IpI

Informilo *por* Interlingvistoj

Volumo 33 (kvara serio), numero 1-4 (126-129), 2024
ISSN 1385-2191

Eldonas

Centro de Esploro kaj Dokumentado pri Mondaj Lingvaj Problemoj (CED)
interlingvistiko.net ♦ @CED_interling

Redaktas

Başak Aray ♦ Kimura Gorō Christoph (木村 護郎クリストフ)
Jorge Antonio Leoni de León ♦ Bengt-Arne Wickström

Por kontakti la redakcion: IpI@interlingvistiko.net

ENHAVO

Kajero 33:1 (126) **8**

I Eventoj **9**

1 International Congress of Linguists, 2024-09-8/14 **9**

2 Internacia simpozio pri la konstruitaj lingvoj (I-CONlangs II), 2024-07-4/5 **9**
2.1 Organizantoj . . . 9
2.1.1 Loko . . . 9
2.2 Temo . . . 9
2.3 Priskribo . . . 9

3 9-a Nitobe-simpozio, 2023-07-28/29 **10**

II Universitata kaj esplora agado **11**

1 Sukcesplena Erasmus+-projekto por lingvolernado finiĝis **11**

2 Kontrakto pri kunlaboro inter Universitato Vytautas la Granda kaj la Litova Esperanto-Asocio **11**

III Kulturo **12**

1 La Esperanto-kolekto ĉe la Nacia Biblioteko de Pollando **12**
1.1 Serĉi en la katalogo . . . 12
1.2 La defio de Biblioteko Hector Hodler . . . 13

2 Deklaro de la Centro por Esploro kaj Dokumentado pri Mondaj Lingvaj Problemoj (CED) okaze de la 75-a datreveno de la Universala Deklaracio de Homaj Rajtoj **14**

3 Artikolo de Michele Gazzola en *The Guardian* **15**

IV Personoj **16**

1 Erich-Dieter Krause (1935 – 2023) **16**

2 Lisa McEntee-Atalianis iĝis plenrajta profesoro **16**

V Bibliografiaĵoj 17

1 Disertacioj kaj diplomlaboraĵoj **17**

2 Fakrevuaj artikoloj **17**

3 Libroj **17**

4 Libroĉapitroj **18**

5 Revu-numeroj **18**
5.1 Jahrbuch der Gesellschaft für Interlinguistik . . . 18
5.1.1 Enhavo . . . 18
5.2 Language Problems and Language Planning . . . 21
5.2.1 Enhavo . . . 21
5.3 Beletra Almanako . . . 23
5.3.1 Enhavo . . . 23

6 Novaĵleteroj **24**
6.1 Global coalition for language rights (GCLR) . . . 24

Kajero 33:2 (127) 25

I Eventoj 26

1 International Symposium on Language Ideologies and Attitudes (IDEOLING), 2024-10-18/19 **26**
1.1 Loko . . . 26
1.2 Temo . . . 26
1.3 Priskribo . . . 26

2 46-a Esperantologia konferenco dum UK en Aruŝo **26**
2.1 Organizantoj . . . 26
2.2 Loko . . . 26
2.3 Temo . . . 26
2.4 Priskribo . . . 26

3 Fifth biannual REAL symposium: Human capital, languages, and new literacies; Theories, policies, and impacts, 2024-06-03/04 **27**
3.1 Organizantoj . . . 27
3.2 Loko . . . 27
3.3 Temo . . . 27

3.4 Priskribo 27

4 Colloque international sur les langues construites, I-Conlang, 2024-07-04/05 28
4.1 Organizantoj 28
4.2 Loko 28
4.3 Temo 28
4.4 Priskribo 28

II Universitata kaj esplora agado 29

1 Kurso «Enkonduko al interlingvistiko» 29

III Kulturo 30

1 Du artikoloj pri la interlingvo Bālaïbalan 30

2 Esperantomuzeo de la Aŭstria Nacia Biblioteko: Gazeteltondaĵoj 1898–1915: la kolekto Hachette en la interreto 30

3 *Le Monde* publikigas artikolon pri konstruitaj lingvoj, 2024-01-26 31

4 Televida kanalo Arte publikigis videaĵon pri volapük kaj esperanto 31

5 Nova ampleksa artikolo pri «Lingva justeco» en Vikipedio 32

6 Laborrenkontiĝo pri dulingva gepatra infanformigo, Caroline Marshall Draughon Center for the Arts & Humanities, Auburn, Alabamio, 2024-11-06 32

IV Personoj 33

1 Wim Jansen, 1948 – 2024 33

2 Kariera salto de Başak Aray 34

3 Sabine Fiedler emeritiĝis 2023-11 34
3.1 Biografio 34
3.2 Bibliografio 35
3.2.1 Libroj 35
3.2.2 Fakrevuaj artikoloj 36
3.2.2.1 1981 – 1990 36
3.2.2.2 1991 – 2000 36
3.2.2.3 2001 – 2010 37
3.2.2.4 2011 – 2020 37
3.2.2.5 2021 – 39

3.2.3 Libroĉapitroj . . . 39
3.2.3.1 1981 – 1990 . . . 39
3.2.3.2 1991 – 2000 . . . 40
3.2.3.3 2001 – 2010 . . . 41
3.2.3.4 2011 – 2020 . . . 44
3.2.3.5 2021 – . . . 46
3.2.4 Redaktaĵoj . . . 47
3.2.4.1 1995 – 2010 . . . 47
3.2.4.2 2011 – 2020 . . . 47
3.2.4.3 2021 – . . . 49

V Bibliografiaĵoj 51

1 Disertacioj kaj diplomlaboraĵoj 51

2 Fakrevuaj artikoloj 51

3 Libroj 52

4 Libroĉapitroj 53

5 Revu-numeroj 53
5.1 Language Problems and Language Planning . . . 53
5.1.1 Language Problems and Language Planning, **47:2**, 2023. ISSN: 0272-2690. E-ISSN: 1569-9889. . . . 53
5.1.1.1 Enhavo . . . 53
5.1.2 Language Problems and Language Planning, **47:3**, 2023. ISSN: 0272-2690. E-ISSN: 1569-9889. . . . 55
5.1.2.1 Enhavo . . . 55
5.2 Beletra Almanako . . . 57
5.2.1 *Beletra Almanako*, **48**, oktobro 2023. ISBN: 9781595694560. ISSN: 1937-3325. . . . 57
5.2.1.1 Enhavo . . . 57

6 Novaĵleteroj 58

Kajero 33:3 (128) 59

I Eventoj 60

1 46-a Esperantologia konferenco, 2024-08-08 60
1.1 Organizantoj . . . 60
1.2 Loko . . . 60
1.3 Programo . . . 60

2 Colloque international sur les langues construites (Internacia konferenco pri konstruitaj lingvoj), 2024-07-04/05 **62**
2.1 Organizantoj . . . 62
2.2 Loko . . . 62
2.3 Programo . . . 62
2.4 Ekspozicioj . . . 65

3 Konferenco pri aplikoj de esperanto en scienco kaj tekniko (KAEST), 2024-11-7/10 **65**
3.1 Organizantoj . . . 65
3.2 Loko . . . 65
3.3 Programo . . . 65
3.4 Priskribo . . . 66

II Universitata kaj esplora agado **67**

1 Prelego de Walter Klag pri Esperanto en la Universität Wien, 2024-05-29 **67**

2 Esperantokurso en Волинський національний університет імені Лесі Українки (Volinia nacia Lesja-Ukrainka-universitato) de Lucjk **67**

3 Prelego pri la esperanto-movado en Japanio ĉe L'École des hautes études en sciences sociales (ÉHÉSS), Parizo **67**

4 Materialoj de zooma kurso pri interlingvistiko, Université Espoir du Congo (Chuo Kikuu cha Kongo) **68**

III Kulturo **69**

IV Personoj **69**

1 Umberto Eco – La quête d'une langue parfaite dans l'histoire de la culture européenne (1992) **69**

V Bibliografiaĵoj **70**

1 Disertacioj kaj diplomlaboraĵoj **70**

2 Fakrevuaj artikoloj **73**

3 Libroj **74**

4 Librocâpitroj **75**

5 Revu-numeroj **75**
5.1 Beletra Almanako . . . 75
5.1.1 *Beletra Almanako*, **49**, febraro 2024. ISBN: 9781595694560. ISSN: 1937-3325. . . . 75
5.1.1.1 Enhavo . . . 75
5.2 Esperantologio / Esperanto Studies . . . 76
5.2.1 *Esperantologio / Esperanto Studies*, **Nova Serio 5 (13)**, 2024. ISBN 9781595694515. ISSN 1311-3496. . . . 76
5.2.1.1 Enhavo . . . 76
5.3 Investigationes Linguisticae . . . 77
5.3.1 *Investigationes Linguisticae*, **47**, 2023. . . . 77
5.3.1.1 Enhavo . . . 77
5.3.2 *Investigationes Linguisticae*, **48**, 2024.. Numer specjalny: ROSYJSKOŚĆ: tęsknota za tożsamością. Zbiór tekstów konferencyjnych . . . 78
5.3.2.1 Enhavo . . . 78

Kajero 33:4 (129) **79**

I Eventoj **80**

1 La 21-a Internacia Kongreso de Lingvistoj (ICL), Laborgrupo interlingvistiko, 2024-09-8/14 **80**
1.1 Organizantoj . . . 80
1.2 Loko . . . 80
1.3 Programo . . . 80
1.4 Raporto . . . 81

2 46-a Esperantologia konferenco dum la 109-a Universala Kongreso de Esperanto en Aruŝo, 2024-08-08 **83**

3 La 2-a simpozio pri konstruitaj lingvoj, 2024-07-04/05 **83**

4 Konferenco: Esperanto en Asio, 2024-08-30/31 **84**
4.1 Loko . . . 84
4.2 Programo . . . 84

II Universitata kaj esplora agado **86**

1 La Interlingvistikaj studoj en AMU finis sian agadon per la lastaj ekzamenoj **86**

III Kulturo **88**

1 Centro de Dokumentado pri Esperanto en Subirats, Katalunio **88**

2 Esperanto en gazeteltondaĵoj **88**
2.1 Enkonduko . . . 88
2.2 La Kolekto Hachette . . . 89
2.3 Esplordemandoj . . . 89
2.4 Superrigardo pri la dukto . . . 89
2.5 Rezultoj: ONB-katalogeroj, plenteksta serĉado kaj IIIF-datumaro . . . 91
2.6 Ligiloj, financiga informo kaj komunumo . . . 91

IV Personoj **92**

V Bibliografiaĵoj **92**

1 Disertacioj kaj diplomlaboraĵoj **92**

2 Fakrevuaj artikoloj **92**

3 Libroj **92**

4 Libroĉapitroj **92**

5 Revu-numeroj **93**
5.1 Jahrbuch der Gesellschaft für Interlinguistik . . . 93
5.1.1 Jahrbuch der Gesellschaft für Interlinguistik, 2024. ISBN: 978-3-96023-577-4. . . . 93
5.1.1.1 Enhavo . . . 93
5.2 Language Problems and Language Planning . . . 94
5.2.1 Language Problems and Language Planning, **48:1**, 2024. ISSN: 0272-2690. E-ISSN: 1569-9889. . . . 94
5.2.1.1 Enhavo . . . 94
5.3 Beletra Almanako . . . 96
5.4 Esperantologio / Esperanto Studies . . . 96
5.5 Investigationes Linguisticae . . . 96

6 Novaĵleteroj **96**

Kajero 33:1 (126)

I EVENTOJ

1 International Congress of Linguists, 2024-09-8/14

La *International Congress of Linguists* organizata de *Comité International Permanent des Linguistes* (CIPL), okazanta ĉiun 5-an jaron, ĉi-jare kunvenos en Poznano ĉe la Adam-Mickiewicz-Universitato. Kadre de ĝi oni okazigos laborsekcion pri interlingvistiko.

Pliaj informoj ĉi tie

2 Internacia simpozio pri la konstruitaj lingvoj (I-CONlangs II), 2024-07-4/5

2.1 *Organizantoj*

Guillaume Enguehard (Université d'Orléans), Philippe Planchon (Université de Tours) kaj Alice Ray (Université d'Orléans)

2.1.1 Loko

Orléans (Francio)

2.2 *Temo*

Konstruitaj lingvoj: internaciaj help-lingvoj, precipe Esperanto; fikciaj lingvoj (en literaturo, kinarto, videoludoj, ktp.) kaj lingvoj kun pedagogiaj, logikaj aŭ eksperimentaj celoj

2.3 *Priskribo*

La Internacia Simpozio pri la Konstruitaj Lingvoj (I-CONlangs II) estas la dua eldono de evento (unuafoje okazinta en Torino en 2022) kiu celas proponi forumon dediĉitan al plurdisciplina esploro de la konstruitaj lingvoj.

La kreado de konstruita lingvo povas havi diversajn celojn, sed ilia studo aperigas komunan serion da demandoj, kiujn I-CONLANG II 2024 intencas pritrakti. Jen listo de kelkaj ekzemploj el tiaj esplorindaj demandoj:

- la diversaj celoj de la konstruitaj lingvoj kaj la rimedoj uzitaj por atingi ilin
- lingvaj rimedoj uzitaj en la kadro de konstruitaj lingvoj
- la specifaj malhelpoj kiuj aperas dum la kreado kaj/aŭ uzado de konstruita lingvo
- la sociaj kaj kulturaj efikoj kaj konsekvencoj de la konstruitaj lingvoj

- la disvolviĝo de lingvoprojektoj kaj ties rezultoj (simbolaj, psikologiaj, sociologiaj, kaj historiaj)
- la defioj kaj limigoj de tiaj lingvoj
- la diferencoj aŭ similecoj observitaj inter la konstruitaj lingvoj kaj la naturaj lingvoj

Por plej bone speguli la diversecon de la konstruitaj lingvoj, la simpozio estos organizata tra tri preleg-sesioj (laŭ la triangulo de Gnoli):

1. sesio pri help-lingvoj, precipe pri Esperanto
2. sesio pri fikciaj lingvoj (en literaturo, kinarto, videoludoj, ktp.)
3. sesio pri konstruitaj lingvoj kun pedagogiaj, logikaj aŭ eksperimentaj celoj

Ankaŭ estos organizata aldona afiŝ-sesio por prezenti la kreadon de novaj konstruitaj lingvoj, kaj ni invitas ĉiujn lingvo-konstruistojn fari ĉi-rilate proponojn, sen konsideri ĉu ili estas studentoj, instruistoj, esploristoj, aŭ personoj laborantaj ekster la akademia medio.

Pliaj informoj ĉi tie

3 9-A NITOBE-SIMPOZIO, 2023-07-28/29

Intertempe aperis jutuba video, kiu dokumentas la simpozion.

Vidu ankaŭ *IpI* 123-124, I.1 kaj III.2 de tiu ĉi kajero.

II UNIVERSITATA KAJ ESPLORA AGADO

1 Sukcesplena Erasmus+-projekto por lingvolernado finiĝis

Finiĝis la projekto *TestU Online – free portal of tests for education*, financita de la Eŭropa Komisiono dum la jaroj 2021 ĝis 2023. Ĝi plenumis sian taskon krei senpagan, multlingvan retan platformon kun ekzercoj kaj testoj por la lernando de fremdlingvoj. La laboro estis gvidata kaj kunordigita de la registara junulara organizo Edukado ĉe Interreto (E@I) el Slovakio. Aliaj kunlaborintaj partneroj estis *bit Schulungszentrum* en Aŭstrio, Adam-Mickiewicz-Universitato Poznano en Pollando, Universitato Vilno en Litovio kaj Universitato Leipzig en Germanio. Enhavante tre multajn lingvojn (kaj inter tiuj eĉ «malgrandajn» kiel la malsuprasoraban, la kimran kaj Esperanton), tiu projekto vere plenumas la celojn de la Eŭropa Komisiono pri subtenado de multlingveco. La platformo ne nur ofertas grandan nombron da pretaj ekzercoj kaj testoj por praktiki la leksikon, gramatikon, aŭdan kaj legan komprenadon en la koncernaj lingvoj helpe de tekstoj, bildoj kaj videoj, sed krome kapabligas lingvoinstruantojn sen teknikaj antaŭscioj mem krei enhavojn laŭ siaj deziroj.

2 Kontrakto pri kunlaboro inter Universitato Vytautas la Granda kaj la Litova Esperanto-Asocio

La rektoro de la universitato, prof. Juozas Augutis, kaj la prezidanto de LEA, Povilas Jegorovas, subskribis la kontrakton la 6-an de decembro 2023 en Kaŭno.

Source: *La ondo de esperanto*, more information found here in Esperanto).

III KULTURO

1 LA ESPERANTO-KOLEKTO ĈE LA NACIA BIBLIOTEKO DE POLLANDO

Grava momento por la plukonservado de la Esperanto-heredaĵo estis la ĉi-jara transdono de la Biblioteko Hector Hodler al la Nacia Biblioteko de Pollando. La solenaĵo okazis la 29-an de majo 2023 en la ĉeesto de la prezidanto de Universala Esperanto-Asocio doktoro Duncan Charters, la direktoro de la Nacia Biblioteko doktoro Tomasz Makowski kaj la tiama pola kulturministro profesoro Piotr Gliński (vidu la raporton en IpI 123-124, p. 18-21). Dank'al interkonsento inter la Nacia Biblioteko kaj Universala Esperanto-Asocio (UEA), proksimume sep kaj duona tunoj da libroj kaj unikaj materialoj estis transportitaj de la biblioteko kaj arĥivo de UEA el Roterdamo al Varsovio.

1.1 *Serĉi en la katalogo*

Tio tamen ne signifas inaŭguron de la Esperanto-kolekto en Varsovio. Jam antaŭ la transdono, la pola ĉefurbo fieris pri iu el la plej interesaj Esperanto kolektoj, kiuj dokumentas la komencon kaj evoluigon de la Lingvo internacia kaj de la Movado. La dokumentoj en tiu jama kolekto estas serĉeblaj pere de la katalogo de la pola Nacia Biblioteko, kiu estas konsultebla en kelkaj lingvoj. Vidu Ilustraĵo 1.1. Nur valoras noti, ke por ŝerĉi la dokumentojn necesas uzi ĉapelitajn

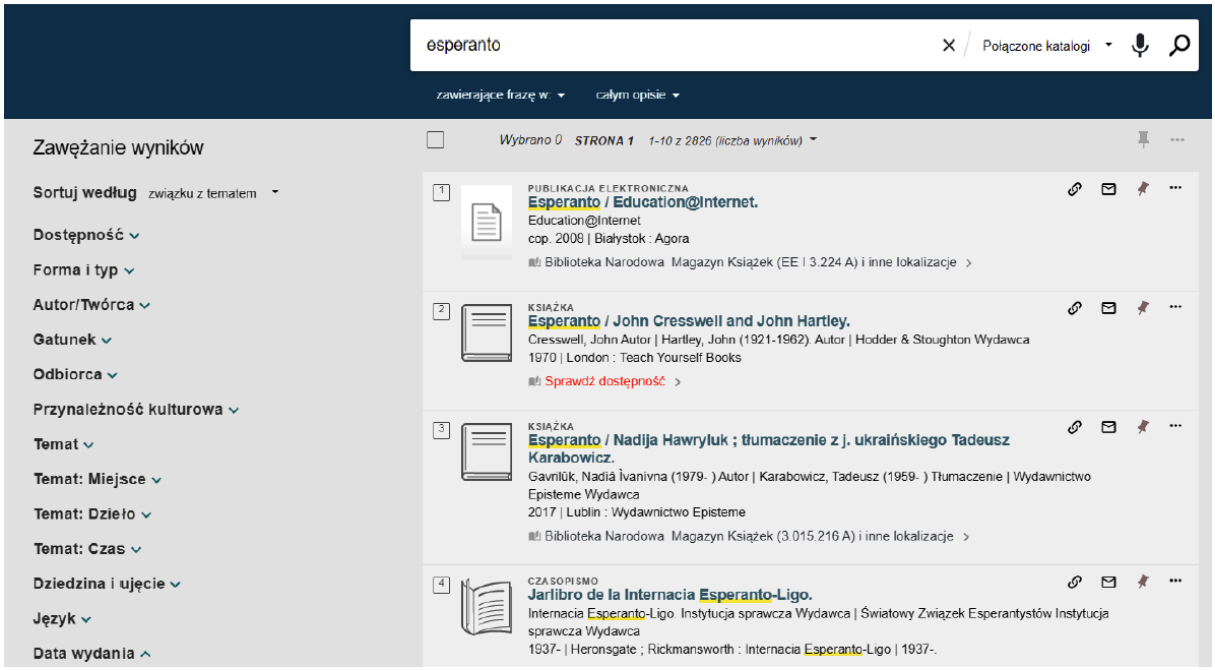

ILUSTRAĴO 1.1 Ekzemplo el PNB-katalogo

ILUSTRAĴO 1.2 Ekzemplo de PNB-kolektaĵoj

literojn, ĉar bedaŭrinde dume la uzo de iksoj ne funkcias bone.

Notindas ankaŭ la fakto, ke la malgranda parto de la jam posedita kolekto estis jam ciferecigita kaj konsultebla kaj elŝutebla rete, ĉe la paĝaro *Polona*, parto de la Nacia Biblioteko; vidu Ilustraĵo 1.2:

1.2 *La defio de Biblioteko Hector Hodler*

Preskaŭ samtempe kun la solena transdono de la trezora UEA-kolekto al Varsovio komenciĝis ĝia katalogado. Tio estas grandega defio, ĉar ni parolas pri enorma kolekto neniam pli frue katalogita aŭ detale prilaborita. Do ĉion oni devas fari dekomence laŭ la normoj de la Nacia Biblioteko, aldonante al la katalogo ne nur informojn facile atingeblajn (ekz. la loko kaj jaro de la eldono de difinita libro), sed ankaŭ pli komplikajn aferojn, kiel la jaro de la unua eldono en la lingvo de la originalo (se temas pri traduko) kaj ties titolo. Vidu Ilustraĵo 1.3.

Se ni parolas pri la nuntempe eldonataj libroj, ĉi-specaj informoj estas facile atingeblaj en la reto. Tute alimaniere la situacio aspektas, kiam oni devas katalogi librojn eldonitajn baldaŭ post la naskiĝo de Esperanto. Ofte temas pri libroj eldonitaj kaj rekonitaj nur en iu malgranda regiono, aperintaj en tre malgranda eldonkvanto. Do, la plena katalogado estas granda defio, sed ĝi paŝo post paŝo progresas. Unuaj partoj de la Biblioteko jam estas konsulteblaj en la katalogo. Ekzemple, tien jam trafis i.a. armena eldono de la *Fundamento de Esperanto* (1911), kaj eĉ pli frua *El la vivo de esperantistoj*, kiu estis presita en la jaro 1896. Sed evidente ne mankas ankaŭ novaĵoj, kiel ekzemple tria eldono de *Sed nur fragmento* de Trevor Steele (2020), aŭ bele ilustrita libro por infanoj *Novulo en la urbo* (2021).

Iom simile al la heroo de la laste menciita libro, mi estas novulo en la biblioteka fako. Komencante mian laboron en la Nacia Biblioteko, mi lernis utiligi mian multjaran sperton pri interreta serĉado kaj publikigado de tekstoj kun abunda uzo de retaj fontoj. Tio ebligis al mi relative rapide kompreni almenaŭ tiun aspekton de la librokatalogado. Sed multon alian mi devis lerni dekomence kaj ankorau lernadas. Aldonante al la katalogo iun kontretan eron, necesas ne nur

Szczegóły

Tytuł	Aŭtobiografio de bakterio / Gaŭ Ŝiĉji.
Twórca	Gao, Shiqi (1905-1988) Autor ›
Inny tytuł	Tytuł oryginału: Jun'er zizhuan, 1936. Tytuł oryginału: 菌儿自传, 1936.
Opis fizyczny	[6], 108, [2] strony : fotografie ; 19 cm.
Wydanie	Unua eldono.
Wydawca	Pekino : Cina Esperanto-Eldonejo
Data publikacji	1986
Forma i typ	Książki Proza
Odbiorca	Grupa wiekowa 9-13 lat
Przynależność kulturowa	Literatura chińska
Temat	Badania naukowe › Bakterie › Ciało ludzkie › Higiena ›
Gatunek	Powieść
Język	esperanto

ILUSTRAĴO 1.3 Ekzemplo de PNB-katalogero

detale ĝin priskribi konforme al la koncernaj normoj. Necasas ankaŭ klasifi ĝin, grupigante ĝin sub specifa literatura tipo, kun eldonaĵoj en aŭ el la koncerna lingvo, reliefigante ĝian aliron al la prilaborata temo, ktp. Tiamaniere ĉiu unuopa libro ne signifas aldonon nur de unu slipo al la biblioteka kolekto, sed ankaŭ vastigas la variecon de libroj trakantaj iun temon, la reprezenton de specifa lingvo aŭ regiono, kaj simile. Tio por mi estas la plej fascina aventuro: Lerni pere de la katalogataj libroj pri la mondo kaj homoj kaj laŭeble plej bone disponigi tiun scion al aliaj, igante la libron bone prilaborita kaj facile serĉebla.

Gabriela Skonieczna

2 DEKLARO DE LA CENTRO POR ESPLORO KAJ DOKUMENTADO PRI MONDAJ LINGVAJ PROBLEMOJ (CED) OKAZE DE LA 75-A DATREVENO DE LA UNIVERSALA DEKLARACIO DE HOMAJ RAJTOJ

Okaze de la 75-a datreveno de la Universala Deklaracio de Homaj Rajtoj de la 10-a de decembro 1948, la Centro de Esploro kaj Dokumentado pri Mondaj Lingvaj Problemoj (CED) emfazas la historian gravecon de tiu ĉi deklaro kaj atentigas pri la fundamenta rolo de lingvo en la difino, protektado kaj antaŭeniĝo de la universalaj homaj rajtoj.

La Universala Deklaracio de Homaj Rajtoj eksplicite malpermesas diskriminacion bazitan sur lingvo koncerne ĉiujn rajtojn listigitajn en la Deklaracio. Ĉi tiuj inkluzivas egalan protekton sub la leĝo; preventado de arbitra enmiksiĝo kun privateco, familio, hejmo aŭ korespondado; libereco de esprimo (inkluzive de la rajto serĉi, ricevi kaj transdoni informojn kaj ideojn per iu ajn komunika rimedo kaj sen konsidero al landlimoj); egala aliro al publikaj servoj en la propra lando; kaj la ekonomiaj, sociaj kaj kulturaj rajtoj esencaj por persona digno kaj libera personeca evoluo. Aldone, la Deklaracio agnoskas la prioritaton de gepatroj en elektado de la speco de edukado provizita al iliaj infanoj. Tamen restas tiel, ke lingvo tre ofte estas la bazo por neegala rekono kaj protekto de homaj rajtoj de individuoj. Parolantoj de minoritataj lingvoj multe pli verŝajne spertas neadon aŭ limigon de tiuj rajtoj surbaze de lingvo.

Dum la Deklaracio restas mejloŝtono en la evoluo de universalaj homrajtaj normoj, multo restas farenda. Estis ripetaj kaj oftaj alvokoj por plifortigitaj iniciatoj de Unuiĝintaj Nacioj por plibonigi la agnoskon kaj protektadon de minoritataj homaj rajtoj, pro la malboniĝantaj kondiĉoj rilate al homaj rajtoj spertataj de multaj minoritataj grupoj tutmonde. Subtenante tiajn klopodojn, ekzemple la Projekton de Tutmonda Konvencio pri la Rajtoj de Minoritatoj, ni krome emfazas, ke lingvaj homaj rajtoj ankaŭ postulas la enkondukon, en ĉiu jurisdikcio, de inkluzivaj, egalecaj lingvaj politikoj, kiuj devus esti regule kontrolataj kaj taksataj.

Ĝisdataj komentarioj kaj rekomendoj por plifortigi la efektivigon de lingvaj homaj rajtoj estis prezentitaj kaj diskutitaj de diversaj internaciaj fakuloj, inkluzive de akademiuloj kaj reprezentantoj de la civila socio, en la 9-a Nitobe-Simpozio, organizita de CED en la Universitato de Torino, Italio, 28-29 julio 2023. Videoresumo de la simpozio estas havebla ĉi tie.

La 10-an de decembro, 2023

3 Artikolo de Michele Gazzola en The Guardian

En la brita ĵurnalo *The Guardian* aperis artikolo «English still rules the world, but that's not necessarily OK. Is it time to curb its power?» de Michele Gazzola, en kiu li priparolas la rolon de la angla kaj aliaj lingvoj en la hodiaŭa mondo. Li precipe fokusiĝas sur la maljusteco de la mondlingva situacio.

IV PERSONOJ

1 Erich-Dieter Krause (1935 – 2023)

Atingis nin la malĝojiga mesaĝo, ke la konata germana leksikografo prof-ro Erich-Dieter Krause mortis je la 18-a de oktobro 2023. Kiel specialisto pri la indonezia lingvo (Bahasa Indonesia) li laboris ĝis 2000 en la Orientazia Instituto de la Universitato Leipzig (Germanio). Li doktoriĝis en 1974 pri la temo «Fremdaj influoj al la leksiko de la indonezia kun speciala fokuso pri angloamerikaj influoj», kaj habilitiĝis en 1992. Krause publikigis lernolibrojn kaj vortarojn pri la indonezia lingvo.

Tamen li estas pli konata, precipe en germanlingvaj landoj, kiel leksikografiisto pri Esperanto. Lia unua vortaro Esperanto-Germana aperis en 1967 (190 paĝoj) kaj en 1971 aperis lia poŝvortaro Germana-Esperanto (279 paĝoj). Ekde tiu tempo li kontinue plivastigis sian leksikan kolektaĵon por publikigi pli grandajn dulingvajn Esperanto-vortarojn en entute kvar eldonejoj. Ĉe Mondial (New York) aperis lia duvoluma vortaro *Vollständiges Wörterbuch Esperanto-Deutsch* (Plena Vortaro Esperanto-Germana) (1512 paĝoj) en 2018 kaj, en tiu ĉi jaro, nur malmultaj monatoj antaŭ lia morto tie estis publikigita lia trivoluma verko *Vollständiges Wörterbuch Deutsch-Esperanto* (Plena Vortaro Germana-Esperanto) (2511 paĝoj). Tiuj du vortaroj ne nur enhavas unuopajn kapvortojn kaj kunmetaĵojn, sed multegajn ekzemplofrazojn, terminojn (precipe el medicino, zoologio kaj botaniko) kun klarigoj kaj parolturnojn. Ili estas samtempe ĝenerallingvaj vortaroj, fakvortaroj kaj frazeologiaj kaj enciklopediaj vortaroj.

Erich-Dieter Krause estis longjara membro de la Akademio de Esperanto kaj de la Redakta Komitato de la fakrevuo *Esperantologio / Esperanto Studies*. Li aktivis en la germana «Gesellschaft für Interlinguistik (GIL)» (Societo pri Interlingvistiko) prelegante kaj publikigante pri leksikografiaj temoj. Pri lia vivo kaj speciale pri liaj publikigaĵoj pli detale informas artikolo, kiu aperis okaze de lia 80-jariĝo en *Informilo por Interlingvistoj* (2015: 1-2).

La esperantistaro ŝuldas al Erich-Dieter Krause grandan dankon. Verŝajne ne estas germanlingva Esperanto-parolanto, kiu ne iam konsultis liajn vortarojn. Ili estas kaj estos valoraj por praktika uzo en la komunumo kaj aldone pro siaj ampleksoj kaj altkvalitoj ankaŭ helpas plialtigi la reputacion de Esperanto ekstere.

Sabine Fiedler

2 Lisa McEntee-Atalianis iĝis plenrajta profesoro

Lisa McEntee-Atalianis, recenzo-redaktoro de LPLP kaj proksima kunlaboranto kun Humphrey Tonkin en la novjorkaj simpozioj pri lingvo kaj UN, lastatempe fariĝis plena profesoro ĉe Birkbeck, Universitato de Londono.

V BIBLIOGRAFIAĴOJ

1 Disertacioj kaj diplomlaboraĵoj

2 Fakrevuaj artikoloj

Dzienis, Paweł (2022). «Esperanto jako język czynności prawnych», pola. En: *Kwartalnik Prawa Międzynarodowego* **2022 1**: 77–105. ISSN: 2720-5460. Angla versio, *Esperanto as a language of legal acts*, troviĝas ĉi tie..

«Aliĝilo» kaj «kotizo», du Esperantaj vortoj ofte uzataj kiam oni finas kontraktojn en la organizado de Esperanto-aranĝoj, estas nomataj en ĉi tiu artikolo kiel simboloj por la analizo de la uzo de Esperanto en civila juro. La konsideroj ĉirkaŭ la koncepto de la lingva formo de jura ago estas efektivigitaj sur du niveloj. La unua, pri juraj transakcioj inter esperantistoj en la Esperanto-movado laŭ akceptebleco kaj jura graveco. La dua, en universalaj civilaj juraj transakcioj kun speciala emfazo al internacia komerco, per la prismo de la akceptebleco, graveco kaj areoj de Esperanta apliko.
La aŭtoro analizas la ĝis-nunajn signalajn deklarojn de la pola civila doktrino pri la jura signifo de uzado de Esperanto kaj profundigas esplorojn en ĉi tiu areo. Tiurilate analiziĝas leĝaj agoj ĝenerale, la limoj rezultantaj de la apliko de la pola lingvo-leĝo kaj tiuj juraj agoj, kiuj postulas specialan formon, kiel testamentoj kaj kambioj, laŭ la akceptebleco esprimi volon en Esperanto. Gravan rolon ludas ankaŭ la lokigo de la subjekto en la kunteksto de la jenaj principoj: libereco de kontrakto kaj libereco de formo de juraj agoj kaj egaleco de partioj al juraj rilatoj de la civila jura tipo. La proceduraj konsekvencoj de la uzo de Esperanto en la sfero de substantiva juro estas ankaŭ montritaj. La kazo de la praktika apliko de Esperanto en juro, estas konsiderata, krom taksi multajn ekzemplojn. Ĝi resumas la avantaĝojn kaj riskojn kaj ankaŭ leĝdonajn proponojn.

3 Libroj

Fiedler, Sabine kaj Cyril Robert Brosch (2022b). *Esperanto – Lingua franca and language community*, angla. Studies in world language problems 10. Amsterdam: John Benjamins. ISBN: 9789027211477. DOI: doi.org/10.1075/wlp.10.

Esperanto – lingvafrankao kaj lingvokomunumo

Tiu ĉi libro traktas fascinan temon – konstruitan lingvon, kiu evoluis de projekto al plene funkcianta lingvo uzata de iuj parolantoj eĉ ĉiutage. Surbaze de ampleksaj esploroj la unuan fojon la libro ebligas profundan enrigardon al la uzado de Esperanto en granda nombro de komunikaj terenoj. Ĝi studas lingvoalternadon (t.n. code-switching), la uzon de frazeologiaĵoj kaj metaforoj fare de parolantoj, la teknikojn, kiujn ili aplikas por plibonigi komprenon, kiel ekzemple metakomunikadon kaj riparstrategiojn same kiel ilian preferon de humuro. La

esploroj ankaŭ kontribuas al komparo inter la komunikado en Esperanto kaj tiu en la lingvo, kiu nuntempe dominas kiel ilo de internacia komunikado – la angla – kaj ĝi donas respondon al la demand, kia estu komunikado helpe de lingvafrankao.

4 LIBROĈAPITROJ

ARAY, Başak (2024). «Metaphysics, tolerance, and language planning: Carnap on international auxiliary languages», en: *Interpreting Carnap: Critical essays*. Redaktis Alan RICHARDSON kaj Adam Tamas TUBOLY. Cambridge: Cambridge University Press. Ĉapitro 11: 214–233. ISBN: 978-1-009-09820-5. DOI: doi.org/10.1017/9781009099080.

Metafiziko, toleremo kaj lingvoplanado: Carnap pri internaciaj helplingvoj

La ĉapitro diskutas kiel la filozofio de lingvo de Carnap influis lian sintenon al lingvoplanadaj problemoj. Carnap esperantiĝis en juna aĝo kaj daŭre interesiĝis pri internaciaj helplingvoj. En sia Intelekta Membiografio, li klare mencias la rilaton inter sia aktiveco en la konstruado de simbolaj sistemoj kiel logikisto kaj sia intereso pri lingvoplanado por internacia komunikado, sekvante Descartes, Leibniz kaj Peano. Laŭ Carnap, ambaŭ taskoj supozas kritikan kaj krean starpunkton pri lingvo. Lia polemiko kun Wittgenstein pri Esperanto montras du kontraŭajn vidpunktojn pri lingvo, unu kiel instrumento por plenumi diversajn taskojn kaj unu kiel vehiklo de tradicio kaj identeco. Carnap rifuzas la lastan pro lia principo de toleremo (kaj ĝia instrumentismo) kaj pro la logika empirisma atako al metafizikaj konceptoj kiel *Volksgeist*. Tiun logikan empirisman vidpunkton kunhavas ankaŭ aliaj lingvoplanistoj kiuj emfazas la instrumentan econ de la lingvo kaj subtenas la aktivan partoprenadon de parolantoj en ĝi pere de lingvoreformado aŭ lingvokonstruado. Ni konstatas ke la kontraŭmetafizika rifuzo de la romantika vidpunkto de lingvo sekvigas pli liberalan kaj fleksiblan sintenon al lingvoplanadaj problemoj. Krome, la internaciismo de logikaj empiristoj efike inklinis ilin al subteno de internaciaj helplingvoj.

5 REVU-NUMEROJ

5.1 *Jahrbuch der Gesellschaft für Interlinguistik*

Jahrbuch der Gesellschaft für Interlinguistik, 2023. ISBN: 978-3-96023-577-4.

5.1.1 Enhavo

- Cyril Robert Brosch & Sabine Fiedler: Einführung (Enkonduko)
- Věra Barandovská-Frank: Mögliche Szenarien for the future of Interlinguistics (Eblaj tendencoj por la estonteco de interlingvistiko)

  Interlingvistiko estis origine komprenata kiel scienco pri kreado de internaciaj helplingvoj. Ekde la unua difino de Jules Meysmans el la jaro 1911 oni konstante plilarĝigas ties esplorterenon, inkluzivante praktike ĉion, kio konektiĝas kun lingvo, ekzemple lingvopolitiko, lingvokomparado, lingvoplanado kaj lingvonormigo, multlingveco, piĝinoj kaj

kreoloj, ĉiuj iloj de internacia komunikado/interlingvoj, lingvokreado por plezuro ktp. En la tempo de ĝenerala tutmondiĝo, oni povus eĉ esplori la rolon de mondaj anglaj lingvoj. En mia kontribuaĵo, mi klopodos rezoni pri kvar el multaj eblaj tendencoj:

1. English only: kunfandiĝo de interlingvistiko kaj anglistiko
2. Interlinguistics as Paleolinguistics: esploro de interlingvistiko pro historiaj kialoj
3. Hollywood Interlinguistics: pristudi lingvojn konstruitajn por fikciaj mondoj k.s. («Gobbotendenco»)
4. Interlinguistics recycled: uzi malnovajn planlingvojn por artaj celoj

- Pierre Dieumegard & Chloé Izquierdo: Zur Bekanntheit konstruierter Sprachen in Frankreich – Ergebnisse einer Umfrage im Jahr 2022 (Konoj pri konstruitaj lingvoj en Francio – Rezultoj de enketo en 2022)

  La artikolo prezentas la rezultojn de enketo pri konscio pri artefaritaj lingvoj farita en printempo de 2022 (nombro de partoprenantoj: 600). Montriĝas, ke Esperanto estas la plej konata lingvo el inter tiuj, kiuj estis kreitaj por internacia komunikado, kaj multe pli konata ol Volapuko. El inter la lingvoj kreitaj por beletro aŭ kino/televido la elfa lingvo de Tolkien estas plej konata. Post ĝi sekvas la klingona kaj la navia. La artikolo analizas la rezultojn rilate aĝon, sekson kaj klerigon de la partoprenantoj kaj ankaŭ iliajn respondojn al la demando, ĉu ili lernus artefaritan lingvon aŭ volus, ke iliaj infanoj lernu tian. La indikoj pri idearoj ligitaj al difinita lingvo estas malpli precizaj rilate la lingvojn por internacia komunikado kiel Esperanto kaj Volapuko ol rilate la lingvojn faritajn por artaj celoj.

- Sabine Fiedler: Interlinguistik for future? – Einige Überlegungen zu Zielen und zur Zukunft der Interlinguistik (Interlingvistiko for future? – Kelkaj konsideroj pri la celoj kaj la estonteco de interlingvistiko)

  La ĉefa temo elektita por la GIL-kunveno 2022 speciale stimulas pli intense prilumi la nuntempon kaj estontecon de interlingvistiko. Tio ŝajnas konvena antaŭ ĉio pro tio, ĉar en la pasintaj jaroj observeblas forŝoviĝo de la intereso de interlingvistikaj esploroj al la direkto de lingvoj konstruitaj por fiktivaj mondoj (kiel la klingona, Dothraki k.t.p.). Publikigaĵoj el pasintaj jaroj traktas tiujn lingvojn kreitajn por artaj celoj kaj planlingvoj kiel Esperanto kune kaj pli malpli nediferencige. Ĉu do interlingvistiko estonte signifas okupiĝi precipe pri tiuj lingvoprojektoj, kiel oni legas de tempo al tempo? Ĉu studado de planlingvoj ne plu necesas? Tiu ĉi artikolo esprimas la opinion, ke interlingvistiko devas klarigi la diferencojn inter la du tipoj de konstruitaj lingvoj, precipe rilate al iliaj funkcioj, malgraŭ kelkaj similecoj inter ili. Necesas, ke interlingvistiko kaj esperantologio estu perceptataj kiel seriozaj fakoj kaj ke ili kontribuu pli multe al aliaj disciplinoj.

- Cornelia Mannewitz: Ortsnamen in der Ukraine (Ukrainaj loknomoj)

  Ĉi tiu artikolo donas superrigardon pri la regiona kaj lingva diverseco de ukrainaj loknomoj. Ĉar dum longa tempo la rusaj formoj de kelkaj tiaj nomoj estis pli konataj ol la ukrainaj, ankaŭ la diferencoj inter tiuj formoj estas priskribitaj; ili respegulas samtempe diferencojn inter tiuj du lingvoj. Fine estas diskuto pri la politikaj kialoj por iuj loknomoj kaj ties ŝanĝo kun la paso de la tempo.

- Klaus Schubert: Interlinguistik im 19. Jahrhundert – Die Société internationale de Linguistique und die Universalsprachen (Interlingvistiko en la 19-a jarcento – La Société internationale de Linguistique kaj la universalaj lingvoj)

  Meze de la 19-a jarcento la pariza Internacia Lingvistika Societo studis kaj prijuĝis universalajn lingvojn. Frue en sia laboro la Societo malakceptis por la funkcio de internacia lingvo historiajn kaj samtempajn etnajn lingvojn, eĉ simpligitajn, iom poste ankaŭ aposteriorajn planlingvojn. Ĝi do nur favoris apriorajn planlingvojn. La plej altan juĝon ricevis la universalaj lingvoj de Letellier kaj de Sotos Ochando. La Societo deklaris la lingvon de Sotos Ochando la plej bona ĝis tiam publikigita universala lingvo, sed ankaŭ por ĝi proponis multajn plibonigojn. Samtempe kaj samteme laboris la filozofo Renouvier, kiu prezentis teorion favoran al sistemo kun vortprovizo pruntita el etnaj lingvoj kun gramatiko skeme kreita. Li tiel skizis la aposterioran principon sen nomi ĝin tia. La Societo konis, sed ignoris lian teorion. La artikolo kaj prezentas la laboron de la Societo kaj analizas ĝin kun la celo trovi efikojn de tiu frua entrepreno, kiuj ankoraŭ nuntempe estas senteblaj. La plej evidenta efiko estas la enkonduko kaj disvastigo de la klasifiko de planlingvoj per la konceptoparo apriora–aposteriora. Krome videblas en la debatoj de la Societo la proksimeco inter ĉiuj formoj de konscia kaj intenca stirado de lingvo, do inter planlingvoj kaj ortografia reformo, universala fonetika alfabeto, stenografio, kriptografio kaj la lingvaĵoj nuntempe kreataj por aŭde aŭ vide handikapitaj homoj.

  Tiu ĉi artikolo ankaŭ ekzistas en esperanta versio – Schubert, Klaus (2023): *Interlingvistiko en la 19-a jarcento. La Internacia Lingvistika Societo kaj la universalaj lingvoj*

- Christian Siefkes: Lugamun – eine mit algorithmischer Unterstützung erstellte »Worldlang« (Lugamun – mondfonta planlingvo kreita kun algoritma subteno)

  Relative nova kaj malgranda kategorio de internaciaj helplingvoj estas la «mondfontaj planlingvoj», kies vortprovizo kaj gramatiko baziĝas ne nur sur la hindeŭropaj lingvoj, sed ankaŭ sur lingvoj el aliaj familioj. Sed ju pli diversaj la fontlingvoj, des pli malfacilas pravigi la decidojn uzi certajn vortojn, gramatikajn strukturojn ktp. Kial uzi certan varianton, se alia povus esti same bona aŭ pli bona? Lugamun estas nova mondfonta planlingvo, kiu uzas algoritmon por faciligi ĉi tiun problemon surbaze de liberaj interretaj informaroj, kiel la multalingva Vikivortaro. Por ĉiu vorto aldonota al la vortaro, la vortoj uzataj en la diversaj fontlingvoj estas aŭtomate konvertitaj al la ortografio kaj fonologio de Lugamun, kaj automate vicigitaj surbaze de pluraj kriterioj, kiel ilia simileco al la vortoj uzataj en aliaj lingvoj. Ĝenerale la plej bone vicigita kandidato estas aldonita al la lugamuna vortaro; alia kandidato povas esti elektita se preferinda, sed tiaj elektoj estas ĉiam skribe pravigitaj. Tiel eblas kompreni por ĉiu vorto la motivon je ĝia elekto. Simile sistema procezo ankaŭ estas uzata por la elekto de gramatikaj strukturoj.

- Sabine Fiedler: Buchvorstellung – Erich-Dieter Krause: *Vollständiges Wörterbuch Deutsch-Esperanto* (in drei Bänden (Libroprezentado – *Plena vortaro germana-esperanto* (tri volumoj) de Erich-Dieter Krause)

  Tiu ĉi kontribuo okupiĝas pri la tri-voluma vortaro germana-Esperanto de E.-D. Krause, kiu aperis en tiu ĉi jaro. Kun pli ol 250 000 unuoj ĝi estas la plej granda dulingva vortaro, kiu entute ekzistas por Esperanto. La kontribuo klopodas prezenti kaj pritaksi la verkon

laŭ kriterioj troveblaj en la faka literaturo.

- Goro Christoph Kimura: Buchvorstellung – *Ermunterung zum sparsameren Gebrauch des Englischen* (Libroprezentado – *Instigo por ŝpareme uzi la anglan*)

  La artikolo prezentas libron de la aŭtoro, kiu rekomendas ŝpareme uzi la anglan lingvon kiel internacian lingvon. La libro argumentas, ke liberiĝo de la dependiĝo de la angla estas ŝlosilo por pli taŭge alfronti internaciiĝon kaj tutmondiĝon, kaj proponas konkretajn alternativojn.

5.2 *Language Problems and Language Planning*

Language Problems and Language Planning, **47:1**, 2023. ISSN: 0272-2690. E-ISSN: 1569-9889.

5.2.1 Enhavo

- Taiwo Oloruntoba-Oju & Bert van Pinxteren: Issues in introducing indigenous languages in higher education in Africa: The example of Nigeria

  Problemoj de enkonduko de indiĝenaj lingvoj en superan edukadon en Afriko: La ekzemplo de Niĝerio

  Kiel la plej homplena afrika nacio, kun unu el la plej diversaj, kaj problemoplenaj, etnolingvaj profiloj en la mondo, Niĝerio liveras modelan kazon por studi la eventualan enkondukon de indiĝenaj lingvoj en liveron de (supera) edukado en iam koloniigitaj teritorioj. Ni argumentas, ke pli alta nivelo de frekventado de supera edukado fariĝos necesa por ke Niĝerio atingu siajn evoluigajn celojn. Ni sekve pridiskutas la limojn de tio kion oni povas atendi de la niĝeria eduka sistemo per uzo de la angla kiel instrumedio. Kiam oni trapasos tiujn limojn, la iompostioma enkonduko de limigita nombro de niĝeriaj lingvoj fariĝos neevitebla. Ni celas distingi inter lingvoj dezajnitaj (t.e. intelektigitaj) kaj lingvoj perceptitaj, laŭ inspiro de la terminologio de lingvoj 'Ausbau' kaj 'Abstand' uzata de Kloss. La artikolo mallonge resumas la komplikan lingvan konsiston de Niĝerio kaj skizas kelkajn principojn kiuj povus gvidi raciajn decidojn ĉi-terene, kiel ekzemple akirofacilecon kaj inkluzivigon. Fine ĝi sugestas kelkajn konkretajn paŝojn por ke la enkonduko de indiĝenaj lingvoj en superan edukadon en Niĝerio fariĝu praktike ebla.

- Robert Neal Baxter : Interpreting as a part of language planning: A promising opportunity for Breton

  Interpretado kiel elemento de lingvoplanado: promesplena okazo por la bretona

  La referaĵo komenciĝas per mallonga superrigardo de la kialoj malantaŭ la malfortiĝo de la bretona lingvo en la meza deknaŭa kaj komenca dudeka jarcentoj, por meti en kuntekston la daŭrantajn revivigajn klopodojn kiuj komenciĝis je serioza nivelo en la 1980aj jaroj. La diskuto poste transiras al teoria trarigardo de la literaturo pri la ŝlosila rolo, jam fake montrita, kiun tradukado ludas kadre de lingvoplanado por minoritataj lingvoj ene de la komplementaj kampoj de Polisistema Teorio kaj la Sociologio de Tradukado. Tiurilate ĝi argumentas, ke la rilata sed signife subesplorita kampo de interpretado ankaŭ povas

signife kontribui al lingvoplanado kaj lingvorevivigo per altigo de videblo kaj de simbola prestiĝo. Fine, la referaĵo prezentas la rezultojn de limigita sed informoplena superrigardo de la ĉefaj interpretistoj aktivaj ĉi-terene por ĵeti lumon sur ŝlosilajn aspektojn de la aktuala stato de la nove formiĝanta fenomeno de bretonlingva interpretado (inkluzive de profiloj de interpretistoj, kaj direkteco, laborformoj, senpaga kontraŭ pagata laboro, klientaro, ktp.) kaj ties implicoj, cele al pritakso de ĝia potenciala efiko je lingvoplanado kaj eblaj vojoj en la estontecon.

- Rama Manor & Adi Binhas: Teaching Hebrew as second language in Arab schools in Israel: Policy and identity politics

  Instrui la hebrean kiel duan lingvon en arabaj lernejoj en Israelo: Politikoj kaj identopolitiko

  Studentoj kiuj apartenas al la signife granda palestina-araba minoritato en Israelo – proksimume unu kvinono de la enloĝantaro – estas devigataj studi la hebrean kiel duan lingvon. La nuna studo analizas la politikon de instruado de la hebrea kiel dua lingvo, tion farante per enhavanalizo de politikaj dokumentoj, demandaroj kaj intervjuoj kun instruistoj. Ĝi celas eltrovi la signifon de studado de la majoritata lingvo flanke de la minoritato el la vidpunktoj de praktiko kaj de etnonacia identeco. La eltrovoj indikas, ke la nuna politiko celas antaŭenigi la akiron de la parolata hebrea cele al integriĝo en supera edukado kaj en la labormerkato, kaj ke internaciaj enhavoj estas pli evidentaj kiel partoj de kreskanta malfermiteco en la palestina socio en Israelo. Rilate identecon, kreskis la graveco de la hebrea en tiu socio, sed samtempe tio prezentis defiojn rilate la senton de aparteno al Israelo flanke de la minoritato kaj ties identigo kun la valoroj kiuj akompanas la akiradon de la lingvo. Resume, ni eltrovis interrilatojn inter tri identosferoj: la palestina etnonacia idento, la juda-israela idento renkontata pere de studado de la hebrea lingvo, kaj tutmonda idento reprezentata de edukaj kaj dungiĝaj okazoj kaj valoroj.

- Kadija Bouyzourn, Rachel Macreadie, Shuxia Zhou, Reine Meylaerts & Anthony Pym: Translation policies in times of a pandemic: An intercity comparison

  Tradukaj politikoj dum periodo de pandemio: Interurba komparo

  En la jaroj 2020-22, multlingva privakcina komunikado fariĝis urĝa prioritato tutmonde, neprigante fidindan komunikadon en neoficialaj lingvoj. En Bruselo, Melburno kaj Ŝanhajo, signife malsamaj juraj kadroj kaj lingvaj politikoj frontis bezonon de kondutoŝanĝa komunikado en larĝa gamo de komunumoj kulture kaj lingve malsamaj. En ĉiuj tri ekzemploj, oni evoluigis praktikojn kiuj montris la limigojn de ekzistantaj tradukaj politikoj. Ĉi-artikole ni utiligas politikan analizadon por esplori la ecojn de tiuj defioj, por kompari la diversajn solvojn trovitajn en la tri urboj, kaj por proponi manieron por elkonstrui kaj alĝustigi politikojn por plibonigi tempopreman fidokonstruan komunikadon.

- Klaus Schubert: Review of "Věra Barandovská-Frank. 2020. *Interlingvistiko. Enkonduko en la sciencon pri planlingvoj*"

- Nasim Omidian Sijani: Review of "Thomas Ricento (Eds). 2021. *Refugees in Canada: On the loss of social and cultural capital*"

- Mariam Aboelezz: Review of "Chaoqun Lian. 2020. *Language, Ideology and Sociopolitical Change in the Arabic-speaking World: A study of the discourse of Arabic language academies*"

5.3 *Beletra Almanako*

Beletra Almanako, **47**, junio 2023. ISBN: 9781595694560. ISSN: 1937-3325.

5.3.1 Enhavo

- Prezento
  - Probal Daŝgupto
- Originala prozo
  - Marian Zdankowski: Mobilkoj
  - István Ertl: Sur la eĝo
  - Debra Hamel: La pasaĝero
- Originala poezio
  - Probal Daŝgupto: post la jubilo
  - Wael Almahdi: Du poemoj (La pano de Haĝĝi Salman; Formdonaj jaroj)
- Tradukita prozo
  - Dino Buzzati: Io kio komenciĝas per L (trad. Sara Spanò)
  - Manashi Dasgupta: Enigmo propra (trad. Probal Daŝgupto)
- Tradukita poezio
  - D. Iacobescu: Poemoj (Sonĝo nigra; Fantazia nokto; Vesperaj tonoj; trad. Ionel Oneţ)
- Teatro
  - István Ertl: Veronika kaj Paŭlo
- Artikoloj kaj eseoj
  - Geoffrey Sutton: Identeco
  - Sten Johansson: Rakonti romane
  - Wim Jansen: Sur neŭtrala lingva fundamento
  - Josip Pleadin: Đuro Sudeta: sopiro al la suno; *la poemojn tradukis: Josip Velebit*
- Recenzoj
  - Laurent Ramette: *Lando kiu vekiĝis. Rakontoj el Ukrainio* (de Kalle Kniivilä)
  - Sten Johansson: *Simeono* (de Mikaelo Bronŝtejn)

6 NOVAĴLETEROJ

6.1 *Global coalition for language rights (GCLR)*

Oktobro 2023

Kajero 33:2 (127)

I EVENTOJ

1 International Symposium on Language Ideologies and Attitudes (IDEOLING), 2024-10-18/19

1.1 *Loko*

Universitat de les Illes Balears, Palma de Mallorca

1.2 *Temo*

Lingvoideologioj kaj sintenoj kovrantaj diversajn temojn: lingva politiko kaj planado, potencrilatoj, kulturspecifaj reprezentoj ktp

1.3 *Priskribo*

Vidu la retpaĝojn.

2 46-a Esperantologia konferenco dum UK en Aruŝo

2.1 *Organizantoj*

La Centro de Esploro kaj Dokumentado pri Mondaj Lingvaj Problemoj (CED), Mark Fettes kaj Bengt-Arne Wickström

2.2 *Loko*

Aruŝo kaj rete

2.3 *Temo*

Esperanto-rilataj esplorobjektoj en fakoj kiel lingvistiko, historio, sociologio, ekonomiko, juro, antropologio kaj literaturaj studoj, vidu priskribon malsupre.

2.4 *Priskribo*

La Centro de Esploro kaj Dokumentado pri Mondaj Lingvaj Problemoj (CED) alvokas ĉiujn fakulojn, esploristojn kaj aliajn kongresanojn al partopreno en la 46-a Esperantologia Konferenco. La aranĝo estos hibrida, ebligante partoprenon rete kaj ĉeeste, kadre de la 109-a Universala Kongreso de Esperanto en Aruŝo, Tanzanio (de la 3-a ĝis la 10-a de augusto 2024).

La programo enhavos plurajn dudek-minutajn referaĵojn elektitajn el inter la ricevitaj proponoj, kun fina rondatablo pri la nunaj esploraj defioj de esperantologio rilate al la traktitaj temoj. Ni bonvenigas proponojn de Esperanto-rilataj esplorobjektoj en fakoj kiel lingvistiko, historio, sociologio, ekonomiko, juro, antropologio kaj literaturaj studoj; ankaŭ interfakaj proponoj bonvenas. Aparte bonvenaj estos proponoj kiuj analizas aspektojn de Esperanto, esperantologio kaj interlingvistiko rilate al la kongresa temo: lingvo, homo kaj medio por pli bona mondo. Ankaŭ proponoj komparante Esperanton, la svahilan lingvon kaj aliajn afrikajn lingvafrankaojn – lingvistike, socie, antropologie ktp, ege bonvenus. Surbaze de la prezentoj, kelkaj aŭtoroj estos invititaj redakti siajn tekstojn por publikigo en la revuo Esperantologio / Esperanto Studies (Por detaloj pri tiu revuo, vidu ĝian retpaĝon).

Ni invitas ĉiujn fakulojn—aparte junulojn kaj unuafojajn partoprenantojn—sendi proponojn pri referaĵoj. La proponoj, enhavantaj inter 150 kaj 200 vortojn, devas esti sendataj al la retadreso ek46@interlingvistiko.net. Ni ankaŭ petas ke la proponantoj indiku, ĉu ili intencas prezenti ĉeeste aŭ virtuale. Kandidatoj por virtuala prezento bonvolu noti la tanzanian horzonon, UTC+3.

La limdato por proponoj estas la 30-a de aprilo 2024. Por kontroli la programon de antaŭaj konferencoj, vizitu la retejon de CED.

3 Fifth biannual REAL symposium: Human capital, languages, and new literacies; Theories, policies, and impacts, 2024-06-03/04

3.1 *Organizantoj*

REAL – Esplorgrupo «Lingvo, politikanalizo kaj ekonomiko» kunlabore kun Ulster University, Universitat de Barcelona kaj Universitat Rovira i Virgili

3.2 *Loko*

Universitat Rovira i Virgili, Tarragona

3.3 *Temo*

Homa kapitalo, lingvoj kaj novaj legopovoj: Teorioj, politiko kaj efiko

3.4 *Priskribo*

Vidu ĉi tie.

4 Colloque international sur les langues construites, I-Conlang, 2024-07-04/05

4.1 *Organizantoj*

Liĝera Lingvistika Laboratorio (LLL, UMR 7270, Université de Orléans, Université de Tours, BnF, CNRS)

4.2 *Loko*

Université de Orléans

4.3 *Temo*

La *Simpozio pri la konstruitaj lingvoj* enhavos tri sesiojn, kaj la unua sesio pritraktos ĉefe Esperanton

4.4 *Priskribo*

Vidu ĉi tie.

II UNIVERSITATA KAJ ESPLORA AGADO

1 KURSO «ENKONDUKO AL INTERLINGVISTIKO»

Ahmad Mamduhi de Universitato Espero de Kongo (Université Espoir du Congo), Demokratia Respubliko Kongo prezentas retan kurson dum la printempa semestro.

Por pliaj informoj skribu al: UEC-lingvo-fakultato@gmx.com

III KULTURO

1 Du artikoloj pri la interlingvo Bālaïbalan

En la retpaĝoj *Viki de UEA* troviĝas du artikoloj pri la planlingvo Bālaïbalan

2 Esperantomuzeo de la Aŭstria Nacia Biblioteko: Gazeteltondaĵoj 1898–1915: la kolekto Hachette en la interreto

Komence de la 1930-aj jaroj la Esperantomuzeo de la Aŭstria Nacia Biblioteko ricevis grandan kolekton de gazeteltondaĵoj. Temas pri pli ol 17 000 gazetartikoloj el la tempo inter 1898 kaj 1915 pri la temoj Esperanto kaj planlingvoj. Komence de la 20-a jarcento tiuj artikoloj estis sisteme kolektitaj de oficejo en Parizo por la eldonejo Hachette, kiu tiutempe eldonis multajn libroj en kaj pri Esperanto. La gazetartikoloj estas laŭlande kaj laŭtempe ordigitaj kaj ili troviĝas en 153 dosierujoj. Dum la pasintaj jaroj la bibliotekistoj de la Esperantomuzeo zorge purigis ĉiujn artikolojn kaj ekzakte listigis la titolojn (de la artikoloj, revuoj kaj rubrikoj), la nomojn (de la verkintoj kaj eldonlokoj) kaj la eldontagojn. Tiel kreiĝis 153 listoj enhavantaj pli ol 17 000 artikolojn. Poste la 153 dosieroj kun ĉiuj gazetartikoloj estis katalogitaj.

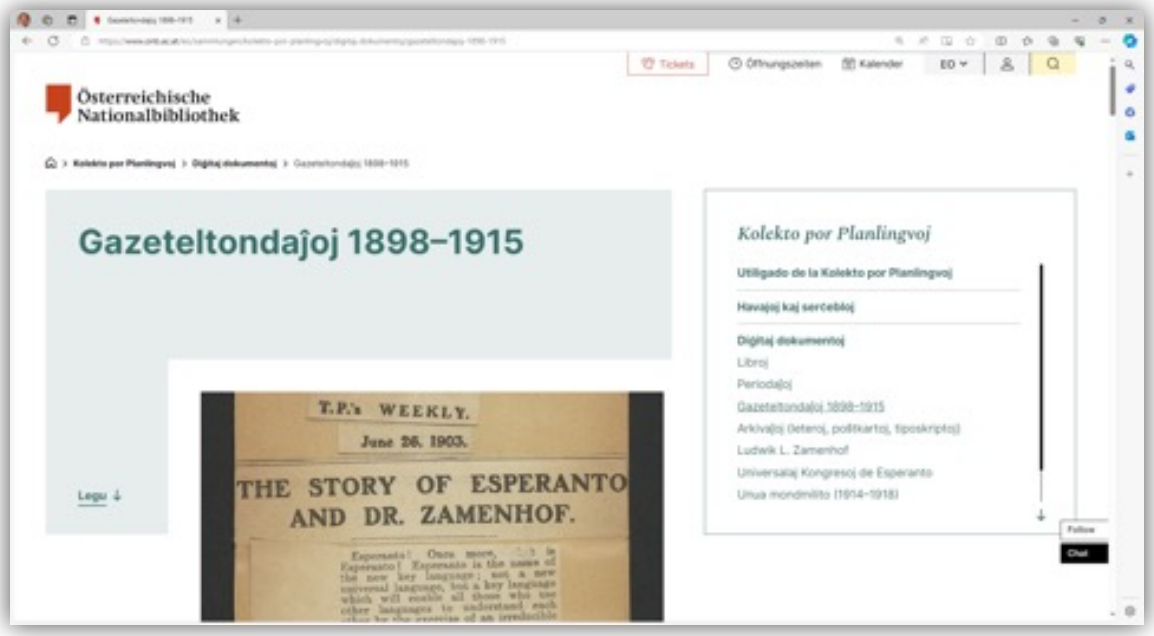

Ilustraĵo 2.1 Ekzemplo el la katalogo

En 2024 la servo eĉ pliboniĝis. Por ĉiuj 17 216 gazetartikoloj la bibliotekistoj kreis katalogeron, kiu havas rektan ligilon al la diĝita dokumento. Tio signifas, ke vi povas facile traserĉi la metadatumojn de la artikoloj kaj tiel pli rapide kaj ekzakte trovi viajn deziritajn informojn. Por la plej gravaj enhavoj estis aldonitaj ŝlosilvortoj por pli bonaj serĉebloj.

Se vi interesiĝas ekzemple pri Edmond Privat, Moresnet, la Spesmilo, «Le Concours Michelin» aŭ la 2-a UK en Ĝenevo en 1906, vi nur devas serĉi en la katalogo Trovanto laŭ Privat, Moresnet, Spesmilo, Michelin aŭ «2-a UK 1906», elekti sube je la dekstra flanko la filtrilon «Zeitungsausschnitt» kaj tiam vi ricevas la deziritajn katalogerojn kun ligiloj al la diĝitaj artikoloj.

Nun ni kreas apartan retpaĝon pri la kolekto Hachette, sur kiu vi povos traserĉi ne nur la metadatumojn, sed ankaŭ la plenajn tekstojn de la 17 216 gazetartikoloj. Tiu servo aperos ankoraŭ en printempo 2024 sur la retpaĝo de la ÖNB Labs.

Pro la katalogado kaj ciferecigo de la kolekto Hachette la katalogo Trovanto nun enhavas pli ol 85 000 katalogerojn de dokumentoj el la Kolekto por Planlingvoj kaj Esperantomuzeo de la Aŭstria Nacia Biblioteko. Pli ol 45 000 el tiuj katalogeroj eĉ havas rektan ligilon al la koncerna diĝita dokumento.

Bernhard Tuider

3 Le Monde publikigas artikolon pri konstruitaj lingvoj, 2024-01-26

La franca gazeto *Le Monde* publikigis artikolon de la ĵurnalistino Catherine Rollot pri novaj konstruitaj lingvoj sub la titolo «Klingon, sindarin, haut valyrien : et si vous appreniez une langue fictive ?»

4 Televida kanalo Arte publikigis videaĵon pri volapük kaj esperanto

La programo Karambolage de la franc-germana televida kanalo Arte, publikigis videaĵon pri volapük kaj esperanto. En ĝi la historio de Volapük estas pritraktata. Oni rakontas ke temas pri lingvo konstruita je la fino de la 19-a jarcento de la pastro Johann Martin Schleyer, kun la celo servi kiel internacia helpa lingvo. En la videaĵo oni aldonas ke Schleyer, kiu lernis plurajn lingvojn, kreis universalan alfabeton kaj iom post iom evoluigis volapukon, publikigante siajn progresojn en religia ĵurnalo. La lingvo, kiu estis komence bone akceptita en Eŭropo, en Ĉinio kaj en Japanio, malsukcesis pro troa gramatika komplekseco kaj la sinteno de Scheleyer mem, kiu volis ĉion kontroli. La falo en la intereso pri Volapük estas ankaŭ atribuita al la ekapero de Esperanto, lingvo konstruita de Ludoviko Lazaro Zamenhof en Pollando en 1887. Esperanto, bazita sur latinidaj lingvoj, kun pli simpla gramatiko, ege sukcesis en la frua 20-a jarcento. Esperanto estis eĉ proponita kiel oficiala lingvo de la Societo de Nacioj (antaŭulo de la UN); tamen, Francio, defendante la francan kiel internacian lingvon, kontraŭis tiun iniciaton.

Laŭ Karambolage, hodiaŭ, Volapük havas nur historian intereson, kaj ĝiaj parolantoj estas malmultaj. La esprimo «tio estas Volapük» fariĝis sinonimo de nekomprenebla aŭ konfuza

lingvaĵo. La video finiĝas per citaĵo de la Ĝeneralo de Gaulle esprimante sian negativan opinion pri la utilo de artefaritaj lingvoj kiel Esperanto aŭ Volapük por la unueco de Eŭropo.

Pliaj informoj:
TTT-ejo de arte
YouTube

5 Nova ampleksa artikolo pri «Lingva justeco» en Vikipedio

En la esperanta versio de Vikipedio ĵus aperis ampleksa artikolo pri lingva justeco.

6 Laborrenkontiĝo pri dulingva gepatra infanformigo, Caroline Marshall Draughon Center for the Arts & Humanities, Auburn, Alabamio, 2024-11-06

Esperantic Studies Foundation subtenis laborkunsido, kie oni diskutis, kiel la gepatra lingvo povas travivi pli ol du generaciojn en aliligva etoso.

Pliaj informoj ĉe Iulia Pittman.

IV PERSONOJ

1 Wim Jansen, 1948 – 2024

La konata esperantologo kaj interlingvisto Wim Jansen forpasis la 2an de februaro 2024 post mallonga malsano. Interlingvistoj verŝajne ĉefe konis lin pro lia laboro kiel universitata profesoro pri Interlingvistiko kaj Esperanto en la Universitato de Amsterdamo (Nederlando). Li tenis tiun postenon inter 2002 kaj 2013, kaj kun granda sukceso. Li instruis kurson pri interlingvistiko kaj enkondukan kurson de Esperanto por studentoj de ĉiuj fakultatoj de la universitato. Li inter aliaj ankaŭ estis ekstera referanto de la doktoriĝa tezo de Federico Gobbo, la nuna Amsterdama katedestro.

Kiel interlingvisto, Jansen interesiĝis ĉefe pri la gramatiko de Esperanto, kiun li pristudis uzante la gramatikan teorion de la t.n. Amsterdama skolo de funkcigramatiko. En 2007 li publikigis (nederlandlingve) *Woordvolgorde in het Esperanto* ([*Vortordo en Esperanto*], LOT Publications 2007), lia doktoriĝa disertaĵo, en kiu li kombinas diversajn empiriajn teknikojn (inter aliaj pristudo de diversaj tekstaroj, analizo de lerniloj kaj enketoj kun spertaj parolantoj) kun teorioj pri la prefero por la vortordo SVO (subjekto-verbo-objekto) en la ĉiutaga lingvo. Mallonga Esperantlingva versio de tiu verko aperis en 2008 kiel *Naturaj vortordoj de Esperanto*, UEA). Post tio, Jansen verkis kelkajn artikolojn pri la morfologio de Esperanto, ĉefe por *Esperantologio*, sed ankaŭ por *Linguistics*. Kiam li mortis, libro pri tiu temo ĵus pretiĝis; ĝi espereble eldoniĝos ĉe eldonejo Bero.

Li ankaŭ verkis kelkajn pli personajn tekstojn pri Esperanto, ekzemple sian «inaŭguran paroladon» (tio estas Nederlanda tradicio) kiel profesoro: *Esperanto, taal om van te houden* [*Esperanto, aminda lingvo*]. Beletra Almanako publikigis eseon en 2022 kun kelkaj memoroj el

lia esperantista vivo, pri la kontaktoj de Jansen kun esperantistoj en centra kaj orienta Eŭropo en 1974. Ankaŭ la patro de Jansen estis esperantisto. Juna Wim lernis la lingvon ĉar li trovis esperantlingvajn librojn en la gepatra domo kaj ne toleris ne kompreni pri kio ili parolis.

Jansen ankaŭ iom aktivis en la Esperanto-movado, ĉefe en Nederlando, kie li membris en la estraroj de Nederlanda Esperanto-Junularo kaj de Esperanto Nederland. Dum la naŭdekaj jaroj li ankaŭ verkis kelkajn informajn broŝurojn pri Esperanto en la nederlanda. Li renkontis sian italan edzinon Marisa dum Internacia Junulara Konferenco en Londono. En 2023 la paro festis 50 jarojn da geedzeco kun siaj 3 gefiloj kaj 8 genepoj. Estas eble malpli konate ke Jansen havis ankaŭ du aliajn esploristajn karierojn. Dum la jaroj 1965-1970, li studis spacan inĝenieradon en la Teknika Universitato de Delft (Nederlando), kaj poste laboris ĝis 1998 por Eŭropa Spaca Agentejo (ESA). Dum tiu laboro li publikigis i.a. *The Story of Moslab* ([*La historio de Moslab*], Noordwijk, European Space Agency, 1993) kaj *Biological Experiments on the Bion-10 Satellite* ([*Biologiaj eksperimentoj en la satelito Bion-10*], Noordwijk, European Space Agency, 2001; kune kun aliaj). Li ankaŭ pristudis en tiu kadro senpezecon, por kio li multe vojaĝis al Rusujo.

Krome, Jansen magistriĝis pri la eŭska lingvistiko en la Universitato de Leiden (Nederlando) sub la gvido de la fama nederlanda eŭskologo Rudolf de Rijk (Wim estis la sola studanto). La iom «ekzotika» karaktero de tiu eŭropa sed ne hindeŭropa lingvo altiris lin al profunda pristudo. En 1996 li publikigis la unuan vortaron Eŭskan-Nederlandan kaj Nederlandan-Eŭskan. Krome li ankaŭ estas la aŭtoro de anglalingva lernolibro de la eŭska (*Beginner's Basque* [*La eŭska por komencantoj*], Hippocrene Books Inc., New York , 2002), de traduko de infanlibro el la eŭska al la nederlanda (*Het geheim van het meer* [*La sekreto de la lago*], Groningen, Gopher Publishers, 2001), de libro pri la historio de la eŭskologio en Nederlando (*Veldwerkers en vrouwen in en om Baskenland* [*Esploristoj kaj virinoj en kaj ĉirkaŭ Eŭskio*], Leiden, Gingko, 2018), kaj multaj aliaj. Li kelkfoje ankaŭ kombinis sian intereson pri Esperanto kaj la eŭska; en 2016 aperis la lernolibro *Ni lernu la eŭskan* kaj en 2018 *Mil eŭskaj proverboj*.

Jansen estis multtalenta, modesta homo, kiu preferis teni iom da distanco. Li plurfoje malakceptis petojn membriĝi en la Akademio de Esperanto, por ne altiri tro da atento. Li estis ĉiam afabla, kaj vera sinjoro kies lingvoscio estis senpeka en ĉiuj ok lingvoj kiujn li parolis.

Marc van Oostendorp

2 Kariera salto de Başak Aray

Başak Aray ĵus estis nomita Asistanta profesoro pri filosofio ĉe Boğaziçi Üniversitesi, kie ŝi ankaŭ planas instrui interlingvistikon

3 Sabine Fiedler emeritiĝis 2023-11

3.1 *Biografio*

- Edukado
  - 1976-10 –1980-07 studis la anglan kaj rusan, Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg
  - 1986-08 doktoriĝis pri angla lingvistiko, Universität Leipzig

- 1999-04 habilitiĝis pri ĝenerala lingvistiko/interlingvistiko, Universität Leipzig

• Profesia kariero

- 1980-08 – 1983-08 Lerneja instruisto de la angla kaj rusa
- 1983-09 – 1986-08 Esplorasistento, Universität Leipzig
- 1986-09 – 1992-09 Instruisto ĉe Instruisteduka altlernejo, Leipzig
- 1992-10 – 2023-11 Instruisto/Profesoro kaj Esploristo ĉe la Instituto pri britaj studoj, Universität Leipzig

• Aliaj aktivaĵoj

- 2007-03 – 2007-07 Provizora Profesoro pri angla lingvistiko, Johann-Wolfgang-von-Goethe-Universität Frankfurt am Main
- 2007-07 – 2007-08 Vizitanta Profesoro, Kent State University, Ohio, Usono
- 2008-10 – 2009-02 Provizora Profesoro pri angla lingvistiko, Universität Erfurt
- 2014-03 – 2018-08 Taskgvidanto kaj respondeca pri komunikado helpe de lingvafrankaoj de esplorprojekto «Movebleco kaj inkluzivo en multlingva Eŭropo», MIME, financita de FP7 de la Eŭropa Unio
- 2015-10 – 2023-02 Instruado ĉe Universität Leipzig de modulo pri internacia lingva komunikado kiel defio por politiko kaj socio dum ĉiu vintra semestro. La anglalingvan modulon konsistigis tri temaroj: prelegoj pri planlingvoj, seminario «English in a Global Context» / «Language & Mobility» kaj lingvokurso esperanto.

Pliaj informoj:
Sabine Fiedler ĉe Vikipedio DE
Sabine Fiedler ĉe Vikipedio EO
Sabine Fiedler ĉe Google.de
Sabine Fiedler ĉe Googl.com
Sabine Fiedler ĉe Universität Leipzig

3.2 *Bibliografio*

3.2.1 Libroj

FIEDLER, Sabine (1991). *Fachtextlinguistische Untersuchungen zum Kommunikationsbereich der Pädagogik (dargestellt an relevanten Fachtextsorten im Englischen)*, germana. Frankfurt am Main: Peter Lang. ISBN: 978-3-631-43468-0.

— (1999c). *Plansprache und Phraseologie. Empirische Untersuchungen zu reproduziertem Sprachmaterial im Esperanto*, germana. Frankfurt am Main: Peter Lang. ISBN: 978-3-631-34088-2.

FIEDLER, Sabine (2002b). *Esperanta frazeologio*, Rotterdam: Universala Esperanto Asocio. ISBN: 9290170808.

— (2003d). *Sprachspiele im Comic. Das Profil der deutschen Comic-Zeitschrift MOSAIK*, germana. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-937209-41-8.

— (2004b). *Ilustrita frazeologio*, illustrita de Pavel RAK. Dobřichovice: Kava-Pech. ISBN: 9788085853575.

— (2007a). *English phraseology. A coursebook*, angla. Tübingen: Narr. ISBN: 978-3-8233-6338-5.

— (2012b). *Englische Redewendungen und Sprichwörter in der Praxis*, germana. Leipzig: Engelsdorfer Verlag. ISBN: 978-3-86268-867-8.

— (2014b). *Gläserne Decke und Elefant im Raum: phraseologische Anglizismen im Deutschen Berlin: Logos Verlag. 2014. ISBN: 978-3-8325-3722-7*, germana. Berlin: Logos Verlag. ISBN: 978-3-8325-3722-7.

FIEDLER, Sabine kaj Cyril Robert BROSCH (2019). *Der Erasmus-Studienaufenthalt – Europäische Sprachvielfalt oder Englisch als Lingua franca?*, germana. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-96023-299-5.

— (2022a). *Esperanto – Lingua franca and language community*, angla. Studies in World Language Problems 10. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company. ISBN: 9789027211477. DOI: doi.org/10.1075/wlp.10.

3.2.2 Fakrevuaj artikoloj

3.2.2.1 *1981 – 1990*

FIEDLER, Sabine (1986). «Der Eigenname als Konstituente des pädagogischen Fachwortschatzes», germana. En: *Namenkundliche Informationen* **Beiheft. 9**: 13–19.

— (1989). «Fachtextlinguistische Untersuchungen zum englischsprachigen Zeitschriftenartikel im Kommunikationsbereich Geschichte», germana. En: *Wissenschaftliche Zeitschrift der Pädagogischen Hochschule «Clara Zetkin» Leipzig*: 57–60.

3.2.2.2 *1991 – 2000*

FIEDLER, Sabine (1995a). «Fachkommunikation in Plansprache und Ethnosprache: Zu Ergebnissen vergleichender Fachtextanalysen aus interkultureller Sicht», germana. En: *Fremdsprachen Lehren und Lernen* **24 1**: *Zur Theorie und Praxis des Sprachunterrichts an Hochschulen*. Redaktis Claus GNUTZMANN: 182–196. ISSN: 0932-6936.

— (1999b). «Phraseology in planned languages», angla. En: *Language Problems and Language Planning* **23 2**: 175–187. ISSN: 0272-2690. DOI: doi.org/10.1075/lplp.23.2.05fie.

3.2.2.3 *2001 – 2010*

FIEDLER, Sabine (2006b). «Standardization and self-regulation in an international speech community: the case of Esperanto», angla. En: *International Journal of the Sociology of Language* **177**: 67–90. DOI: doi.org/10.1515/IJSL.2006.005.

— (2008a). «Interlinguistics and Esperanto studies at universities: Experience at the University of Leipzig», angla. En: *Language Problems and Language Planning* **32 3**: 269–279. ISSN: 0272-2690. DOI: doi.org/10.1075/lplp.32.3.06fie.

— (2010a). «A fraseoloxía do esperanto», portugala. En: *Cadernos de Fraseoloxía Galega* **12**: 127–139. ISSN: 1698-7861.

— (2010b). «Approaches to fair linguistic communication», angla. En: *European Journal of Language Policy* **2 1**: 1–21. DOI: doi.org/10.3828/ejlp.2010.2. URL: https://www.liverpooluniversitypress.co.uk/doi/abs/10.3828/ejlp.2010.2.

— (2010e). «Phraseology in a time of crisis: The language of bank advertisements before and during the financial crisis of 2008–2010», angla. En: *Yearbook of Phraseology* **1 1**: 1–18. DOI: doi.org/10.1515/9783110222623.1.1.

— (2010f). «The English-as-a-lingua-franca approach: Linguistic fair play?», angla. En: *Language Problems and Language Planning* **34 3**: 201–221. ISSN: 0272-2690. DOI: doi.org/10.1075/lplp.34.3.01fie.

3.2.2.4 *2011 – 2020*

FIEDLER, Sabine (2011b). «English as a lingua franca – a native-culture-free code? Language of communication vs. language of identification», angla. En: *Apples – Journal of Applied Language Studies* **5 3**: 79–97. URL: https://apples.journal.fi/article/view/97829.

— (2012c). «The Esperanto *denaskulo:* The status of the native speaker of Esperanto within and beyond the planned language community», angla. En: *Language Problems and Language Planning* **36 1**: 69–84. ISSN: 0272-2690. DOI: doi.org/10.1075/lplp.36.1.04fie.

— (2014a). «ELF and the alternatives: comments on Ian MacKenzie's ‹Topic & Comment›», angla. En: *Journal of English as a Lingua Franca* **3 2**: 395–407. DOI: doi.org/10.1515/jelf-2015-0023.

— (2014d). «Scientific communication in a lingua franca», angla. En: *Język Komunikacja Informacja* **9**: 48–57. ISSN: 1896-9585.

— (2015a). «Esperanto phraseology», angla. En: *Interdisciplinary Description of Complex Systems* **13 2**: *The phenomenon of Esperanto*. Redaktis Humphrey TONKIN kaj Veronika POÓR: 250–263. ISSN: 1334-4684. DOI: doi.org/10.7906/indecs.13.2.5.

FIEDLER, Sabine (2015b). «Frequency dictionaries for esperanto», angla. En: *Język Komunikacja Informacja* **10**: *numer specjalny interlingwistyka i esperantologia*. Redaktis Ilona KOUTNY: 155–169. ISSN: 1896-9585.

— (2015e). «The topic of planned languages (Esperanto) in the current specialist literature», angla. En: *Language Problems and Language Planning* **39 1**: 84–104. ISSN: 0272-2690. DOI: doi.org/10.1075/lplp.39.1.05fie.

— (2017a). «Lingua-franca-Kommunikation – wirklich ein Fall des Let-it-pass? (Eine Analyse von Reparaturen in der Esperanto-Kommunikation)», germana. En: *Jahrbuch der Gesellschaft für Interlinguistik*: 57–71.

— (2017b). «Phraseological borrowing from English into German: Cultural and pragmatic implications», angla. En: *Journal of Pragmatics* **113**: 89–102. ISSN: 0378-2166. DOI: doi.org/10.1016/j.pragma.2017.03.002. URL: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0378216616303009.

— (2018a). «Esperanto und die Mehrsprachigkeit», germana. En: *Jahrbuch der Gesellschaft für Interlinguistik*: 35–84.

— (2018b). «Linguistic and pragmatic influence of English: Does Esperanto resist it?», angla. En: *Journal of Pragmatics* **133**: 166–178. ISSN: 0378-2166. DOI: doi.org/10.1016/j.pragma.2018.05.007.

— (2018d). «Phraseological anglicisms in German: A look at a satirical TV program», angla. En: *Lenguas para Fines Específicos* **24 1**: *Special Issue: Anglicisms in Domain-Specific Discourse:Fashion, Leisure and Entertainment*. Redaktis Carmen LUJÁN GARCÍA kaj Virginia PULCINI: 71–95. ISSN: 1133-1127.

— (2019). «La phraséologie de l'espéranto comme preuve de l'expressivité et du caractère vivant d'une langue planifiée», franca. En: *Cahiers de l'ILSL* **61**: *Interlinguistique et espérantologie*. Redaktis Sébastien MORET: 75–109.

FIEDLER, Sabine kaj Cyril BROSCH (2017). «Der spezifische Beitrag des Esperanto zum propädeutischen Effekt beim Fremdsprachenlernen (mit Schwerpunkt auf der Erwachsenenphase)», germana. En: *Jahrbuch der Gesellschaft für Interlinguistik*: 11–38.

— (2018). «Esperanto – a lingua franca in use: A case study on an educational NGO», angla. En: *Language Problems and Language Planning* **42 2**: 220–245. ISSN: 0272-2690. DOI: https://doi.org/10.1075/lplp.00019.fie. URL: https://www.jbe-platform.com/content/journals/10.1075/lplp.00019.fie.

FIEDLER, Sabine kaj Agnes WOHLFARTH (2018). «Language choices and practices of migrants in Germany: An interview study», angla. En: *Language Problems and Language Planning* **42 3**: 267–287. ISSN: 0272-2690. DOI: https://doi.org/10.1075/lplp.00023.fie. URL: https://www.jbe-platform.com/content/journals/10.1075/lplp.00023.fie.

3.2.2.5 *2021 –*

FIEDLER, Sabine (2022a). «‹[...] a slim core of Esperanto roots [...] and a huge periphery of (English) borrowings›? Ĉu Esperanto fariĝas pli kaj pli angleca?», en: *Esperantologio/ Esperanto Studies* **3 (11)**: 8–21. ISSN: 1311-3496.

— (2022b). «English as a lingua franca and linguistic justice: insights from exchange students' experiences», angla. En: *International Journal of the Sociology of Language* **277**: *Special Issue: Linguistic justice and global English*. Redaktis Josep SOLER kaj Sergi MORALES-GÁLVEZ: 17–32. DOI: doi:10.1515/ijsl-2021-0075. URL: https://doi.org/10.1515/ijsl-2021-0075.

— (2022d). «Literarischer Translingualismus in Ethno- und Plansprache», germana. En: *Jahrbuch der Gesellschaft für Interlinguistik*: 45–56. ISSN: 2567-5958.

— (2022f). «‹Mit dem Topping bin ich auch fein› – Anglicisms in a German cooking show», angla. En: *Espaces Linguistiques* **4**: *Anglicismes : variétés diatopiques et genres textuels*. Redaktis Ramón MARTÍ SOLANO, Cristiano FURIASSI kaj José Luis ONCINS MARTÍNEZ. ISSN: 2729-3548. DOI: doi.org/10.25965/espaces-linguistiques.488. URL: https://www.unilim.fr/espaces-linguistiques/488.

— (2023a). «Buchvorstellung: Erich-Dieter Krause *Vollständiges Wörterbuch Deutsch Esperanto*», germana. En: *Jahrbuch der Gesellschaft für Interlinguistik*: 127–135.

— (2023b). «Interlinguistik for future? – Einige Überlegungen zu Zielen und zur Zukunft der Interlinguistik», germana. En: *Jahrbuch der Gesellschaft für Interlinguistik*: 39–47.

— (2023c). «‹Keep calm and carry on› – From a wartime slogan to one of the most frequently modified proverbs», angla. En: *Proverbium – Online Supplement* **2**: *Diligens brings delight: A Festschrift in honour of Anna T. Litovkina on the occasion of her 60th birthday*. Redaktis Hrisztalina HRISZTOVA-GOTTHARDT, Melita Aleksa VARGA kaj Wolfgang MIEDER: 13–26.

MEHLHORN, Grit, Sabine FIEDLER kaj Peter BALÁŽ (2021). «Sprachenlernen mit digitalen Medien: Vorstellung des Erasmusprojekts TestU», germana. En: *Jahrbuch der Gesellschaft für Interlinguistik*: 91–103. ISSN: 2567-5958.

3.2.3 Libroĉapitroj

3.2.3.1 *1981 – 1990*

FIEDLER, Sabine (1985). «Kommunikationsverfahren in einem englischen Handbuch der Pädagogik», germana. En: *Fachsprachliche Textlinguistik: Vorträge der sprachwissenschaftlichen Arbeitstagung an der Sektion Fremdsprachen der Karl-Marx-Universität Leipzig am 11. und 12. Dezember 1984*. Redaktis Rosemarie GLÄSER. Berlin: Akademie der Wissenschaften der DDR, Zentralinstitut für Sprachwissenschaft: 112–117.

FIEDLER, Sabine (1987). «Untersuchungen zum pädagogischen Fachwortschatz im Englischen», germana. En: *Beiträge zur anglistischen Fachsprachenforschung*. Redaktis Rosemarie GLÄSER. Leipzig: Karl-Marx-Universität.: 1–22.

3.2.3.2 *1991 – 2000*

FIEDLER, Sabine (1992). «Die pädagogische Rezension im Englischen und Esperanto», germana. En: *Kontrastive Fachsprachenforschung*. Redaktis Klaus-Dieter BAUMANN kaj Hartwig KALVERKÄMPER. Forum für Fachsprachen-Forschung 20. Tübingen: Gunter Narr Verlag: 147–161.

— (1995b). «Linguistische Fachtexte im Englischen, Deutschen und Esperanto (ein interkultureller Vergleich)», germana. En: *Fachkommunikation: Kongreßbeiträge zur 24. Jahrestagung der Gesellschaft für Angewandte Linguistik GAL e.V*. Redaktis Dieter WOLFF. Forum Angewndte Linguistik 27. Frankfurt am Main: Peter Lang: 68–71. ISBN: 9783631477069.

— (1995c). «Untersuchungen zur Phraseologie des Esperanto: Sprichwörter», germana. En: *Texte als Gegenstand linguistischer Forschung und Vermittlung: Festschrift für Rosemarie Gläser*. Redaktis Ines-Andrea BUSCH-LAUER, Sabine FIEDLER kaj Marion RUGE. Leipziger Fachsprachen-Studien 10. Frankfurt am Main: Peter Lang: 173–191. ISBN: 978-3-631-48665-8.

— (1996a). «Der Phraseologismus als Übersetzungsproblem», germana. En: *Translation in Plansprachen: Beiträge gehalten auf der 5. Jahrestagung der Gesellschaft für Interlinguistik e. V., November 1995 in Berlin*. Redaktis Ulrich BECKER. Beihefte der Interlingustischen Informationen 1. Berlin: Gesellschaft für Interlinvistik e. V.: 48–51.

— (1996b). «Norvega rato oder migra rato? Zu Fachwörtern mit onymischer Konstituente im Esperanto», germana. En: *Eigennamen in der Fachkommunikation*. Redaktis Rosemarie GLÄSER. Leipziger Fachsprachen-Studien 12. Frankfurt am Main: Peter Lang: 121–130. ISBN: 978-3631500446.

— (1997). «Intertextualität in der Plansprache (dargestellt an publizistischen und literarischen Texten im Esperanto)», germana. En: *Textbeziehungen: Linguistische und literaturwissenschaftliche Beiträge zur Intertextualität*. Redaktis Josef KLEIN kaj Ulla FIX. Stauffenburg linguistik 5. Tübingen: Stauffenburg Verlag: 383–402. ISBN: 978-3-86057-705-9.

— (1998a). «Esperanto phraseology: Classification and usage», angla. En: *Europhras 97: Phraseology and paremiology*. Redaktis Peter ĎURČO. Bratislava: Akadémia Policajného zboru: 96–101. ISBN: 9788080540777.

— (1998b). «Zu Merkmalen der Esperanto Sprachgemeinschaft (Ergebnisse einer Probandenbefragung)», germana. En: *Soziokulturelle Aspekte von Plansprachen: Beiträge gehalten auf der 7. Jahrestagung der Gesellschaft für Interlinguistik e. V., 7. – 9. November 1997 in Berlin*. Redaktis Ulrich BECKER. Beihefte der Interlingustischen Informationen 4. Berlin: Gesellschaft für Interlinvistik e. V.: 22–29.

— (1999a). «Die neuere Fachsprache der Pädagogik im Englischen», germana. En: *Fachsprachen / Languages for Special Purposes: Ein internationales Handbuch zur Fachsprachenforschung und Terminologiewissenschaft / An international handbook of special-language and terminology research*. Redaktis Lothar HOFFMANN, Hartwig KALVERKÄMPER kaj Herbert Ernst WIEGAND. Volumo 2. Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft / Handbooks of linguistics and communication science 14/2. Berlin: de Gruyter: 1472–1447.

— (1999d). «Zum Übersetzen von Phraseologismen in die Plansprache (dargestellt an literarischen Übersetzungen im Esperanto)», germana. En: *Phraseologie und Übersetzen*. Redaktis Annette SABAN. Bielefeld: Aisthesis-Verlag: 59–80. ISBN: 978-3-89528-229-4.

— (1999e). «Zur Phraseologie im Enzyklopädischen Wörterbuch Esperanto-Deutsch von Eugen Wüster», germana. En: *Interlinguistik und Lexikographie: Beiträge gehalten auf der 8. Jahrestagung der Gesellschaft für Interlinguistik e. V., 6. – 8. November 1998 in Berlin*. Redaktis Ulrich BECKER. Beihefte der Interlingustischen Informationen 5. Berlin: Gesellschaft für Interlinvistik e. V.: 33–39.

3.2.3.3 *2001 – 2010*

FIEDLER, Sabine (2001a). «Bela dam', ĉu al vi plaĉus, se akompanon mi kuraĝus? Zur Übersetzung von Goethes ‹Faust› ins Esperanto», germana. En: *Sprachenpolitik in Europa: Beiträge einer Veranstaltung des «Vereins zur Förderung sprachwissenschaftlicher Studien e.V» (VFsS) und der «Gesellschaft für Interlinguistik e.V.» (GIL) am 13. November 1999 sowie der 9. Jahrestagung der GIL.,12. – 14. November 1999, in Berlin*. Redaktis Detlev BLANKE. Beihefte der Interlingustischen Informationen 6. Berlin: Gesellschaft für Interlinvistik e. V.: 128–145.

— (2001b). «Naturalismus und Autonomismus in Plansprachen dargestellt am Beispiel der Phraseologie», germana. En: *Zur Struktur von Plansprachen: Beiträge der 10. Jahrestagung der Gesellschaft für Interlinguistik e. V., 17. – 19. November 2000, in Berlin*. Redaktis Detlev BLANKE. Beihefte der Interlingustischen Informationen 7. Berlin: Gesellschaft für Interlinvistik e. V.: 75–92.

— (2002a). «Die Esperanto-Übersetzung in Geschichte und Gegenwart», germana. En: *Geschichte der Übersetzung : Beiträge zur Geschichte der neuzeitlichen, mittelalterlichen und antiken Übersetzung*. Redaktis Bogdan KOVTYK, Gerhard MEISNER kaj Hans-Joachim SOLMS. Angewandte Sprach- und Übersetzungswissenschaft 3. Berlin: Logos Verlag: 17–36. ISBN: 978-3-89722-926-6.

— (2002c). «On the main characteristics of Esperanto communication», angla. En: *Lingua franca communication*. Redaktis Karlfried KNAPP kaj Christiane MEIERKORD. Frankfurt am Main: Peter Lang: 53–86. ISBN: 9783631364604. DOI: doi.org/10.3726/978-3-653-04730-1.

— (2003a). «Eugen Wüster als Lexikograph: Rolle und Darstellungsweise von Phraseologie im Enzyklopädischen Wörterbuch Esperanto-Deutsch», germana. En: *ProCom '98, Sektion 3: Terminologiewissenschaft und Plansprachen: Beiträge der internationalen Konferenz «Pro-*

*fessional communication and knowledge transfer», Wien, 24. – 26. August 1998. Infoterm * TermNet*. Redaktis Detlev BLANKE. Beihefte der Interlingustischen Informationen 10. Berlin: Gesellschaft für Interlinvistik e. V.: 86–99.

FIEDLER, Sabine (2003b). «Merkmale computervermittelter Kommunikation (dargestellt am Beispiel einer Comic-Fan-Gemeinschaft)», germana. En: *Plansprachen und elektronische Medien: Beiträge der 12. Jahrestagung der Gesellschaft für Interlinguistik e. V., 6. – 8. Dezember 2002, in Berlin*. Redaktis Detlev BLANKE. Beihefte der Interlingustischen Informationen 9. Berlin: Gesellschaft für Interlinvistik e. V.: 54–63.

— (2003c). «Pri frazeologio en la Enciklopedio Vortaro Esperanta-Germana de Eugen Wüster», en: *Klaro kaj elasto: Festlibro por la 80a naskiĝtago de Fernando de Diego*. Redaktis Reinhard HAUPENTHAL kaj Irmi HAUPENTHAL. Schliengen: Edition Iltis: 171–182. ISBN: 978-3-932807-26-8.

— (2003e). «Untersuchungen zur Phraseologie des Esperanto», germana. En: *Flut von Texten – Vielfalt der Kulturen: Ascona 2001 zur Methodologie und Kulturspezifik der Phraseologie*. Redaktis Harald BURGER, Annelies HÄCKI BUHOFER kaj Gertrud GRECIANO. Phraseologie und Parömiologie 14. Baltmannsweiler: Schneider Verlag Hohengehren: 317–327. ISBN: 9783896766779.

— (2004a). «Das Sprichwort im Comic (dargestellt am Beispiel der deutschen Comic-Zeitschrift MOSAIK)», germana. En: *Res humanae proverbiorum et sententiarum.: Ad honorem Wolfgangi Mieder*. Redaktis Csaba FÖLDES. Tübingen: Gunter Narr Verlag: 89–100. ISBN: 978-3-8233-6092-6.

— (2005a). «‹English as a Lingua Franca› (Zum Modell eines nichtmuttersprachlichen Englisch im Vergleich zum Esperanto)», germana. En: *Internationale Plansprachen – Entwicklung und Vergleich: Beiträge der 14. Jahrestagung der Gesellschaft für Interlinguistik e. V., 5. – 7. November 2004, in Berlin*. Redaktis Detlev BLANKE. Beihefte der Interlingustischen Informationen 12. Berlin: Gesellschaft für Interlinvistik e. V.: 9–21.

— (2005b). «Phraseologismen in Comedy-Programmen: Die Harald-Schmidt-Show (2002-2003)», germana. En: *Deutsch als Fremdsprache: Konturen und Perspektiven eines Faches. Festschrift für Barbara Wotjak zum 65. Geburtstag*. Redaktis Antje; HEINE, Mathilde; HENNIG kaj Erwin TSCHIRNER. München: iudicum: 181–198. ISBN: 978-3-89129-598-4.

— (2005c). «Phraseology as a learning aim and aid: Language play in the classroom», angla. En: *Phraseology 2005. The many faces of Phraseology. An interdisciplinary conference / Phraséologie 2005. La phraséologie dans tous ses états. Colloque interdisciplinaire*. Redaktis Christelle COSME, Céline GOUVERNEUR kaj Fanny MEUNIER. Louvain-la-Neuve: Université catholique de Louvain: 133–135.

— (2006a). «Nudpieda Gen – Hadashi no Gen in an International Speech Community», angla. En: *Reading Manga: Local and Global perceptions of Japanese comics*. Redaktis Jaqueline BERNDT kaj Steffi RICHTER. Mitteldeutsche Studien zu Ostasien 11. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag: 59–76. ISBN: 978-3-86583-123-1.

— (2006c). «‹Willkommen zurück!› – Zum Einfluss des Englischen auf die Phraseologie der deutschen Gegenwartssprache», germana. En: *Phraseology in Motion I: Methoden und Kritik. Akten der Internationalen Tagung zur Phraseologie (Basel, 2004)*. Redaktis Annelies HÄCKI BUHOFER kaj Harald BURGER. Phraseologie und Parömiologie 19. Baltmannsweiler: Schneider Verlag Hohengehren: 451–465. ISBN: 978-3834001009.

— (2007b). «Ludische Kommunikation in und um Comics: Eine Analyse zur Sprache der Comic-Zeitschrift MOSAIK und ihrer Fans», germana. En: *Das Vergnügen in und an den Medien: Interdisziplinäre Perspektiven*. Redaktis Michael KLEMM kaj Eva-Maria JAKOBS. Bonner Beiträge zur Medienwissenschaft 6. Frankfurt am Main: Peter Lang: 177–197. ISBN: 9783631561119.

— (2008b). «Interlinguistik an Universitäten – Erfahrungen aus Leipzig», germana. En: *Plansprachliche Bibliotheken und Archive: Beiträge der 17. Jahrestagung der Gesellschaft für Interlinguistik e. V., 23. – 25. November 2007, in Berlin*. Redaktis Detlev BLANKE. Beihefte der Interlingustischen Informationen 15. Berlin: Gesellschaft für Interlinvistik e. V.: 121–142.

— (2008c). «Phraseologismen in J.D. Salingers Roman ‹Der Fänger im Roggen›: Eine übersetzungswissenschaftliche Studie», germana. En: *Beiträge zur Phraseologie aus textueller Sicht*. Redaktis Carmen MELLADO BLANCO. PHILOLOGIA – Sprachwissenschaftliche Forschungsergebnisse 112. Hamburg: Verlag Dr. Kovač: 115–133. ISBN: 978-3-8300-2599-3.

— (2009a). «Aktualaj problemoj de internacia komunikado: ĉu English as a lingua franca aŭ planlingvo?.», en: *Международные языки в контексте евролингвистики и интерлингвистики / Internaciaj lingvoj en kontekсto de eŭrolingvistiko kaj interlingvistiko: Материалы международной конференции (Тарту, 25-26.09.2009)*. Redaktis Aleksandr D. DULIĈENKO. Interlinguistica Tartuensis 9. Tartu: Tartu Ülikool: 72–82. ISBN: 9949-11-130-7.

— (2009b). «‹Am Ende des Tages zählt die Performance.› – Der Einfluss des Englischen auf die Phraseologie der deutschen Gegenwartssprache», germana. En: *Phraseologie global – areal – regional: Akten der Konferenz EUROPHRAS 2008 vom 13.-16.8.2008 in Helsinki*. Redaktis Jarma KORHONEN, Wolfgang MIEDER, Elizabeth PIIRAINEN kaj Rosa PIÑEL. Tübingen: Narr Verlag: 163–172. ISBN: 978-3-8233-6508-2.

— (2009d). «Lingua-franca-Kommunikation: Eine vergleichende Studie Englisch – Esperanto», germana. En: *Sprachenpolitik und Sprachkultur.* Redaktis Detlev BLANKE kaj Jürgen SCHARNHORST. 2-a eldono. Sprache – System und Tätigkeit 57. Frankfurt am Main: Peter Lang: 179–204. ISBN: 978-3-631-58579-5. [Originale eldonita kiel: «Sprachenpolitik und Sprachkultur». Frankfurt am Main: Peter Lang, 2007.]

— (2009e). «Non-verbal representations of idioms – a challenge for language learners», angla. En: *Cross-linguistic and cross-cultural approaches to phraseology: ESSE-9, Aarhus, 22-26 August, 2008*. Redaktis T.atiana N. FEDULENKOVA. Arkhangelsk: Pomorsky State University: 55–72.

FIEDLER, Sabine (2009f). «Phraseology and Proper Names: Textual Occurrences in the Press and in Literature», germana. En: *Phraseologie disziplinär und interdisziplinär*. Redaktis Csaba FÖLDES. Tübingen: Gunter Narr Verlag: 323–336. ISBN: 978-3823365341.

— (2010d). «Kultur und Plansprache: Betrachtungen zum Esperanto.», germana. En: *Kaleidoskop der Kulturen*. Redaktis Ines-Andrea BUSCH-LAUER. Studien zu Fach, Sprache und Kultur 1. Berlin: Frank & Timme: 181–202. ISBN: 978-3-86596-301-7.

— (2010g). «Zur Rolle des Muttersprachlers innerhalb und außerhalb der Esperanto-Sprachgemeinschaft», germana. En: *Die Rolle von Persönlichkeiten in der Geschichte von Plansprachen: Beiträge der 19. Jahrestagung der Gesellschaft für Interlinuistik e. V., 27. – 29. November 2009 in Berlin*. Redaktis Sabine FIEDLER. Beihefte der Interlingustischen Informationen 17. Berlin: Gesellschaft für Interlinvistik e. V.: 163–174.

3.2.3.4 *2011 – 2020*

BROSCH, Cyril kaj Sabine FIEDLER (2018). «Esperanto and linguistic justice: An empirical response to sceptics», angla. En: *Language policy and linguistic justice: Economic, philosophical, and sociolinguistic approaces*. Redaktis Michele GAZZOLA, Torsten TEMPLIN kaj Bengt-Arne WICKSTRÖM. Heidelberg: Springer. Ĉapitro 17: 499–536.

FIEDLER, Sabine (2011a). «Das Thema Plansprachen (Esperanto) in der aktuellen sprachpolitischen Fachliteratur», germana. En: *Florilegium Interlinguisticum: Festschrift für Detlev Blanke zum 70. Geburtstag*. Redaktis Cyril Robert BROSCH kaj Sabine FIEDLER. Frankfurt am Main: Peter Lang Verlag: 79–105. ISBN: 9783631613283.

— (2011c). «Literarische Spracherfindungen aus interlinguistischer Sicht: die englischsprachigen Autoren J. Swift, G. Orwell und J.R.R. Tolkien und ihre fiktionalen Sprachen», germana. En: *Spracherfindung und ihre Ziele: Beiträge der 20. Jahrestagung der Gesellschaft für Interlinguistik e. V., 26.–28. November 2010, in Berlin*. Redaktis Sabine FIEDLER. Beihefte der Interlingustischen Informationen 18. Berlin: Gesellschaft für Interlinvistik e. V.: 9–29.

— (2011e). «The sky is the limit – The influence of English on German phraseology», angla. En: *Research on phraseology in Europe and Asia: Focal issues of phraseological studies*. Redaktis Joanna SZERSZUNOWICZ, Bogusław NOWOWIEJSKI, Katsumasa YAGI kaj Takaaki KANZAKI. Volumo 1. Intercontinental dialogue on phraseology. Białystok: University of Bialystok Publishing House: 247–268. ISBN: 978–83–7431–302–5.

— (2012a). «Der Elefant im Raum ... The influence of English on German phraseology», angla. En: *The anglicization of European lexis*. Redaktis Cristiano FURIASSI, Virginia PULCINI kaj Félix RODRÍGUEZ GONZÁLEZ. Amsterdam: John Benjamins. Ĉapitro 11: 239–259. ISBN: 9789027211958. DOI: doi.org/10.1075/z.174.16fie.

— (2012d). «Zur Kulturspezifik der Wissenschaftskommunikation», germana. En: *Fachkommunikation – Interlinguistische Aspekte: Beiträge der 21. Jahrestagung der Gesellschaft für Interlinguistik e. V., 18.–20. November 2011, in Berlin*. Redaktis Cyril Robert BROSCH kaj Sabine FIEDLER. Beihefte der Interlingustischen Informationen 19. Berlin: Gesellschaft für Interlinvistik e. V.: 39–50.

— (2013a). «‹Lassen Sie mich diesen Punkt noch machen› – The influence of English on German phraseology», angla. En: *Phraseologie im interlingualen und interkulturellen Kontakt / Phraseology in interlingual and intercultural contact*. Redaktis Melanija Larisa FABČIČ, Sabine FIEDLER kaj Joanna SZERSZUNOWICZ. Mednarodna knjižna zbirka ZORA 95. Maribor: Univerzitetna založba Univerze v Mariboru: 207–222. ISBN: 978-961-6930-03-1.

— (2013b). «Max Müller zum Thema Universalsprache», germana. En: *«Littera scripta manet» – Serta in honorem Helmar Frank*. Redaktis Věra BARANDOVSKÁ-FRANK. Paderborn: Institut für Kybernetik, Akademia Libroservo: 215–224. ISBN: 978-3929853186.

— (2013c). «Phraseological units of biblical origin in English and German», angla. En: *Research on phraseology across continents*. Redaktis Joanna SZERSZUNOWICZ, Bogusław NOWOWIEJSKI, Katsumasa YAGI kaj Takaaki KANZAKI. Volumo 2. Intercontinental dialogue on phraseology. Białystok: University of Bialystok Publishing House: 228–247.

— (2014c). «Proverbs and foreign language teaching», angla. En: *Introduction to paremiology: A comprehensive guide to proverb studies*. Redaktis Hrisztalina HRISZTOVA-GOTTHARDT kaj Melita Aleksa VARGA. Berlin: de Gruyter. Ĉapitro 14: 294–326. ISBN: 978-3-11-041015-0.

— (2015c). «Gender in a planned language: Esperanto», angla. En: *Gender across languages:* redaktis Marlis HELLINGER kaj Heiko MOTSCHENBACHER. Volumo 4. IMPACT: Studies in Language, Culture and Society 36. Amsterdam: John Benjamins: 97–123. ISBN: 9789027218773. DOI: https://doi.org/10.1075/impact.36.04fie.

— (2015d). «Phraseologie als Mittel der Satire: The Colbert report 2012-2013», germana. En: *Bis dat, qui cito dat: «Gegengabe» in paremiology, folklore, language, and llterature – Honoring Wolfgang Mieder on his seventieth birthday*. Redaktis Christian GRANDI kaj Kevin J. MCKENNA. Frankfurt am Main: Peter Lang Verlag: 531–539. ISBN: 9783631648728. DOI: 10.3726/978-3-653-03900-9. URL: https://www.peterlang.com/document/1048196.

— (2015f). «‹Wikipedia at its best› -– phraseological anglicisms on discussionpages of the German Wikipedia», angla. En: *Linguo-cultural research on phraseology*. Redaktis Joanna SZERSZUNOWICZ, Bogusław NOWOWIEJSKI, Priscilla ISHIDA kaj Katsumasa YAGI. Volumo 3. Intercontinental dialogue on phraseology. Białystok: University of Bialystok Publishing House: 163–176. ISBN: 978–83–7431–449–7.

— (2016a). «Der Comic als Reflexion von Zeitgeschichte und Sprachzustand», germana. En: *Sprache im Comic / Il linguaggio dei fumetti / La lengua de los cómics*. Redaktis Hartmut E. H. LENK kaj Elina SUOMELA-HÄRMÄ. Mémoires de la Société Néophilologique de Helsinki xcviii. Vantaa: Uusfilologinen yhdistys – Nyfilologiska föreningen: 135–158. ISBN: 978-951-9040-55-4.

— (2016b). «Mehr als Krach, PENG, Arrrrrgh –- die Sprache des Comics», germana. En: *Sprache im Comic / Il linguaggio dei fumetti / La lengua de los cómics*. Redaktis Hartmut E. H. LENK kaj Elina SUOMELA-HÄRMÄ. Mémoires de la Société Néophilologique de

Helsinki xcviii. Vantaa: Uusfilologinen yhdistys – Nyfilologiska föreningen: 29–48. ISBN: 978-951-9040-55-4.

FIEDLER, Sabine (2016c). «Oftecvortaroj por Esperanto», en: *Lingua, politica, cultura: Serta gratulatoria in honorem Renato Corsetti*. Redaktis Federico GOBBO. New York: Mondial: 136–149. ISBN: 978-1595693259.

— (2018c). «‹Nice try› – Zur Pragmatik phraseologischer Anglizismen», germana. En: *Konventionalisierung und Variation: Phraseologische und konstruktionsgrammatische Perspektiven*. Redaktis Natalia FILATKINA kaj Sören STUMPF. Sprache –- System und Tätigkeit 71. Berlin: Peter Lang Verlag: 273–291. ISBN: 9783631669358. DOI: doi.org/10.3726/978-3-653-06488-9. URL: https://www.peterlang.com/document/1049888.

— (2020). «Proverb familiarity in English: An empirical study», angla. En: *Reproducible Language units from an interdisciplinary perspective*. Redaktis Joanna SZERSZUNOWICZ. Volumo 4. Intercontinental dialogue on phraseology. Białystok: University of Bialystok Publishing House: 459–472. ISBN: 978–83–7431–693–4. URL: https://repozytorium.uwb.edu.pl/jspui/bitstream/11320/12361/1/Reproducible_Language_Units_from_an_Interdisciplinary_Perspective.pdf.

FIEDLER, Sabine kaj Agnes WOHLFART (2018). «Deutsch oder Englisch? Zur Sprachenwahl von Migranten in Leipzig», germana. En: *Flucht, Exil, Migration: Sprachliche Herausforderungen*. Redaktis Sabine FIEDLER kaj Cyril Robert BROSCH: 13–31. ISBN: 978-3-96023-179-0.

3.2.3.5 *2021 –*

FIEDLER, Sabine (2009a). «Aktualaj problemoj de internacia komunikado: ĉu English as a lingua franca aŭ planlingvo?.», en: *Международные языки в контексте евролингвистики и интерлингвистики / Internaciaj lingvoj en konteksto de eŭrolingvistiko kaj interlingvistiko: Материалы международной конференции (Тарту, 25-26.09.2009)*. Redaktis Aleksandr D. DULIČENKO. Interlinguistica Tartuensis 9. Tartu: Tartu Ülikool: 72–82. ISBN: 9949-11-130-7.

— (2010d). «Kultur und Plansprache: Betrachtungen zum Esperanto.», germana. En: *Kaleidoskop der Kulturen*. Redaktis Ines-Andrea BUSCH-LAUER. Studien zu Fach, Sprache und Kultur 1. Berlin: Frank & Timme: 181–202. ISBN: 978-3-86596-301-7.

— (2022c). «La frazeologio de Esperanto kiel spegulo de kulturo», en: *Esperanta kulturo*. Redaktis Ilona KOUTNY. Interlingvistikaj studoj 2. Poznań: Wydawnictwo Rys: 67–81. ISBN: 978-83-67287-32-6. DOI: doi.org/10.48226/978-83-67287-32-6.

— (2022e). «Literary Translingualism in Esperanto», angla. En: *The Routledge handbook of literary translingualism*. Redaktis Steven G. KELLMAN kaj Natasha LVOVICH. Routledge Literature Handbooks. New York: Routledge. Ĉapitro 9: 113–125. ISBN: 9780367279189. DOI: doi.org/10.4324/9780429298745.

— (2024). «Planned languages», angla. En: *The Routledge handbook of language policy and planning*. Redaktis Michele GAZZOLA, François GRIN, Linda CARDINAL kaj Kathleen HEUGH.

Abingdon: Routledge. Ĉapitro 37: 548–561. ISBN: 978-1138328198. DOI: doi.org/10.4324/9780429448843.

FIEDLER, Sabine kaj Cyril Robert BROSCH (2022c). «The language choices of exchange students», angla. En: *Advances in interdisciplinary language policy*. Redaktis François GRIN, László MARÁCZ kaj Nike K. POKORN. Studies in World Language Problems 9. Amsterdam: John Benjamins. Ĉapitro 14: 275–296. ISBN: 978 90 272 1015 9. DOI: doi.org/10.1075/wlp.9.14fie. URL: https://benjamins.com/catalog/wlp.9.16tem.

3.2.4 Redaktaĵoj

3.2.4.1 *1995 – 2010*

BUSCH-LAUER, Ines-Andrea, Sabine FIEDLER kaj Marion RUGE, redaktoroj (1995). *Texte als Gegenstand linguistischer Forschung und Vermittlung: Festschrift für Rosemarie Gläser*, germana. Leipziger Fachsprachen-Studien 10. Frankfurt am Main: Peter Lang. ISBN: 978-3-631-48665-8.

FIEDLER, Sabine, redaktoro (2009c). *Esperanto und anderen Sprachen im Vergleich: Beiträge der 18. Jahrestagung der Gesellschaft für Interlinguistik e. V., 21.–23. November 2008, in Berlin*, germana. Beihefte der Interlingustischen Informationen 16. Berlin: Gesellschaft für Interlinvistik e. V.

— redaktoro (2010c). *Die Rolle von Persönlichkeiten in der Geschichte der Plansprachen: Beiträge der 19. Jahrestagung der Gesellschaft für Interlinguistik e. V., 27.–29. November 2009, in Berlin*, germana. Beihefte der Interlingustischen Informationen 17. Berlin: Gesellschaft für Interlinvistik e. V.

FIEDLER, Sabine kaj LIU Haitao, redaktoroj (2001). *Studoj pri interlingvistiko / Studien zur Interlinguistik: Festlibro omage al la 60-jarigo de Detlev Blanke / Festschrift für Detlev Blamke zum 60. Geburtstag*, Dobřichovice: Kava-Pech. ISBN: 80-85853-53-1.

3.2.4.2 *2011 – 2020*

BLANKE, Detlev (2018). *International planned languages. Essays on interlinguistics and esperantology*, angla. Redaktis Sabine FIEDLER kaj Humphrey TONKIN. New York: Mondial: Mondial. ISBN: 978-1595693778.

BROSCH, Cyril Robert kaj Sabine FIEDLER, redaktoroj (2012). *Fachkommunikation – Interlinguistische Aspekte: Beiträge der 21. Jahrestagung der Gesellschaft für Interlinguistik e. V., 18.–20. November 2011, in Berlin*, germana. Beihefte der Interlingustischen Informationen 19. Berlin: Gesellschaft für Interlinvistik e. V.

— redaktoroj (2013). *Planspraghen – ideengeschichtliche Aspekte: Beiträge der 22. Jahrestagung der Gesellschaft für Interlinguistik e. V., 23.–25. November 2012, in Berlin*, germana. Beihefte der Interlingustischen Informationen 20. Berlin: Gesellschaft für Interlinvistik e. V.

BROSCH, Cyril Robert kaj Sabine FIEDLER, redaktoroj (2014). *Interlinguistik im 21. Jahrhundert: Beiträge der 23. Jahrestagung der Gesellschaft für Interlinguistik e. V., 29. November.–01. Dezember 2013, in Berlin*, germana. Beihefte der Interlingustischen Informationen 21. Berlin: Gesellschaft für Interlinvistik e. V.

— redaktoroj (2015). *Die Plansprachenbewegung rund um den ersten Weltkrieg: Beiträge der 24. Jahrestagung der Gesellschaft für Interlinguistik e. V., 21.–23. November 2014, in Berlin*, germana. Beihefte der Interlingustischen Informationen 22. Berlin: Gesellschaft für Interlinvistik e. V.

— redaktoroj (2016). *Plansprachen – Aspekte ihrer praktischen Anwendung: Beiträge der 25. Jahrestagung der Gesellschaft für Interlinguistik e. V., 13.–15. November 2015, in Berlin*, germana. Beihefte der Interlingustischen Informationen 23. Berlin: Gesellschaft für Interlinvistik e. V.

— redaktoroj (2017). *Jahrbuch der Gesellschaft für Interlinguistik 2017*, germana. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-96023-219-3.

— redaktoroj (2018). *Jahrbuch der Gesellschaft für Interlinguistik 2018*, germana. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-96023-140-0.

— redaktoroj (2019). *Jahrbuch der Gesellschaft für Interlinguistik 2019*, germana. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-96023-297-1.

— redaktoroj (2020). *Jahrbuch der Gesellschaft für Interlinguistik 2020*, germana. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-96023-374-9.

BUSCH-LAUER, Ines-Andrea kaj Sabine FIEDLER, redaktoroj (2011). *Sprachraum Europa – Alles Englisch oder ...?*, germana. Studien zu Fach, Sprache und Kultur 2. Berlin: Frank & Timme. ISBN: 978-3-86596-394-9.

FABČIČ, Melanija Larisa, Sabine FIEDLER kaj Joanna SZERSZUNOWICZ, redaktoroj (2013). *Phraseologie im interlingualen und interkulturellen Kontakt / Phraseology in interlingual and intercultural contact*, germana. Mednarodna knjižna zbirka ZORA 95. Maribor: Univerzitetna založba Univerze v Mariboru. ISBN: 978-961-6930-03-1.

FIEDLER, Sabine, redaktoro (2011d). *Spracherfindung und ihre Ziele: Beiträge der 20. Jahrestagung der Gesellschaft für Interlinguistik e. V., 26.–28. November 2010, in Berlin*, germana. Beihefte der Interlingustischen Informationen 18. Berlin: Gesellschaft für Interlinvistik e. V.

QUASTHOFF, Uwe, Sabine FIEDLER kaj Erla HALLSTEINSDÓTTIR, redaktoroj (2011). *Frequency dictionary German. Häufigkeitswörterbuch Deutsch*, germana. Frequency Dictionaries 1. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-86583-509-3.

— redaktoroj (2012a). *Frequency dictionary English*, angla. Frequency Dictionaries 2. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-86583-654-0.

— redaktoroj (2012b). *Frequency dictionary Icelandic. Íslensk tíðniorðabók*, islanda. Frequency Dictionaries 3. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-86583-656-4.

— redaktoroj (2013a). *Frequency dictionary French. Dictionnaire de fréquence du français*, franca. Frequency Dictionaries 4. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-86583-774-5.

— redaktoroj (2013b). *Frequency dictionary Hungarian. Magyar gyakorisági szótár*, hungara. Frequency Dictionaries 5. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-86583-806-3.

— redaktoroj (2014). *Frequency dictionary Esperanto. Oftecvortaro de Esperanto*, Frequency Dictionaries 6. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-86583-880-3.

— redaktoroj (2015). *Frequency dictionary Indonesian. Kamus Frekuensi Bahasa Indonesia*, indonezia. Frequency Dictionaries 7. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-86583-965-7.

— redaktoroj (2016). *Frequency dictionary Ukrainian. Частотний словник української мови*, ukraina. Frequency Dictionaries 8. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-96023-008-3.

— redaktoroj (2017). *Frequency dictionary Russian. Частотный словарь русского языка*, rusa. Frequency Dictionaries 9. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-96023-103-5.

— redaktoroj (2018a). *Frequency dictionary Czech. Frekvenční slovník češtiny*, ĉeĥa. Frequency Dictionaries 11. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-96023-157-8.

— redaktoroj (2018b). *Frequency dictionary Georgian.* ქართული ენის სიხშირული ლექსიკონი, kartvela. Frequency Dictionaries 12. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-96023-206-3.

— redaktoroj (2018c). *Frequency dictionary Vietnamese. Từ điển tần số xuất hiện các từ trong tiếng Việt*, vjetnama. Frequency Dictionaries 10. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-96023-185-1.

— redaktoroj (2019a). *Frequency dictionary Afrikaans. Frekwensiewoordeboek van Afrikaans*, afrikansa. Frequency Dictionaries 13. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-86583-806-3.

— redaktoroj (2019b). *Frequency dictionary Zulu. Isichazamazwi Sokuphindaphinda SesiZulu*, zulua. Frequency Dictionaries 14. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-96023-362-6.

3.2.4.3 *2021 –*

BLANKE, Detlev (2021). *Interlinguistische Beiträge: Zum Wesen und zur Funktion internationaler Plansprachen*, germana. Redaktis Sabine FIEDLER. Frankfurt am Main: Peter Lang

Verlag. ISBN: 978-3-631-55024-3. URL: https://www.peterlang.com/document/1101273.

BROSCH, Cyril Robert kaj Sabine FIEDLER, redaktoroj (2021a). *Florilegium Interlinguisticum: Festschrift für Detlev Blanke zum 70. Geburtstag*, germana. Frankfurt am Main: Peter Lang Verlag. ISBN: 9783631613283. URL: https://www.peterlang.com/document/1107928.

— redaktoroj (2021b). *Jahrbuch der Gesellschaft für Interlinguistik 2021*, germana. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-96023-430-2.

— redaktoroj (2023). *Jahrbuch der Gesellschaft für Interlinguistik 2023*, germana. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-96023-577-4.

QUASTHOFF, Uwe, Sabine FIEDLER kaj Erla HALLSTEINSDÓTTIR, redaktoroj (2021). *Frequency dictionary Danish. Dansk frekvensordbog*, dana. Frequency Dictionaries 15. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag. ISBN: 978-3-96023-417-3.

V BIBLIOGRAFIAĴOJ

1 DISERTACIOJ KAJ DIPLOMLABORAĴOJ

2 FAKREVUAJ ARTIKOLOJ

DROŻDŻOWICZ, Anna kaj Yael PELED (2024). «The complexities of linguistic discrimination», aperos, angla. En: *Philosophical Psychology* **37**: *On understanding bias*. DOI: doi.org/10.1080/09515089.2024.2307993.

Linguistic discrimination is a complex phenomenon. How should it be investigated? Evidential pool is of key importance. In this paper, we present specific conceptual and methodological challenges in the study of linguistic discrimination, with a focus on linguistic discrimination resulting from implicit attitudes and the steadily growing research on biases and structural approaches to social injustice. We conclude by proposing that a productive and comprehensive way to investigate linguistic discrimination rooted in implicit attitudes should seek to incorporate first-person perspectives and testimonies from the linguistically harmed individuals, and discuss some arguments in support of this view.

KARLANDER, David (2024). «Up from Babel: On the (r)evolutionary linguistic thought of Eugène Lanti», angla. En: *Language & Communication* **96**: 13–25. ISSN: 0271-5309. DOI: https://doi.org/10.1016/j.langcom.2024.02.003. URL: https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0271530924000120.

Esperantist radical Eugène Lanti (1879–1947) anticipated a total 'unification' of humankind, envisioning that national, linguistic, and social differences would soon give way to a global, stateless, monolingual, postcapitalist utopia. This vision was grounded in Lanti's understanding of history as teleological progress toward increased rationality, social integration, and demythologization, as well as in his cosmopolitan reinterpretation of the social utility of Esperanto, which prioritised anti-nationalism, revolutionary tactics, and class-struggle over humanism and language rights. Lanti's linguistic–political thought is, consequently, an enticing and a reflexively potent example of a non-canonical approach to linguistic community, progress, and radical equality. A critical reading of it – as is laid out here – casts light on some of the tensions immanent in any linguistic universalism.

PELED, Yael (2024). «Solidarity and/in Language: Theory, practice, rhetoric», angla. En: *Global Justice: Theory Practice Rhetoric* **14 1**: *Theorising Solidarity*: 78–102. ISSN: 1835-6842. DOI: doi.org/10.21248/gjn.14.01.261.

The notion of solidarity can be said to be premised on shared intention and joint action, particularly when oriented towards questions of social and political justice. Yet conceptions of solidary relations remain surprisingly thin on language, and the ethics of the linguistic practices and mechanisms through which individuals formulate a sufficiently meaningful

backdrop necessary for shared intention and joint action. My aim in this article, therefore, is to begin filling this gap, in the form of a general normative account that identifies the multilayered interrelations between solidarity and language, and examines their moral and practical implications. I begin with a brief overview of *solidarity and language* in the context of normative debates on bounded political communities. I then proceed to offer a more critical account of *solidarity and linguistic difference*, challenging some of the assumptions underlying its present understanding in that literature. In order to highlight and illustrate that critique, I explore its relevance to the highly political and often overlooked question of *solidarity and language loss*. I conclude with a brief reflection on the field of political theory and philosophy, asking what theoretical, conceptual and methodological insights may be gained from a closer attention to the language of solidarity in the theoretical and practical pursuit of justice.

VELITCHKOVA, Ana (2022). «Nationalized cosmopolitanism with communist characteristics: The Esperanto movement's survival strategy in post–World War II Bulgaria», en: *Social Science History* **46 3**: 617–642. DOI: 10.1017/ssh.2022.5.

The case of the Bulgarian Esperanto movement under state socialism demonstrates a social movement can survive under authoritarianism by establishing a legitimate activist culture acceptable to the regime while pursuing its intrinsic goals. Bulgaria, a close Soviet ally, was a difficult case of movement survival. In the early years following World War II, the national Esperanto periodical Bulgara Esperantisto was a key organizing tool for the movement reporting on its activities, reaching out to potential recruits, and legitimizing the movement under the new communist-led regime. Examining the periodical's discourse over a two-year period, I find that the movement managed to carve a space for itself in the new political context by advancing a form of what I term «nationalized cosmopolitanism». Bulgarian Esperantists were able to maintain activist networks nationally and internationally, pursue intrinsic Esperanto goals, and sustain cosmopolitan identities under unhospitable conditions. The movement successfully legitimated itself by drawing from three cosmopolitan sources: Esperanto cosmopolitanism, communist internationalism, and Bulgarian peasant universalism. In the context of the nation-state system, invoking the nation was an effective legitimation strategy, even for a movement with cosmopolitan orientations, even under a regime justified in universal terms. Espousing pragmatism and partnerships while avoiding conflict, Bulgarian Esperantists were able to thrive under the new communist regime, recruit new members, and reconnect with the global Esperanto movement. I conclude that a legitimate activist culture can adapt to a regime's ideology and institutional environment without necessarily being co-opted.

3 LIBROJ

FLOWERS, Katherine S. (2024). *Making English official: Writing and resisting local language policies*, angla. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN: 9781009278027.

In communities across the US, people wrestle with which languages to use, and who gets to decide. Despite more than 67 million US residents using a language other than English at home, over half of the states in the US have successfully passed English-only policies. Drawing

on archives and interviews, this book tells the origin story of the English-only movement, as well as the stories of contemporary language policy campaigns in four Maryland county governments, giving a rare glimpse into what motivates the people who most directly shape language policy in the US. It demonstrates that English-only policies grow from more local levels, rather than from nationalist ideologies, where they are downplayed as harmless community initiatives, but result in monolingual approaches to language remaining increasingly pervasive.

- Provides an in-depth history of the English-only movement, based on original archival research
- Includes revealing interviews with 23 policymakers and activists, including politicians and leaders of the two main English-only organizations, US English and ProEnglish
- Offers readers new insight into how language policy works and how power can come in unexpected forms

KOENEKE, Rodney (2004). *Empires of the Mind: I. A. Richards and Basic English in China, 1929-1979*, angla. Stanford: Stanford University Press. ISBN: 9780804748223. URL: http://www.sup.org/books/title/?id=1764.

Empires of the Mind tells the story of I. A. Richards, Britain's foremost literary critic in the 1920s, and his effort to promote an 850-word version of «global» English in China. Examining the cultural milieu of Cambridge between the World Wars, where Richards's internationalist vision first arose, this book traces the heretofore-unexplored connections between Richards's literary theories and his political ideals. Richards's time in China covers a volatile period in Chinese history: the Japanese occupation, the Communist revolution, and the beginnings of the Cold War all feature prominently in the history of Basic English over a fifty-year period.Koeneke considers Richards's project in the light of current theories about imperialism: Did Basic English anticipate today's multicultural aspirations for global exchange? Or did it advance new «empires of the mind» whose spoils are language and information? Ultimately, the history of Richards's time in China offers a crucial window onto the postcolonial complexities of our own.

4 LIBROĈAPITROJ

5 REVU-NUMEROJ

5.1 *Language Problems and Language Planning*

5.1.1 Language Problems and Language Planning, 47:2, 2023. ISSN: 0272-2690. E-ISSN: 1569-9889.

5.1.1.1 *Enhavo*

- Bengt-Arne Wickström, Noémi Nagy, Anneliese Rieger-Roschitz, and Balázs Vizi: Language (re)vitalization: What characterizes a sensible policy?

  Multaj malgrandaj lingvoj estas en danĝero de malapero. Kiel haltigi kaj inversigi tiun

procezon estas grava temo en la soci-lingvistika literaturo. Aldone al la revigligo de lingvoj, oni trovas kelkajn ekzemplojn de vigligo (vivigo) de «novaj» lingvoj, kiel ekzemple la enkonduko de *Ivrit* (la moderna hebrea) en Palestinio/Israelo.

Ĝenerale, por la uzado de iu ajn lingvo gravas ke la uzantoj trovas ĝin alloga kaj uzebla. Almenaŭ du ecoj gravas ĉi tie: la sentata valoro por la uzantoj de la lingvo kaj kiel komunikilo kaj kiel portanto de kulturo kaj identeco. Ni supozas, ke eblas influi tiujn ecojn per lingvopolitikaj instrumentoj.

La efiko de variaj lingvopolitikaj eroj sur la vigleco de la lingvo estas empiria afero. Tamen eblas konjekti iom pri kiel senchavaj por la revigligo de malsamaj lingvoj malsimilaj politikeroj estas, kiam la financaj rimedoj por la lingvopolitiko estas limigitaj. En la enkonduka teksto de tiu ĉi temo-kajero ni uzas la ĝeneralajn ideojn de kostefikecanalizo por priparoli la ligon inter la efiko de uzataj politikeroj kaj la ecoj de la studitaj lingvokomunumoj, kiel grandeco, socia statuso aŭ spaca loĝarangxo de la uzantoj de la lingvo. La rilato inter la kostoj de stratsignoj en malplimulta lingvo kaj la efiko por la viglo de la lingvo ekzemple verŝajne pli altas en komunumo disvatigita super tuta stato ol en same granda komunumo koncentrita en unu space limigita parto de la lando. Aliflanke, decido publikigi la tekston de leĝoj aŭ dekretoj de la lando en minoritata lingvo verŝajne havus la saman efikon en ambaŭ komunumoj.

La artikoloj en tiu ĉi temokajero de LPLP alparolas kaj taksas malsimilajn tipojn de lingvopolitikaj intervenoj en variaj lingvokomunuoj, tiel ilustrante gravajn aspektojn de la principaj argumentoj de tiu ĉi enkonduka artikolo.

- Csongor István Nagy: Is minority language use a right or a privilege? European institutions' contribution to the decline of linguistic diversity

  Ĉi tiu artikolo montras kiel eŭropaj institucioj sin alproksimigas al la ideo de la unu-etna kaj unu-lingva nacioŝtato. Anstataŭ apogi la uzadon de malplimultaj lingvoj kaj akcepti ilin kiel valoron, minoritataj lingvoj estas traktataj kiel tolerata sed memvole kreita persona handikapo. Tio forte kontrastas al kiel oni traktas aliajn tipojn de protektindaj individuaj ecoj, kiel ekzemple religio, sekso kaj seksa orientiĝo. Kun tiu fono, neeviteblas la bezono de klara valorigo kaj komunikado pere de la eŭropaj institucioj, ke hontigado de lingvaj malplimultoj ne nur estas morta peko de la unulingva naciŝtato sed ankaŭ malpermesita kampo eĉ por popolistoj. Pro tio gravas ke lingvan ŝovinismon oni ne toleru sed kondamnu.

- Fanni Korpics: Jurisdictional decentralisation in favour of minority languages

  Tiu ĉi artikolo celas esplori efikon de administra kaj leĝa malcentrigo sur malplimultaj lingvoj kaj iliaj komunumoj; ĉefe temas pri tiuj malfortaj lingvaj grupoj en situacioj kiujn oni plej bone priskribas kiel tiu de malplimulto ene de malplimulto. Malcentrigo ofte signifas regionigo, kiu ne nur estas regiona disdivido de la ŝtata teritorio geografie kaj ekonomie sed ankaŭ signifas transdonadon de administra kaj leĝdona aŭtoritatoj al la novkreitaj unuoj. Frekvente la regionaj landlimoj estas designataj tiel ke la novaj interŝtataj regionoj respektas la etnikajn, lingvajn kaj kulturajn ecojn de la homoj vivantaj tie. Tiukaze eblas transdoni kelkajn decidoprocezojn kaj administrajn agadojn al la subnaciaj unuoj, donante jurisdikciajn kompetencojn super malplimultlingvaj aferoj al ili. La artiko-

lo celas esplori la efikojn de jurisdikcia malcentrigo sur tri regionaj lingvoj: la aran(val)a en Hispanio, la ladina en Italio kaj la kataluna en Francio. Tiujn komunumojn ni pristudas detale en la artikolo kaj pretendas lumigi kelkajn bonajn uzadojn troviĝantajn en Eŭropo; samtempe ni atentigas pri situacioj kiujn ankoraŭ eblas plibonigi laŭ la prianalizitaj linioj.

- Rhianwen Daniel: Standardization and vitality: The role of linguistic purism in preventing extinction

  Ĉi tiu artikolo pridiskutas la rilaton inter lingva purismo, lingvonormigado kaj lingva vigleco, argumentante ke lingva purismo meritas renovigitan emfazon kiel necesa heŭristiko por malhelpi danĝerigon kaj formorton de lingvoj. Lingva purismo evoluigis malfavoran reputacion en nuntempa lingvistiko kaj estas ofte priskribita kiel neracia kaj reakcia. Tio parte dependas de ĝia historia konekto kun naciismo, kaj parte pro la fakto ke nuntempa lingvistiko preferas preskriban super priskriban metodojn. Tiu ĉi artikolo argumentas ke lingva purismo fakte havas siajn radikojn en progresema kaj ne en reakcia politika penso kaj agado, kaj estas konsistiga ero de Okcidenta Moderneco. Krome, ĝia historia asocio kun naciismo pli precize estu komprenata kiel kontraŭkolonia rezisto; ties bazan version oni hodiaŭ povas observi ĉe multaj ne-hanaj etnoj en Popola Ĉinio. Uzante la analizan kadron de lingva relativeco, la artiklo adicie argumentas ke pro la identecodefina funkcio de lingvo purismo estas pli racia ol reakcia respondo al troa interlingva prunto.

- Patricia Gubitosi and Paola Medina González: Visibility and (re)vitalization: The case of Asturian language in Asturias, Spain

  Lastatempaj socilingvistikaj esploroj montris la efikon de publika uzo de lingvoesprimoj sur la sintenoj de homoj rilate sian lingvon kaj kiel lingvo povas esti sentema al siaj ĉirkaŭaĵoj. Ĉi-rilate, la lingva pejzaĝo (de nun, *LL*) de komunumo helpas al sociolingvistoj ekzameni kaj deĉifri la potencrilatojn inter lingvoj uzataj en iu ajn du/multlingva komunumo. La ĉeesto aŭ foresto de lingvo en la publika spaco mesaĝas kaj montras – aŭ senpere aŭ nerekte – ĝian centrecon kontraŭ marĝeneco en la komunumo.

  La nuna studo analizas lingvan (ne)videblecon en la *LL* de tri ĉefaj urboj (Oviedo/Uviéu, Gijón/Xixón kaj Avilés) de Asturio, Hispanio, kie la hispana estas la plimulta kaj la astura regiona lingvo. La empiriaj datumoj provizitaj en ĉi tiu artikolo baziĝas sur ekzempla elekto de publike videblaj lingvopolitikeroj kaj enketo pri lingvaj sintenoj farita de la aŭtoroj. La rezultoj de la analizo sugestas malkongruon inter lingvopolitiko kaj lingvouzo en la regiono kaj mankon de prestiĝo de la astura lingvo.

5.1.2 Language Problems and Language Planning, 47:3, 2023. ISSN: 0272-2690. E-ISSN: 1569-9889.

5.1.2.1 *Enhavo*

- Redaktoroj: Tove Skutnabb-Kangas

- Xiangdong Li: Global, glocal or local? The construction of a new identity by peripheral social sciences and humanities journals through translation-mediated bilingual publishing

Tutgloba, loke globa aŭ loka? Periferiaj socisciencaj kaj humansciencaj revuoj konstruas novan identon per publikigo perata de tradukado

Lokaj (periferiaj) socisciencaj kaj humansciencaj revuoj estas subreprezentataj en ĉefaj indeksoj pro lingva, ideologia kaj disciplina antaŭjuĝado. Cele al internacia videblo sen perdo de loka identeco, ili alprenas traduke peratan dulingvan publikigon por krei novan identon. Ĉar dulingva publikigo konsistigas novan tendencon, oni malofte pridemandas la karakterizojn de tiu identeco. La nuna artikolo celas esplori la lingvan, enhavan kaj komunikatan identon de tiuj revuoj. Oni aplikis enhavanalizon por esplori la lingvan politikon (retejojn, artikolajn resumojn, kaj plenajn artikolojn), konsiston de redaktaj teamoj, rezervujojn de kontribuantoj, instrukciojn al aŭtoroj, suerrigardojn de revuoj, kaj retejajn logotipojn aŭ revuajn kovrilojn, de sesdek ok periferiaj socisciencaj kaj humansciencaj revuoj. La rezultoj indikas, ke la plimulto celas konstrui loke globan, do hibridan, identon, por daŭrigi sian unikan statuson kiel loka revuo, dum ili samtempe celas pli bonan rekonon en la internacia medio. Plia eltrovo estas tio, ke revuoj estas dividitaj rilate sian komunikatan identon, kio obstaklas la sukcesan konstruon de nova identeco. La studo liveras atestaĵojn pri la konstruo de loke globa identeco fare de dulingve aperigataj periferiaj revuoj kaj montras implicojn por la strategia utiligo de lingvaj kaj nelingvaj rimedoj en konstruado de identeco.

- Aitor Anduaga: Forging a “civil discourse”: Basque studies, ideology, and science in the standardisation of the Basque language, 1900–1936

  Forĝante «civilan interparolon»: eŭskaj studoj, ideologio kaj scienco en la normigo de la eŭska lingvo, 1900-1936.

  La akademia kaj, poste, socia legitimigo de eŭskaj studoj – nome ilia starigo kiel temo de fakula esplorado en la frua dudeka jarcento – estas proponata kiel ŝlosila faktoro en la frua normiga procedo de la eŭska lingvo: tiu legitimigo kreis klimaton favoran samtempe al evoluigo de civila interparolo kaj al celado de interkonsento pri la konstruo de literatura normo. Subtene al tiu ideo, mi montras al la vasto kaj forto de la ideologio de la koncernaj rolantoj kaj al la influo de civila interparolo kaj la spirito de interkonsento sur la tri fazojn kiuj karakterizis eŭskan normigon: 1) la ideologia dispolusiĝo kiu kondukis al malsukceso de interkonsento ĉirkaŭ la jaro 1901; 2) la ideologia malpolusiĝo kiu kulminis per fondo de la Akademio de la Eŭska Lingvo en 1918, kaj (3) la ideologia repolusiĝo kiu rezultigis la diskolapson de civila interparolo dum la diktaturo de Primo de Rivera (1923-1930). La lingva normigo estis proksime ligita al la disvastigo de la revuo Revista Internacional de Estudios Vascos kaj utiligo de scienca-indukta metodo en moderna eŭskologio. Strange, historiistoj kaj lingvistoj preskaŭ komplete neglektis la influon de la legitimigo de regiona studo (ligita al difinita lingvo) sur la normigon de la koncerna lingvo.

- Stefano Colistra kaj Rocco Walter Ronza : Elites, centers and “forces collectives”: Language standardization from Meillet to Gramsci – and beyond

  Elitoj, centroj kaj «forces collectives»: lingvonormigo de Meillet al Gramsci – kaj pluen

  La koncepto de norma lingvo fariĝis tre debatebla afero ekde apero de la postmoderna paradigmo. La nuna artikolo spuras la radikojn de la koncepto en la studoj de grupo de eŭropaj lingvistoj kiuj esploris pri la disvastiĝo de «komunaj lingvoj» kaj ligis ĝin al la

procezoj de modernigo kaj la rolo de sociaj elitoj kaj urbaj centroj dum la 1920aj jaroj. La artikolo plue esploras la kernan rolon kiun ĝi ludis en la studoj pri naciismo kaj naciokonstruado post 1945 kaj pridiskutas kiel la fokuso de strukturaj, makrohistoriaj procedoj kiel determiniloj de la ekapero de normaj lingvoj estis forlasita en klasikaj kaj postmodernistaj aliroj al lingvonormigo. Fine, ĝi sugestas, ke la sagacaj enrigardoj de Antonio Gramsci pri la «lingva demando» en Italio estu rigardataj en la kunteksto de la fruaj esploroj pri komunaj lingvoj, kaj ĝi plue sugestas, ke rekonsidero de makrohistoriaj aliroj povus kontribui al kompreno de la disvastiĝo de Tutmonda Angla.

- Zhonghua Wu kaj Le Cheng: Review of "Faingold (2020).*Language Rights and the Law in the European Union*"
- Angie Baily kaj Xiao Lan Curdt-Christiansen: Review of "Wright & Higgins (2021). *Diversifying Family Language Policy*"
- Jane Setter: Review of "Salomone (2022). *The rise of English: Global politics and the power of language*"

5.2 *Beletra Almanako*

5.2.1 *Beletra Almanako*, 48, oktobro 2023. ISBN: 9781595694560. ISSN: 1937-3325.

5.2.1.1 *Enhavo*

- Prezento
  - Probal Daŝgupto
- Originala prozo
  - Spomenka Štimec: Bukedo por Fraŭlino Antonija
  - Cho Sung Ho: Fine de la rememoro
  - Yin Jiaxin: Ne enamiĝu pro soleco
  - Mikaelo Bronŝtejn: Lupo
- Tradukita prozo
  - Roberto Pérez-Franco: Rakontoj (La bona profeto; La ĉerizuja floro; La profetaĵo; Pri kiel la 17-a ĉapitro ne estis la lasta; Al la ĝardeno; La trovaĵo; Destino; Kronado) (trad. Norberto Díaz Guevara, reviziis Jorge Rafael Nogueras kaj la aŭtoro)
  - Grazia Deledda: Enigmo propra (trad. Sara Spanò)
- Tradukita poezio
  - Sylvia Plath: Paĉjo (trad. Brandon Sowers)
  - Antonia Pozzi: Poemoj (Sur la bordo de la viv'; Dormo) (trad. Manuela Ronco)
- Letero

  - Geoffrey Sutton: Memorinda citaĵo pri nia afero

- Artikoloj kaj eseoj
  - Geoffrey Sutton: Postkoloniismo
  - Trevor Steele: Hitler kaj amo al virinoj

- Recenzoj
  - Jan P. Sandel: pri *Plena Vortaro Germana-Esperanto en tri volumoj* (de Erich-Dieter Krause)
  - Jorge Camacho: pri *La taŭrofelo. La pell de brau* (de Salvador Espriu; trad. Abel Montagut)
  - Brandon Sowers: pri *Esperanto and Languages of Internationalism in Revolutionary Russia* (de Brigid O'Keeffe)
  - Laurent Ramette: pri *La okulvitroj de Lidia* (de Aitor Arana)
  - Javier Alcalde: pri *A 1930s bicycle adventure from Holland to North Africa* (de Siem de Waal)

6 NOVAĴLETEROJ

Kajero 33:3 (128)

I EVENTOJ

1 46-a Esperantologia konferenco, 2024-08-08

1.1 *Organizantoj*

Mark Fettes
Bengt-Arne Wickström

1.2 *Loko*

Aruŝo, Tanzanio

1.3 *Programo*

Ĵaŭdo, 2024-08-08

09.00 – 09.30 Gvidanto: Bengt-Arne Wickström

Malfermo

09.30 – 10.30 Gvidanto: Bengt-Arne Wickström

Unua sesio: Socio- kaj interlingvistiko en Afriko

Heidi Goes, *Belgio*
La Esperanto-movado en Afriko: iom da historio
surloke

Mireille Grosjean, *Svislando*
Afrika bunteco ne nur en faŭno kaj flaŭro, sed ankaŭ en lingvoj
surloke

10.30 – 11.00 **Kafo**

11.00 – 12.30 Gvidanto: Heidi Goes

Dua sesio: Afrikaj lingvoj kaj esperanto

Renato Corsetti, *Italio/Britio*
Hic sunt leones: pri la ĵus eldonita vortaro haŭsa-esperanto kaj pri la neceso pri esploroj kaj komparoj kun esperanto de la lingvoj de okcidenta Afriko
surloke

Daniel MAXWELL, *Usono*
Komparo inter esperanto kaj la svahila
surloke

Élisée BYELONGO ISHELOKE, *Kongo*
Kiel la svahila kaj esperanto estu uzitaj por la paco en orienta Afriko
surloke

12.30 – 14.00 **Tagmanĝo**

14.00 – 15.00 Gvidanto: Renato CORSETTI

Tria sesio: Gravaj homoj en esperantujo

Ilona KOUTNY, *Pollando/Hungario*
La rolo de István Szerdahelyi en la interlingvistiko kaj esperantologio
rete

Alessandra MADELLA, *Italio/Ĉinio*
La rilatoj de Cicio Mar kun angla-lingvaj literaturaj medioj en la tridekaj kaj kvardekaj jaroj
rete

15.00 – 16.30 Gvidanto: Daniel MAXWELL

Kvara sesio: Evoluo kaj uzo de esperanto

Philippe PLANCHON, *Francio*
Evoluo kaj funkciado de la memstara uzo de afiksoj en Esperanto
rete

Kristin TYTGAT, *Belgio*
La Internacia Asocio de Policistoj kaj Esperanto
surloke

Ilona KOUTNY, *Hungario/Pollando*
De socia plurlingvismo kaj komuna lingvo ĝis plurligveco de esperantistoj
rete

16.30 – 16.45 **Kafo**

16.45– 17.30 Gvidanto: Bengt-Arne WICKSTRÖM

Kvina sesio: Ĝenerala diskuto pri la futuro de esperanto en Afriko

Enkondukoj de

Adjévi ADJÉ, *Togolando*

Alexandrine OMBA, *Kongo*

sekvotaj de komentarioj de ĉiuj partoprenantoj
surloke

Pliaj informoj: EK

2 COLLOQUE INTERNATIONAL SUR LES LANGUES CONSTRUITES (INTERNACIA KONFERENCO PRI KONSTRUITAJ LINGVOJ), 2024-07-04/05

2.1 *Organizantoj*

Guillaume Enguehard
Philippe Planchonet
Alice Ray

2.2 *Loko*

Auditorium Marcel Reggui
rue Chanzy
FR-45000 Orléans

2.3 *Programo*

Ĵaŭdo, 2024-07-04

08.30 – 09.00 ***Accueil des participants / Bonveno***

09.00 – 09.15 ***Mot d'ouverture / Malfermo***

09.15 – 10.15 **Conférence plénière / Ĉefparolanto**

Federico GOBBO, *Universiteit van Amsterdam*
On the art and craft of constructing languages: Lessons learnt from classic interlinguistics

10.15 – 10.45 **Session Posters / Afiŝa sesio**

Baptiste Victor Alexis FAUSSAT, *nekonektita*
Ce qu'on peut dire en un mot en ourgaïte

David GUERIN, *Université de Tours, LLL*
Tonogenesis and tonal morphology in Anweka

Alexis HUCHELMANN, *nekonektita*
Rôles des parties du discours en langue draconique

10.45 – 11.00 **Kafo**

11.00 – 12.30 **Session Langues expérimentales / Ekzperimentaj lingvoj**

Giovanni Di Stefano, *nekonektita*
The other hypothesis: Sociology of interlinguistics with Edward Sapir

Emma Benecchi, *Università degli Studi di Parma*
Athansius Kircher's *Novum hoc inventum*: a 17th century pasigraphy

Guillaume Enguehard, *Université d'Orléans, LLL*
Language revival or language construction?

12.30 – 14.30 **Tagmanĝo**

14.30 – 16.00 **Session Langues auxiliaires / Helplingvoj**

Başak Aray, *Boğaziçi Üniversitesi*
Le discours sur l'espéranto dans les controverses sur la modernisation de la langue turque

Ilona Koutny, *Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu*
Comment une langue planifiée devient une langue naturelle : Le cas de l'espéranto

Pascal Dubourg-Glatigny, *Centre Alexandre-Koyré, EHESS, CNRS*
Le voyage de Lucien Péraire : Un corpus numérique et plurilingue pour une exploitation interdisciplinaire

16.00 – 16.15 **Kafo**

16.15 – 17.45 **Session Langues fictionnelles / Fikciaj lingvoj**

Chiara Meluzzi, *Università degli Studi di Milano*
Shakespearean Klingon: on the translation of names and places in Klingon adaptation of classics

Alberto Ghia, *Università degli Studi di Torino*
Quelques observations sur la phytonymie fantastique : Langages, structures, motivations

Gloria Comandini & Francesco Dedè, *Istituto Italiano di Studi Germanici & Università degli Studi di Milano*
"Quenya is practically a main character": Code-switching in Tolkien-inspired English Fan Fictions

18.00 – 19.00 **Conférence grand public**

Edouard KLOCZKO, *Faculté des études elfiques (Fée)*
Sur l'œuvre de Tolkien

Vendredo, 2024-07-05

08.45 – 09.00 ***Accueil / Bonveno***

09.00 – 10.30 **Session Sociolinguistique / Socilingvistiko**

Matyáš FOLTÝN, *Masarykova univerzita, Brno*
Current trends in online conlanging communities

Bettina BEINHOFF, *Anglia Ruskin University, London*
Attitudes and ideologies in constructed languages: A sociolinguistic exploration

Pierre DIEUMEGARD, *Espéranto Développement 45*
Enquête de notoriété des langues construites, en 2022, en France

10.30 – 10.45 **Kafo**

10.45 – 12.15 **Session Conlangage / Konlangante**

Aurélie NOMBLOT, *Université de Franche-Comté, C.R.I.T. UR 3224*
Technologie et créativité dans l'invention des langues : étude sur l'utilisation des outils automatisés par les idéolinguistes

Sergio SALAZAR BODÓ, *Florida State University, Tallahassee*
Developing a program to assist in conlang lexicon development

John HUTCHINSON, *University of Surrey, Surrey Morphology Group*
Defining "Naturalness": Constructed languages as typological exploration

12.15 – 13.45 **Tagmanĝo**

13.45 – 15.15 **Session Langues auxiliaires / Helplingvoj**

Davide ASTORI, *Università degli Studi di Parma*
Le Gestuno: A la recherche d'un espéranto des langues des signes

Maximilien GUÉRIN, *Université de Lille, STL UMR 8163*
Les nominaux autospécifiés en espéranto : Une approche typologique

David GUÉRIN, *Université de Tours, LLL*
L'adverbe en espéranto : Étude énonciative et contrastive avec le français

15.15 – 15.30 **Kafo**

15.30 – 16.30 **Session Langues fictionnelles / Fikciaj lingvoj**

Mar PIRES, *Université de Franche-Comté*
Sur le «transfert» des dialogues romanesques d'une langue imaginaire : l'exemple de la série *Sous le vent du monde* de Pierre Pelot

Egidio MARSICO & Sylvie VOISIN, *MSH Lyon Saint-Étienne & Université Lumière Lyon 2, DDL, CNRS*
Le gbewa:kpu: : Une langue fictive du néolithique

16.30 – 17.00 ***Mot de clôture / Fermo***

Pliaj informoj: ICON

2.4 *Ekspozicioj*

- À travers l'Eurasie par l'espéranto (1928 – 1932) / Trans Eŭroasio pere de esperanto (1928 – 1932)
  - Prezentota de Pascal DUBOURG-GLATIGNY (*Centre Alexandre-Koyré, EHESS, CNRS*)
- Mazarbul (Mazarboule) : Le secret des Nains dévoilé / La sekreto de la nanoj malkaŝita
  - Prezentota de Edouard KLOCZKO (*Faculté des études elfiques – Fée*), 2024-07-03

3 KONFERENCO PRI APLIKOJ DE ESPERANTO EN SCIENCO KAJ TEKNIKO (KAEST), 2024-11-7/10

3.1 *Organizantoj*

E@I

3.2 *Loko*

Žilina (Slovakio)

3.3 *Programo*

Ĉeftemo: Esperanto kaj lingvolernado en la epoko de artefarita intelekto kaj virtuala realo

- Fakaj prelegoj
- Paneldiskutoj

- Trejnadoj
- Eblo kunsidi por fakaj sekcioj kaj grupoj
- Vespera programo
- Vingustumado
- Duontaga ekskurso dimanĉe

Proponoj pri aliaj temoj bonvenas.

3.4 *Priskribo*

KAEST estas serio de seminarioj kaj konferencoj, okazantaj sur la teritorio de hodiaŭaj Ĉeĥio kaj Slovakio. Kutime KAEST okazas ĉiun duan jaron. Ekde 2010 transprenis la organizadon E@I kaj ĝis la jaro 2018 ĝi okazis en Modra-Harmónia. En 2020 pro la pandemio de KOVIM la aranĝo okazis rete.

Formularo por proponi prelegon aŭ alispecan kontribuon (ĝis 2024-09-15) estas trovebla ĉe la KAEST-retejo

II UNIVERSITATA KAJ ESPLORA AGADO

1 Prelego de Walter Klag pri Esperanto en la Universität Wien, 2024-05-29

Unu-hora prelego kaj duona horo da diskuto pri Esperanto en la viena universitato estis farita de Walter Klag; ĝi estos refarota ankaŭ en la vintra stud-periodo. Temis pri la historio de la lingvo, ĝia alfabeto kaj vortfarado kaj sintakso; krome pri kongresoj kaj ĝia uzo kiel familia lingvo. Pliaj temoj estis kontaktadresoj revuoj, esperanto en la reto kaj la mono «Stelo».

La 30 partoprenantoj ricevis manuskripton, specimenon de la revuo *Kontakto* kaj broŝuron pri Graz.

2 Esperantokurso en Волинський національний університет імені Лесі Українки (Volinia nacia Lesja-Ukrainka-universitato) de Lucjk

En la *Волинський національний університет імені Лесі Українки* (*Volinia nacia Lesja-Ukrainka-universitato*) en urbo Lucjk (Ukrainio) Nina Danylyuk kun sia kolegino profesorino Oksana Rohach organizis elekteblan kurson pri Interlingvistiko por studentoj de la 4 studjaro (proksimume 20 studentoj). Enkadre de la kurso oni prezentis malgrandan Esperanto-kurson por komencantoj. Temas pri bona grupo de studentoj, kiuj studas la anglan kaj la germanan lingvojn kaj havos fakon pri aplikata lingvistiko. La 16-an de majo oni organizis retan renkontiĝon kun esperantistoj el diversaj landoj por ke la komencantoj povu starigi kontaktojn.

Por pliaj informoj, bonvolu skribi al Nina Danylyuk.

3 Prelego pri la esperanto-movado en Japanio ĉe l'École des hautes études en sciences sociales (ÉHÉSS), Parizo

Joshua Fogel (York University, Toronto) estis gastprofesoro ĉe la Altlernejo por Sociaj Sciencoj (ÉHÉSS), Parizo, dum majo 2024. Inter aliaj aferoj li prelegis pri la esperanto-movado en Japanio, vidu: Fogel.

4 Materialoj de zooma kurso pri interlingvistiko, Université Espoir du Congo (Chuo Kikuu cha Kongo)

Dum la zooma kurso pri interlingvistiko kadre de la *Universitato Espero* en Baraka, Kongo, gvidita de Ahmad Mamduhi estis produktitaj materialoj por la studentoj, kiujn oni trovas ĉi tie.

III KULTURO

IV PERSONOJ

1 Umberto Eco – La quête d'une langue parfaite dans l'histoire de la culture européenne (1992)

La *Collège de France* publikigis antaŭ unu jaro videaĵon de konferenco de Umberto Eco pri la serĉado de perfekta lingvo, kiu okazis en 1992.

V BIBLIOGRAFIAĴOJ

1 Disertacioj kaj diplomlaboraĵoj

Fernández Asensio, Rubèn (2023). *« Mantenint el foc encès » : Els arxius esperantistes com a arxius comunitaris lingüístics*, katalana. Barcelona. Magistra laboraĵo.

«Flamigadante la fajron»: La arĥivoj esperantistaj kiel lingvokomunumaj arĥivoj

Andrew Flinn kaj la brita Community Archives kaj Heritage Group popularigis la koncepton de komunumaj arĥivoj, kiu estas kritikita kaj pro la hibrida kaj neorgana naturo de tiuj heredaĵkonglomeraĵoj kaj por la nedifino de la koncepto mem de «komunumo». La profunda studo de la koncerna bibliografio el postmoderna vidpunkto malkovras, ke, unuflanke, la koncepto de lingva komunumo tute forestas en tiuj diskutoj, kiuj neniam traktis iun ajn arĥivon dediĉitan al la dokumentado kaj identeco de lingva komunumo; krome ili neniam konsideris ankaŭ lingvan justecon, kvankam la aktivula kaj protesta funkcio de tiuj arkivoj fariĝis ilia ĉefa karakterizo. Aliflanke, arĥiv-teoriistoj montris sin nesentemaj al la problemo de lingva diskriminacio ĝis la malkaŝa esprimo de antaŭjuĝoj, kiujn socilingvistiko difinus kiel «lingvismon», kaj ankaŭ nesentemaj al la konstruita naturo de arĥivaj terminologioj, al iliaj diferencoj inter lingvoj, al ilia uzo de popolaj polisemaj anglaj esprimoj kiel ekzemple «collection» kaj «community», al la arbitreco de supozite esencaj dikotomioj kiel ekzemple «fonds/collection» aŭ «archives/manuscripts», kaj al la esencismeco de la difino mem de la difino mem de «arĥivo». Por vastigi la teorion de komunumaj arkivoj kaj igi ĝin aplikebla al la problemo de lingva diverseco, ĉi tiu studo ĉerpas konceptojn el la malkonstruismo de la filozofo Jacques Derrida kaj el la teorio pri komunumaj arĥivoj kiel ekzemple «simbolan neniigon» kaj «paŭzostrukturojn» por analizi la arĥivojn de kolektivo kiu havas la duoblan karakteron de lingva komunumo kaj socia movado por lingva justeco: la esperantistaro. Specife, ĝi entreprenas priskriban kaz-esploron de la evoluo, organizado kaj agadoj de Esperanto-arĥivo situanta en Svisujo per la analizo de publikigitaj kaj arĥivaj dokumentoj, duonstrukturitaj intervjuoj kun koncernaj informantoj, kaj partoprenanta observado, por identigi la servojn kiujn ĝi provizas al sia komunumo. La rezultoj estas komparitaj kun alia lingvokomununa arkivo, la Yiddish Book Center. Ambaŭ havas komunajn trajtojn, kiel la gravan instruan funkcion, la pligravecon de bibliografiaj materialoj, kaj la implican funkcion decentri kaj relativigi la nacian identecon. Aliflanke, karakterizo de Esperantaj arĥivoj, kiu ne kongruas kun la difino de komunumaj arĥivoj kiel «sendependaj», estas la nerezisto al cedo de la fizika gardado de siaj kolektoj al publikaj arĥivoj. Malgraŭ ĉio, ili estas «kontraŭarĥivoj» en la senco de vehikloj de reformprojekto por la tuta socio kiel en la kazo de arĥivoj de sociaj movadoj. La studo finiĝas per esplordemandoj kiuj povus gvidi la kunlaboron de publikaj arĥivoj kun la Esperanto-komunumo kaj krome kun aliaj komunumaj arĥivoj.

Sarikaya, Mira (2023). *Die bestmögliche aller Sprachen: Eine exemplarische Betrachtung künstlicher Sprachen und ihre Einbettung als Folgeprojekte des Leibniz'schen Traums einer Lingua Universalis*, germana. Hamburg: Universität Hamburg. Doktoreca disertacio. URL:

https://ediss.sub.uni-hamburg.de/bitstream/ediss/10880/1/Sarikaya-Die%20beste%20aller%20mo%CC%88glichen%20Sprachen.pdf.

La plej bona el ĉiuj lingvoj: Kompara ekzempla studo de artefaritaj lingvoj kaj ilia situigo kiel plenumiĝo de la revo de Leibniz de lingua universalis (universala lingvo)

The best of all possible languages: A comparative case study of artificial languages and their embedding as the implementation of Leibniz's dream of a lingua universalis

The present work concentrates primarily on the consideration of the Lingua Universalis (short LU) of Gottfried Wilhelm Leibniz and three exemplary selected planned languages: 1. Solresol by Jean François Sudre, 2. Isotype by Otto Neurath and 3. Esperanto by Ludwik Lejzer Zamenhof. The work compares the four language projects and examines the extent to which the three planned languages (and thus planned languages in general) can be considered a (partial) implementation of Leibniz's dream of a universal language such as the LU. Finally, an outlook is given that deals with the general question of the usefulness and feasibility of a universal language. In the following I give a brief overview of the results achieved in the present work.

After the overview of previous projects, an overview of the LU is given, which focuses more on the non-formal aspects of the language project regarding the goals of this work. In addition to the general description, there are indications (especially in the motivation) that Leibniz was not only trying to fulfill formal, but also social concerns with his project. Chapter 2.5 provides the first important result of the work, on the basis of which the rest of the investigations are built. Seven main criteria and six sub-criteria are presented (to be found in chapter 2.5 or 7.1) resulting from the consideration of Leibniz's work and his ambitions. I explain that these criteria must have been an orientation for Leibniz as to what the LU should achieve and how this should be implemented. The main criteria relate primarily to the former, the sub-criteria to the latter. In addition to two main criteria, which primarily refer to a calculus associated with the language (logical correctness and completeness), the universality of the language, its unambiguousness and its ease of learning play a role in the main criteria. The latter is a requirement that particularly influences the sub-criteria, since these primarily relate to the specific design of the language. One of the most important sub-criteria is that there should be a relatively small base of basic terms. With these terms the rest of the (more complex) terms are constructed, among other things to ensure that the language is easier to learn. As an interim result, the I show some difficulties that these criteria already entail. These are particularly relevant in the concrete implementation of such a language project.

Using these criteria, chapter 3 produces a comparison that shows how and to what degree the planned languages are considered implementations of Leibniz's LU. The consideration of the planned languages under Leibniz's criteria leads to the following results:

Solresol

Solresol scores mediocre when it comes to fulfilling the criteria (see chapter 3.3). The language does not meet three main criteria at all and three partially. In return, it satisfies the criterion of universality for speakers better than the LU could have, since the language can be expressed in many different ways and is thus accessible to deaf and/or blind people. The sub-criteria are all at least partially met by Solresol, one better than it would have been the case with the LU. Solresol handles the criteria surprisingly well, especially considering the fact that the language is criticized for inconsistencies and a very limited expressiveness. Ho-

wever, it also turns out that it is less formal than initially assumed. Based on the goals that its inventor tried to achieve and the actual implementation he accomplished, it can be concluded that Solresol is not a particularly good implementation, but can still be considered an implementation of the LU.

Isotype

Isotype and the constant further development of the visual language (here referred to as I-Symbolism) can be considered under Leibniz's criteria, although this is only a pasigraphy, i.e. a written, not spoken language. Isotype and the LU initially differ greatly in their motivation, but in the course of the development of Isotype to an I-Symbolism (among other things today's visual language in the digital world) resemble each other more and more. While Isotype does not meet five of the seven main criteria at all, I-Symbolism cannot implement four of the main criteria (namely those that in Leibniz relate more to the calculus), but shows a significantly better implementation of two criteria than the LU. Of the sub-criteria, Isotype cannot meet two, I-Symbolism only one. Isotype itself remains comparable to the LU, but in its original form does not represent an implementation. Its further development, on the other hand, shows strong similarities to the LU, although the phonetic level is of course still missing. It follows from the consideration that Isotype and the I-Symbolism can be considered as an implementation of the LU from a certain point of view, since there are clear overlaps in their claims, even if the implementation is not perfect.

Esperanto

Considering Esperanto under Leibniz's criteria offers astonishing results. At first glance, one might assume that Esperanto is the least comparable to an LU, since at first glance it is the least formal of the languages considered in the present work. It turns out, however, that there are considerable similarities to the LU in terms of both the motivation and the structure of the language. Thus, Esperanto only fails the criteria of logical correctness and completeness (a result that is to be expected) and can meet only one major and one sub-criterion just partially. All other criteria are met just as well or better than by the LU. It turns out that Esperanto can be considered a good implementation of the LU from the point of view taken in this work. Esperanto is used here as a representative for all planned languages of a similar type, so the result can be applied in a certain way to a subset of the planned languages.

Overall, the consideration shows that planned languages are generally quite useful comparison objects for the LU. Even if not all types of them can be considered flawless implementations of such, important parallels can be drawn from all planned languages. Among other things, the result offers a new perspective on both Leibniz's dream of a universal language and on planned languages and the connection between the two. In summary, the third chapter of the present work shows the following points:

- Leibniz's LU contains non-formal aspects that are essential for the idea.
- Planned languages contain essential formal aspects.
- Planned languages can be useful for a comparison or as a possible implementation of an LU.
- From a certain point of view, a subset of the planned languages can be regarded as the implementation of an LU.

Over the course of the work, it also turns out that the complete implementation of a universal or world language is problematic itself. This applies both to Leibniz's project and to

planned language projects. Most of these difficulties become apparent at the latest when the languages are actually used. For this reason, in the final chapter I give an outlook on possible alternatives to universal languages and promising directions for future research. As a result of these considerations, I present the concept of intersemantics that I introduced. Intersemantics is the idea of a semantic lexicon in which terms that are necessary for global coexistence are normatively and globally defined and documented together with their respective translation. As a result, there is no longer any need for a world language that everyone has to learn, only an understanding of the necessary terms in certain contexts is required. Here I combine the ideas of universal languages with the relatively young philosophical field of Conceptual Engineering and thereby create a new interdisciplinary discourse. In addition to the concrete results listed above, the work also makes a general contribution to philosophical research. The work provides the basis for:

- New insights and approaches in Leibniz research,
- interdisciplinary exchange between philosophy, linguistics and interlinguistics and
- a new research direction for the field of Conceptual Engineering.

In addition, there are starting points for further specific research projects (listed in Chapter 5), initiated by the work done here. In conclusion, the present work yields the following results:

- Concrete results for the consideration of Leibniz's LU,
- concrete results for the consideration of planned languages,
- concrete results for the consideration of planned languages as implementation of the LU,
- insights into the intrinsic difficulties of the idea of a universal or world language,
- alternative directions for research related to universal or world languages and
- tie points between philosophy, linguistics and interlinguistics.

2 Fakrevuaj artikoloj

Fians, Guilherme (2024). «Neutralizing the political: Language ideology as censorship in Esperanto youth media during the Cold War», en: *Journal of Linguistic Anthropology* **34**. doi: https://doi.org/10.1111/jola.12427. url: https://anthrosource.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/jola.12427.

Neŭtraligo de la politiko: Lingva ideologio kiel cenzurado en esperantlingvaj junularaj amaskomunikiloj dum la Malvarma Milito

Ĉi tiu artikolo konsideras revuojn por junaj esperantistoj kiel enirpunkton por esplori la ligojn inter lingvaj ideologioj kaj praktikoj ĉirkaŭ cenzurado. Dum la Malvarma Milito, kelkaj amaskomunikiloj en Esperanto provis alproksimiĝi de la Tria Mondo por prezenti Esperanton kiel lingvon alternativa al la usona angla kaj al la sovetia rusa. Fronte al la populariĝo de kontraŭimperiismaj temoj en tiuj revuoj, iliaj redaktoroj baraktis por konformiĝi al la lingva ideologio kiu prezentas Esperanton kiel neŭtralan kaj internacian lingvon. Pere de analizo de la redakta laboro malantaŭ la revuo Kontakto, mi esploras kiel la iugrada silencado de kontraŭkoloniismaj perspektivoj funkciis kiel manieron konservi la neŭtralecon de Esperanto. Fine, mi demandas: kiel lingvaj ideologioj povas efiki kiel mekanismoj de cenzurado?

3 Libroj

Bicknell, Clarence (2023). *Tamen kantas fido: Originala poemaro*, redaktis Humphrey Tonkin kaj Michela Lipari. Milano: Itala Esperanto-Federacio. ISBN: 978-88-9658-231-2.

Clarence Bicknell (1842-1918), botanikisto, arkeologo, artisto, filantropo – kaj esperantisto, estas hodiaŭ konata ĉefe pro sia pionira laboro pri la prahistoriaj rokaj gravuraĵoj de la Apudmaraj Alpoj kaj pri la floraro de la Itala Riviero. Li estis ankaŭ fervora esperantisto, ĉeestanto de fruaj Universalaj Kongresoj, kaj regula kontribuanto de originalaj poemoj al la Esperanto-gazetaro. La nuna kolekto konsistas el pli ol cent originalaj poemoj kolektitaj el fruaj Esperanto-gazetoj kaj el manuskripto en la Muzeo Bicknell, en Bordighera, Italio. Bicknell, filo de brita industriisto, ricevis sian diplomon pri matematiko en la Kembriĝa Universitato, pastriĝis sub influo de la Oksforda Movado, kaj ekloĝis en Italio kiel pastoro de la anglikana komunumo en Bordighera. Sub influo de Darwin kaj aliaj, li frue forlasis la eklezion kaj dediĉis sian vivon al scienco, filantropio, kaj la lingvo de Zamenhof. La nuna eldono konsistas el ampleksa enkonduko kaj 117 zorge prinotitaj poemoj.

Pita, Fernando, redaktoro (2023). *Aktoj de ILEI-simpozioj 2020-2021*, Porto Velho: Temática Editora. ISBN: 978-65-5025-051-5. URL: https://www.ilei.info/agado/Simpoziaj_Aktoj_ILEI_2020-2022_e-libro.pdf.

Enhavo

1. Fernando Pita: ILEI dum la jaroj kiam la mondo freneziĝis
2. Mireille Grosjean: VEKI-1 (2020) kaj VEKI-2 (2021)
3. Radojica Petrović: La simpozioj de ILEI
4. Dossou Charles Ligan: Communication dans les environnements educatifs multilingues: Problemes et solutions
5. Dossou Charles Ligan: Komunikado en plurlingvaj edukaj medioj: Problemoj kaj solvoj
6. Federico Gobbo: Ses difinoj serĉantaj fakon
7. Philippe Planchon: Tipologiaj demandoj kaj perspektivoj rilate al la konstruitaj lingvoj
8. Philippe Planchon: Diakronio kaj evolufazoj de lanleksiko kaj de la vortfarado en Esperanto

9. Renato Corsetti: Ĉu Esperanto estas facila? Spertoj el perreta kurso de Esperanto al azianoj
10. Ilona Koutny: La Interlingvistikaj Studoj de la Universitato Adam Mickiewicz fone de la universitata instruado de Esperanto kaj interlingvistiko
11. Ivan Eidt Colling: Esperanto kaj interlingvistiko en Federacia Universitato de Paranao: Historio, atingoj kaj perspektivoj
12. Davide Astori: Interlingvistiko kaj esperantologio en la nuntempa itala universitata medio (kun speciala fokuso al la Universitato de Parma
13. Vicente Manzano-Arrondo: Esperanta strategio en universitatoj
14. Manuel Pancorbo: Instruado de esperanto en universitato UNED
15. Nina Danylyuk: Interlingvistiko kaj esperantologio en la Universitata esperanto-centro en Ukrainio
16. Renato Corsetti & Angela Tellier: ILEI-ESF laborgrupo pri esperanto kaj universitato
17. Alessandra Madella, Enrico Borrello & Daniele Binaghi: La sperto kolekti, resumi kaj disponigi interrete la italajn diplomlaboraĵojn kaj disertaciojn pri esperanto
18. Ahmad Reza Mamduhi: Estonto de ILEI-simpozioj kaj iliaj aktoj (postparolo)

4 LIBROĈAPITROJ

5 REVU-NUMEROJ

5.1 *Beletra Almanako*

5.1.1 *Beletra Almanako*, 49, februaro 2024. ISBN: 9781595694560. ISSN: 1937-3325.

5.1.1.1 *Enhavo*

- Prezento
  - Anina Stecay
- Originala prozo
  - Spomenka Štimec: Azilpetanto
  - Cho Sung Ho: La amo de Emilia
  - Mikaelo Bronŝtejn: Kronvirusaj mikronoveloj
- Originala poezio
  - Liven Dek: Kvin poemoj (Kiam mi staras antaŭ poemo; Per la apenaŭa lumo de lanterno; Ĉe mispoeto...; Sen poezio...; Esploras la homa menso...)
  - Jorge Camacho: Kvar poemoj pri la neniigo de Palestino (Vodkon por ĉiuj; Omelas; Sippenhaft (1942-2023); Duoblaparolo)

  - Miguel Fernández: Gazao en la koro (Doloras la karno kaj bolas la sango...; Vi vojaĝis per trajnoj astmaj kaj agoniaj...; Amu la veron...; Starigu...)

- Tradukita prozo
  - Ursula K. Le Guin: Tiuj kiuj marŝas for el Omelas (*trad. Brandon Sowers*)
  - Dino Buzzati: La blato (*trad. Sara Spanò*)
  - Longos: Dafniso kaj Ĥloa (*trad. Gerrit Berveling*)
- Tradukita poezio
  - Chus Pato: Poemoj (MIA denaska lingvo; mi demandas min; Patro; Dialogo; Kontraŭ idoloj; Ne, la paradizo...; Fisterra; La semitaĵo ĝermas...; Mi estas tiu kuranta...; Pri la ŝafoj...; Se vi demandas...; Filiko disfendas la teron...; Kredu...; *trad. Suso Moinhos*)
  - Katri Vala: Poemoj (Miaj unuaj momentoj; La feinoj; Dio kaj mi; Sur la kajo de l' Tero; Kaliko; Salika fajfilo; Trans la riveron; La nestarbo brulas; Nokta ĉielo; La maro kantas al la tero; *trad. Jouko Lindstedt*)
- Intervjuo
  - Suso Moinhos: Intervjuo kun *Vimala Devi*
- Teatro
  - Luiza Carol: La ŝtuparo de amo. Imaga epilogo por la opero *La Bohème* de Puccini
- Artikoloj kaj eseoj
  - Wim Jansen: Literaturo kaj lingva evoluo
  - Ulrich Lins: De spacveturo al Esperanta vortordo
  - Jan Gielkens: Himno al la vivo. Rememoroj pri kolego (*trad. István Ertl*)
  - Sten Johansson: Smolanda kvodlibeto

5.2 *Esperantologio / Esperanto Studies*

5.2.1 *Esperantologio / Esperanto Studies*, Nova Serio 5 (13), 2024. ISBN 9781595694515. ISSN 1311-3496.

5.2.1.1 *Enhavo*

- Christopher Gledhill kaj Klaus Schubert: Antaŭparolo: Esperantologio evoluas
- Sabine Fiedler: Erich-Dieter Krause (1935–2023), Recenza nekrologo
- Marc van Oostendorp: Wim Jansen (1948–2024), Nekrologo
- Wim Jansen: Sentesprimoj en Esperanto: La rolo de la gramatiko

- Jouko Lindstedt: Liberiĝi de interlingvistiko
- Eric MacPherson Bailón: Epistemologiaj (kaj metodaj) konsideroj pri la studado de Historio de Esperanto
- Nicola Ruggiero: Kompili homeran leksikonon por havi vortaron
- Bipasha Bhattacharyya: Hindujo and the Sindhwads: Belgian Esperantists on India
- Joseph Essertier: La nerealigita kaj forgesita potenco de Esperanto: Raciigi kaj demokratiigi lingvon en Ĉinio: Opinia artikolo
- José Antonio del Barrio: Recenzo de la libro: Garvía Soto, Roberto. 2021. Lengua y utopía
- Klaus Schubert: Recenzo de la libro: Rokicki, Ryszard. 2022. Enkonduko en la morfologion de Esperanto.
- Esperantologio / La Centro de Esploro kaj Dokumentado pri Mondaj Lingvaj Problemoj (CED)
- Esperantologio / The Centre for Research and Documentation on World Language Problems (CED)

5.3 *Investigationes Linguisticae*

5.3.1 *Investigationes Linguisticae*, 47, 2023.

5.3.1.1 *Enhavo*

- Fabio Fortes: On “gardens” and “cars”: Otto Jespersen’s metaphors for Interlinguistics and his quest for the best language
- Christopher Gledhill: On the Alternation between Complex Prepositions and Adverbial Prepositions in Esperanto, such as en la mezo de vs. meze de / en la kadro de vs. kadre de
- Tim Owen: The invention of Romanal: Re-evaluating the reputation of an Esperanto hero
- Philippe Plachon: Le lexique de l’espéranto : origine, stratégie et évolution
- Miklós Blankó & Gábor Gyenes: “Chatty listeners”: Listener feedback on language cultivation in Hungarian radio
- Ilona Koutny: Nyelvében él a kor
- Julianna Nagy: Tavaszi képek Ady két versében
- Cyril Robert Brosch: Konferenzbericht: 33. Jahrestagung der Gesellschaft für Interlinguistik
- Ilona Koutny: Report on the conference Hungarian Studies in Poland

- Halina Zgółkowa: IX Uroczysty Kongres Polonistów i Bibliotekarzy im. prof. Tadeusza Zgółki. Twórczy wymiar kształcenia polonistycznego: język a kultura cyfrowa

5.3.2 *Investigationes Linguisticae*, 48, 2024..

Numer specjalny: ROSYJSKOŚĆ: tęsknota za tożsamością.
Zbiór tekstów konferencyjnych

5.3.2.1 *Enhavo*

- Jan Wawrzyniak: Konceptualizując rosyjskość
- Janusz Dobieszewski: Rosyjska tożsamość – pro et contra
- Andrzej de Lazari : Rosyjska „tożsamość narodowa”
- Zbigniew Mikołejko: Wielka gra historyczna o prawosławie na wschodzie
- Lilianna Kiejzik: Kobiety w filozofii rosyjskiej w kontekście rozważań o tożsamości
- Marek Jedliński: Oblicza rosyjskiego tradycjonalizmu kulturowego (rozważania w cieniu „zetyzmu”)
- Bartosz Hordecki: Władze Federacji Rosyjskiej wobec relacji język ↔ tożsamość narodowa (interpretacja narratologiczna)

Kajero 33:4 (129)

I EVENTOJ

1 La 21-a Internacia Kongreso de Lingvistoj (ICL), Laborgrupo interlingvistiko, 2024-09-8/14

1.1 *Organizantoj*

Ilona Koutny kaj Nicolau Dols Salas

1.2 *Loko*

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznano

1.3 *Programo*

- Věra Barandovská-Frank: Importance of Latin and Romance languages for the production of planned languages and their communities
- Sabine Fiedler: Esperanto linguistics – some reflections on 35 years of research
- Jorge Antonio Leoni de León: Generation of constructed languages with artificial intelligence-based methods: Theoretical, methodological and ethical aspects
- Natalia Dankova: Use of the article in spoken Esperanto
- Ilona Koutny: The role of István Szerdahelyi in interlinguistics
- Christopher Gledhill: Innovation and intervention in the terminology of Esperanto: The case of paronymic neology
- Philippe Planchon: The predicative parkers “iĝ” and “ig” in the verbal valency system of Esperanto
- Nicolau Dols: Converging and diverging trends in Esperanto
- Fabio Fortes: Language democracy, language rights, language equity and the use of languages for intercultural communication: A survey among students of languages and humanities in Brazil
- Marc van Oostendorp: Invisible regularization in a constructed language. The pronunciation of acronyms in Esperanto
- Başak Aray: Logical empiricism and language planning
- François Lo Jacomo: Is Esperanto enriched in the same way as a natural language?

ILUSTRAĴO 1.1 Prelegantoj de la interlingvistika sekcio

1.4 *Raporto*

La Internacia Kongreso de Lingvistoj estas la plej granda kaj prestiĝa aranĝo de lingvistoj kiu okazas ĉiun 5-an jaron en diversaj landoj. La 21-an (2024-09-08/14) organizis la Universitato Adam Mickiewicz en Poznano, partoprenis ĝin pli ol 500 homoj. Jen prezento de la kongreso (proksime al la fino vidiĝas Sean O'Riain).

Multaj sekcioj kaj laborsekcioj funkciis dum la semajno. La Interlingvistikan laborsekcion kun 12 prelegoj (el 11 landoj) gvidis Ilona Koutny (UAM) kaj Nicolau Dols (Universitato de Balearaj Insuloj, ES) ĵaŭde posttagmeze kaj vendrede. Dum la enkonduka parto, Duncan Charters, prezidanto de UEA kaj François Lo Jacomo, sekretario de la Akademio de Esperanto salutis la partprenantojn, poste Ilona Koutny skizis la terenon de interlingvistiko kaj esperantologio, fine Nicolau Dols prezentis la temojn kaj prelegantojn de la sekcio.

Interlingvistiko havas historian radikon en ICL, ja dum la 2-a kongreso en 1931, en Ĝenevo Otto Jespersen (konata dana lingvisto, adepto de Esperanto, poste de Ido kaj kreanto de Novial) iniciatis diskuton pri la problemo de internacia lingvo kiun partoprenis konataj lingvistoj (i.a. Sapir). Li enkondukis interlingvistikon kiel lingvistikan branĉon en «A New Science: Interlinguistics», *Psyche* 11 (1930-31), 57-67. Ĝi estis reeldonita kiel «Interlinguistics» en la libro *International Communication: A symposium on the language problem*, kiun redaktis Herbert N. Shenton, Edward Sapir kaj Otto Jespersen (Londono: Trubner & Company Limited, 1931, 95-120).

La temoj de la prelegoj estis diversaj (vidu ankaŭ supre):

Sabine Fiedler (DE) traktis la temojn de esperantologia fakliteraturo dum la lastaj jardekoj. Nicolau Dols (ES) analizis konverĝajn kaj diverĝajn tendencojn en Esperanto surbaze de la tekstaro. Christopher Gledhill (GB/FR) prezentis la problemojn de paronimoj kaze de terminoj. Philippe Planchon (FR) diskutis la uzon de *-ig* kaj *-iĝ* lige kun la verbaj valentoj. Marc van Ostendorp (NL, rete) esploris la prononcon de esperantaj akronimoj kaj komparis al aliaj esploroj. Natalja Dankova (CA) analizis la uzon de artikolo en parolataj, spontanaj tekstoj far latinidlingvanoj kaj slavlingvanoj. François Lo Jacomo (FR) traktis la manieron kiel Esperanto riĉiĝas per novaj vortoj. Ilona Koutny (HU/PL) prezentis István Szerdahelyi (interlingvisto, novema esperantologo, fondinto de la Esperanto fako en Budapeŝto) okaze de lia 100 jara jubileo. Fabio Fortes (BR) esploris kiomgrade la bazaj nocioj de esperantistoj – kiel lingva demokratio, lingvaj rajtoj, komuna lingvo en interkultura komunikado – estas akceptataj inter ne-esperantistaj studentoj en Brazilo. Başak Aray (TR) parolis pri logika empiriismo kaj lingvoplanado kaze de Carnap. Věra Barandovská-Frank (CZ/DE) elstarigis la rolon de la latina kaj latinidaj lingvoj en lingvoplanado. Jorge Antonio Leoni de León (CR) elektis aktualan temon, la uzon de AI (artefarita intelekto) en la konstruado de lingvoj, ĝiajn teoriajn, metodikajn kaj etikajn aspektojn.

Partoprenis pli ol 30 kongresanoj inkluzive la postdiplomajn interlingvistikajn studentojn (kiuj finekzameniĝis lunde – mekrede) kaj kelkajn ne-esperantistojn. La prelegoj okazis angle, sed estis ankaŭ esperantlingvaj demandoj poste, kiel tiuj de Alicja Sakaguchi (konata interlingvistino kiu reprezentas mallarĝan aliron al interlingvistiko). Ni planas publikigi libron el la prilaboritaj prelegoj. Dankon al ESF pro la subteno.

Krom la interlingvistika sekcio okazis prelegoj de aliaj esperantistoj: Bengt-Arne Wickström, Ida Stria kaj Sean O'Riain en la lingvopolitika sekcio, Rafał Darasz en la signolingva sekcio kaj Ana Alebić-Juretić en la sekcio pri historia lingvistiko (la du lastaj ĵus finis la interlingvistikajn studojn de AMU).

Dum la semajnfina kultura aranĝo Arkones kelkaj prelegantoj kontribuis al la programo: Nicolau Dols (Centjariĝo de la Kataluna Antologio kaj deklamis poemon en la kataluna kaj esperanta versioj), Antonio Leoni de León (Centramerika Konservejo de Kultura Propraĵo), Philippe Planchon (Familiaj nomoj kaj rakontoj), François Lo Jacomo (Ĉu nova rezolucio de Unesko pri Esperanto?) kaj Ilona Koutny (Plurlingvaj temvortaroj papere kaj rete – kun kunlaborantoj, finstudintoj; Raporto pri ICL, Prezento de Szerdahelyi). Ankaŭ Duncan Charters kaj pluraj aliaj instruistoj kaj studentoj de la Interlingvistikaj Studoj kontribuis al la varieco de la programo.

La foto montras prelegantojn de la interlingvistika sekcio.

Ilona Koutny

2 46-a Esperantologia konferenco dum la 109-a Universala Kongreso de Esperanto en Aruŝo, 2024-08-08

Dum la Universala Kongreso en Aruŝo okazis la jam tradicia Esperantologia konferenco de CED (Centro de Esploro kaj Dokumentado pri Lingvaj Problemoj), ĉi-jare organizita de Mark Fettes kaj Bengt-Arne Wickström (vidu IpI 128). Post saluto de la prezidanto de UEA, Duncan Charters, B.-A. Wickström bonvenigis la partoprenantojn kaj mallonge prezentis CEDn kaj ĝiaj publikaĵojn *Informilo por interlingvistoj* / *Information for interlinguists*, *Esperantologio / Esperanto studies* kaj *LPLP – Language problems and language planning*. La programo de EK konsistis el tri partoj: lingvoj kaj lingvouzo en Afriko, kulturo kaj lingvistiko de esperanto kaj diskuto pri la futuro de esperanto en Afriko.

En la antaŭtagmezaj sesioj, kiuj arigis ĉirkaŭ 40 partoprenantojn, H. Goes pritraktis la historion de esperanto en Afriko kaj M. Grosjean la lingvan situacion sur la kontinento. Post kafopaŭzo R. Corsetti kun elirpunkto en nova haŭsa-esperanta vortaro komparis la svahilan kaj haŭsan, D. Maxwell la svahilan kaj esperanton kaj É. Byelongo Isheloke diskutis, kiel la svahila kaj esperanto povas antaŭenigi pacon en Afriko.

Posttagmeze partoprenis ĉirkaŭ 30 homoj kiuj aŭskultis prelegojn pri I. Szerdaheli (I. Koutny) kaj Cicio Mar (A. Madella). Sekvis Ph. Planchon pri la memstariĝo de esperantaj afiksoj. Fine fermis la duan parton K. Tytgat per prelego pri la uzo de esperanto de la Internacia asocio de policistoj.

La diskuton pri onta uzo de esperanto en Afriko enkondukis A. Adjé kaj A. Omba. Vigla diskuto sekvis. Ĝenerale oni opiniis, ke ekzistas bezono de pliaj gravaj eventoj kiel la UK en tuta Afriko por vigligi la uzon de esperanto.

La EK okazis en iom disa parto de la kongresejo. Tio kaj la oferto de kafo kaj teo en la paŭzoj helpis krei veran simpozian etoson kun viglaj interparoladoj dum la paŭzoj. La plej multaj homoj restis dum la tuta simpozio kiel endas en scienca evento.

Bengt-Arne Wickström

3 La 2-a simpozio pri konstruitaj lingvoj, 2024-07-04/05

Komence de julio 2024, okazis en Orléans (Francio) la 2-a eldono de la *Internacia simpozio pri la konstruitaj lingvoj* (france: *Colloque international sur les langues construites* / angle: *International conference on constructed languages*), organizita de la *Liĝera Lingvistika Laboratorio* (LLL, UMR 7270, Universitato de Orléans, Université de Tours, BnF, CNRS).

La simpozio daŭris dum du tagoj (la 4-an kaj la 5-an de julio), kaj ĝi ebligis la renkontiĝon de personoj interesataj pri tiu temo. La simpozio estis malferma por la ekstera publiko, kaj ĝi estis tre sukcesa. Entute ĉeestis. 40 / 50 homoj. La simpozio disvolviĝis tra diversaj sesioj, interalie pri komunikcelaj lingvoj (ĉefe pri Esperanto), pri fikciaj lingvoj, pri eksperimentaj lingvoj, pri socilingvistikaj temoj, kaj pri informadikaj rimedoj.

La enkondukan prelegon de la simpozio faris Federico Gobbo (Universiteit van Amsterdam),

kiu prezentis diversajn aspektojn de la temo, kaj emfazis la gravecon esplori la interlingvistikan tradicion, eĉ se temas nur pri konstruado de fikcia lingvo. La titolo de lia prelego estis: «On the art and craft of constructing languages: Lessons learnt from classic interlinguistics».

Dum la sesio pri la fikciaj lingvoj (ankaŭ nomataj «holivudaj lingvoj»), aŭdiĝis prelegoj pri la klingona, pri la elfaj lingvoj, kaj pri aliaj fikciaj lingvoj (ekzemple prahistoriaj fikciaj lingvoj). Al tiuj prelegoj aldoniĝis tri afiŝaj komunikaĵoj pri nove kreitaj fikciaj lingvoj. Estis ankaŭ pluraj prelegoj pri la programaroj uzataj por konstrui lingvojn, kaj prelegoj kiuj prezentis socilingvistikajn esplor-enketojn pri la konstruitaj lingvoj, kaj ĉi-rilate menciindas la prelegon de Pierre Dieumegard (Esperanto Développement 45), kiu faris tian enketon en la urbo Orléans.

Dum la sesioj kiuj pli precize pritraktis Esperanton, estis prelegoj pri lingvistiko de la lingvo, interalie pri la tabelvortoj de Esperanto en tipologia perspektivo (Maximilien Guérin, Université de Lille), pri la komparo de Esperanto kun naturaj lingvoj (Ilona Koutny, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), pri la afiksoj de Esperanto (Philippe Planchon, Université de Tours), kaj pri la funkciado de la adverboj en Esperanto (David Guérin, Université de Tours). Ankaŭ historiaj aspektoj de Esperanto estis pritraktitaj, en prelego pri la nuntempaj esploroj rilate al la esperantista historio (Pascal Dubourg, EHESS, CNRS), kaj en prelego pri la uzo de la vorto «Esperanto» dum la reformado de la turka lingvo (Başak Aray, Boğaziçi Üniversitesi).

La simpozio ebligis ankaŭ organizi du ekspoziciojn por informi la eksteran publikon pri la konstruitaj lingvoj. La unua estis organizita de Pascal Dubourg kaj rilatis al Lucien Péraire : «À travers l'Eurasie par l'espéranto (1928-1932)». La dua ekspozicio estis organizita de Edouard Kloczko pri la elfaj lingvoj de Tolkien. Al tiuj du ekspozicioj aldoniĝis elmontrado de deko da prezento-celaj afiŝoj pri malpli konataj konstruitaj lingvoj (Solresol, Blissymbolics, Anĝelika, Interlingua...), afiŝoj kiujn ellaboris gestudentoj de la universitato de Orléans dum la studjaro.

La programo de la simpozio ja estis tre riĉa, ĉar sume estis dudek prelegoj, kaj tio ebligis multajn interŝanĝojn kaj interesajn diskutojn. La detala programo estas plu videbla ĉe la retpaĝo de la simpozio (https://icon2024.sciencesconf.org). (Vidu ankaŭ IpI 128.) La organiza komitato esploras nun diversajn eblecojn por publikigo de la Aktoj, laŭeble kun facila kaj senpaga alireblo per la reto.

Fine, pri la tria eldono de la evento (do en 2026), oni jam pridiskutis dum la simpozio. Federico Gobbo proponis okazigi la simpozion en sia universitato, kaj tiu propono ricevis fortan aprobon de la ĉeestantoj. Do, espereble la venontan fojon la simpozio okazos en Amsterdamo!

Philippe Planchon

4 Konferenco: Esperanto en Asio, 2024-08-30/31

4.1 *Loko*

香港大學 / The University of Hong Kong

4.2 *Programo*

- Joseph Essertier: Saitō Hidekatsu, Esperanto, and the Roman alphabet in Japan and China
- Kadoya Hidenori: Saitō Hidekatsu and the Esperanto movement in wartime Japan

- Kamimura Kazumi: Saitō Hidekatsu's view of the people and Esperanto
- Derek Kramer & Edwin Michielsen: Esperanto on the radio: Broadcasting infrastructure and politics of universal speech in the Japanese empire
- Usui Hiroyuki: Mao Zedong and Kita Ikki: Esperanto as a paradoxical tool to supersede the West
- Nishida Chizu: Transnational anti-war movement by Hasegawa Teru, a Japanese esperantist in WWII
- Jessica Morgan-Brown: The interplay of poeticism and social critique in Dan Tirinaro's La Liberpoeto
- Hagiwara Ken: Esperanto in Japanese theatre: A means of bringing "Peripheral Japan" into the Light
- Lorraine Wong: Chineseness in Mao Zifu's Esperanto poetry
- Yauheniya Hudziyeva: Ideals, strategies and survival of Japanese Esperantists in Manchuria, 1905-1945
- Dongyoun Hwang: "Worlding" Korean students: Esperanto in anarchist education in post-1945 South Korea
- Josh Fogel: Fyodor Postnikov and the introduction of Esperanto to Japan
- Nicholas Y. H. Wong: Esperanto in colonial Malaya and Singapore
- Connie Kwong: Exploring Esperanto resistance literature in Hong Kong through a transcultural lens (1938-39)
- Bipasha Bhattacharyya: Mapping Esperanto in India: Contact zones of a universal language

II UNIVERSITATA KAJ ESPLORA AGADO

1 La Interlingvistikaj studoj en AMU finis sian agadon per la lastaj ekzamenoj

La Interlingvistikaj studoj en la Adam-Mickiewicz-Universitato estis fondita en 1997 per rektora dekreto kaj la unua grupo startis en 1998. Nun, 2024-09-09/11, post 26 jaroj da funkciado, la oka grupo trapasis sian lastan ekzamenon kun defendo de faklaboraĵoj. Tiu ĉi grupo estis la plej granda komence en 2021 kaj ankaŭ fine. 11 gestudentoj prezentis siajn temojn (krome 3 sekvos baldaŭ) rilatajn al 3 specialiĝoj:

1. Tradukado (gvidanto de la unuaj 3 laboraĵoj: Chris Gledhill)
    - Gong Xiaofeng (CN): Apliko de universalaj trajtoj de tradukado en la tradukoj de ĉina klasika romano «Ruĝdoma Sonĝo» (recenzanto: Nicolau Dols)
    - O Gisook (KR): Korea-Esperanta traduko de korea moderna poezio (recenzanto: Klaus Schubert)
    - Vitor Tagor de Magalhaes Monteiro (BR): Aŭtomataj Tradukiloj (recenzanto: Klaus Schubert)
    - Yu Jianchao (CN): El la ĉina al Esperanto: diferencaj esprimoj en realaĵo, strukturoj kaj kulturaĵoj (aldone: etvortara ĉapitro pri lernado, gvidanto Ilona Koutny, recenzanto: Alessandra Madella)
2. Interlingvistiko (gvidanto Vera Barandovská-Frank)
    - Ana Alebić-Juretić (HR): La fonto(j) de la Fiuma idiomo. Ĉu la Fiuma idiomo estis la unua internacia lingvo en Rijeka (eksa Fiume)? (recenzanto: Ida Stria)
    - Renato sc Guedes Filho (BR): Ikoneco por artefaritaj lingvoj (recenzanto: Ida Stria)
3. Esperanto-movado (gvidanto Mark Fettes)
    - Fabio Fortes (BR): Kiom lingvo efikas sur la mondo? La utopioj kaj la politika programo de Esperanto laŭ Brazilaj esperantistoj (recenzanto: Kimura Goro Christoph)
    - Tim Owen (GB): Esperanto en Britujo: de la Unua Libro ĝis gastigado de la Universala Kongreso en 1907 (recenzanto: Ziko van Dijk)
4. Metodiko (gvidanto Katalin Kováts)
    - Maurizio Giacometto (IT/GB): Dedistanca edukado en Esperanto: la programo *Ekparolu!* kiel ilo por efika dua-lingva akirado (recenzanto: Peter Weide)

- Rafał DARASZ (PL): Andrzej Pettyn – la pedagogia penso kaj aliro al instruado spegulita en liaj elektitaj lernolibroj de Esperanto (recenzanto: Barbara PIETRZAK)
- Milan KOLKA (CN): Pretigo de elektronika versio por plurlingva temvortaro (aldone: programado, gvidanto Ilona Koutny, recenzanto Markos KRAMER)

Ankaŭ la unujaran instruistan trejnadon finis 5 partoprenantoj (gvidanto Katalin KOVÁTS)

- Aranka LÁSZLÓ (CS): Reta instruado de Esperanto en miksitaj grupoj de vidantoj kaj nevidantoj
- Nedeljka LOZANIĈ (CS): Reta instruado de Esperanto por nevidantoj
- Yentl-Rose HEMELRIJK (NL): Pedadogia analizo de verkigaj taskoj
- Lidka KOMAR (PL): Halina Komar kaj ŝia socia agado per Esperanto
- ZHANG Changsheng (CN): Kultura konverĝo, tradukado kaj elpensoj por ĝia instruado (+ etvortara ĉapitro pri laboro, gvidanto Ilona KOUTNY)

Ili havis kompleksan ekzamenon pri Esperantaj lingvo, kulturo kaj movado, krome provinstruadon. Ni havis la bonŝancon gastigi ankaŭ la prezidanton de UEA, Duncan Charters kiu partoprenis en ilia prijuĝo.

Post la ekzamenoj okazis la Interlingvistika laborsekcio de la fama Internacia Lingvista Kongreso en Poznano kun 12 anglalingvaj prelegoj kaj diskutoj, kiun la studentoj povis partopreni. Ĵaŭde la studentoj kaj instruistoj de la Interlingvistika fako de AMU festis kune kun la prelegantoj de la Kongreso dum la agrabla bankedo. Dankon al ESF por la subteno de la studentoj kaj festado.

La kultura festivalo Arkones (same la lasta) fermis la semajnon kun riĉa programo. Pluraj kontribuoj de finstudintoj kaj instruistoj kolorigis la programon: Arko (Gong Xiaofeng) pri tradukado; virina agado; Longarko pri la Granda ĉina kanalo; Milan Kolka pri la estonta UK en Brno; kontribuo al la temvortara projekto; Hoan Thi Tran pri vjetnamaj manĝkutimoj. Vitor Monteiro gitarludis dum la miela vespero kaj Nicolau Dols deklamis katalunan poemon en la origina kaj Esperanta versioj. Michael Farris prezentis kreolajn lingvojn; Katalin Kováts per tabua kaj intima temo altiris la publikon: en la ombro de kancero. Ŝi ankaŭ RISKO-ludigis la partoprenantojn. Duncan Charters prelegis pri literaturo kaj pri UEA; Ilona Koutny pri la temvortara projekto kun siaj kunlaborantoj (ili prezentis la du novajn temvortaretojn kun ĉina versio); raportis pri la Lingvista Kongreso kaj rememoris pri sia instruisto kaj antaŭulo, István Szerdahelyi (fondinto de la Esperanto-fako en Budapeŝto) okaze de lia 100-jara jubileo. Ŝi prezentis ankaŭ la libron kiun ŝi kompilis el liaj verkoj.

Ilona Koutny

III KULTURO

1 Centro de Dokumentado pri Esperanto en Subirats, Katalunio

Sabaton, la 6-an de julio, je la 11:30 horo komenciĝis la inaŭguro de la Centro de Dokumentado pri Esperanto en Subirats, muzeopropono kiu prezentas elekton de objektoj el la kolekto de la apotekisto Lluís Hernández Yzal, elstara esperantisto de Subirats, fondinto de la unua muzeo en la tuta hispana ŝtato dediĉita al Esperanto, la Hispana Esperanto-Muzeo, en la jaro 1968.

La Centro de Dokumentado de Esperanto estas inaŭgurita kiel ekspoziciejo kun diversaj ekspoziciaĵoj pri la kultura movado de Esperanto, ĝia universala influo kaj, specife, ĝia efiko en la kataluna socio kaj ene de la loka sfero de Subirats. La nova kultura resurso estas lanĉita kun konstanta ekspozicio de selekto el la kolekto Lluís Hernández Yzal konservata en la arĥivejo de la Subirats-magistrato. La inaŭgura ceremonio okazis sur la Placo de la 1-a de Oktobro en Sant Pau d'Ordal antaŭ la urbodomo kun oficialaj paroladoj de la familio Hernández Massana kaj de la prezidanto de Kataluna Esperanto-Asocio. Poste, estis ludita la himno «Akcepto», kreita de Frederic Pujulà por la kvina Universala Kongreso okazinta en Barcelono en 1909. Sekvis libera vizitado de la Centro kaj fina degustado de glaso da ŝaŭmvino kun Ordal-persikoj. Krom la inaŭgura evento, je la 10-a horo, eblis fari la gvidatan esperanto-itineron tra la plej interesaj anguloj de Sant Pau d'Ordal. La evento estas organizita de la Magistrato de Subirats kunlabore kun Kataluna Esperanto-Asocio, kaj subtenata de la Barcelona Provinca Registaro.

La Centro remalfermiĝos la 28-an de septembro, la 26-an de oktobro kaj la 23-an de novembro, de la 11-a ĝis la 13-a horo. La vizito kompletiĝos per la esperanto-itinero, kiun oni povas fari libere per aŭdiopriskriboj tra diversaj punktoj de Sant Pau d'Ordal. Ekde januaro 2025, ĉiun kvaran sabaton de monato, okazos la gvidata esperanto-itinero kun aliro al la Centro por vidi la ekspozicion. Dum la 3a Naturamika Kultursemajno en Tossa de Mar en Oktobro, la prezidanto de Kataluna Esperanto-Asocio prezentos la tutan projekton en Esperanto. Ankaŭ estas planata postkongresa vizito al la ekspozicio.

2 Esperanto en gazeteltondaĵoj

2.1 *Enkonduko*

La ĉefa celo de la de CLARIAH-AT subtenata projekto *Esperanto-gazeteltondaĵoj* estis krei kompletajn tekstojn por gazetartikoloj el la Kolekto Hachette. Tiu kolekto enhavas artikolojn pri Esperanto el la periodo de 1898 ĝis 1915, kiujn konservas la Kolekto por Planlingvoj kaj la *Esperantomuzeo de la Aŭstria Nacia Biblioteko*. En tiu ĉi blogaĵo ni prezentas la deirpunkton, progreson kaj rezultojn de la unujara esplorprojekto.

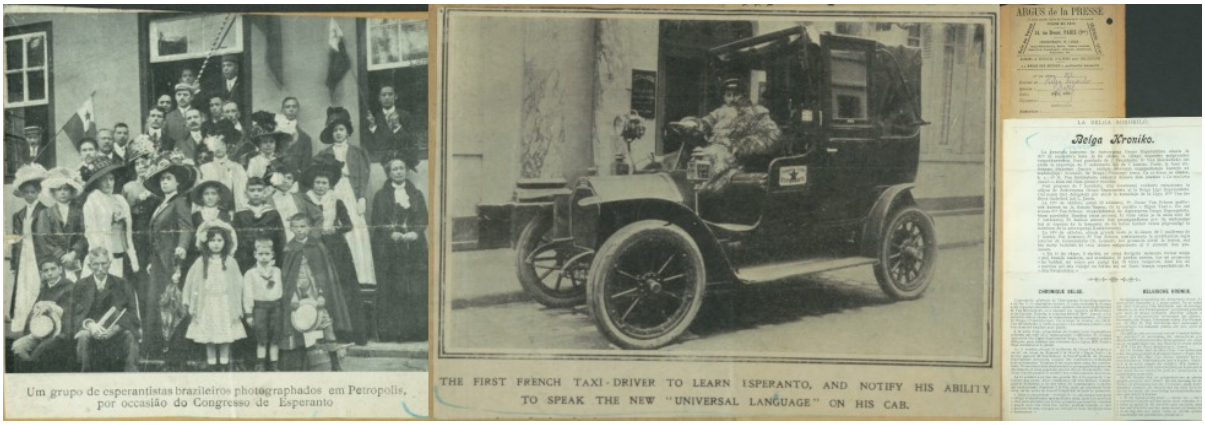

ILUSTRAĴO 2.1 Ekzemploj el la kolekto

2.2 *La Kolekto Hachette*

La kolekto de gazeteltondaĵoj prilaboritaj en tiu projekto konsistas el ĉirkaŭ 17 000 artikoloj prenitaj el revuoj aperintaj ĉefe en Francio, sed krome en multaj aliaj eŭropaj landoj inter 1898 kaj 1915. La artikoloj mem raportas pri eventoj kaj homoj rilataj al Esperanto, ekzemple pri regionaj, naciaj aŭ Universalaj Kongresoj. Tial ili donas bonegan kaj unikan ŝancon studi la historion de la Esperanto-movado en Eŭropo komence de la 20-a jarcento.

2.3 *Esplordemandoj*

Kiel sekvo de la projekto, tiu grava kolekto de Esperanto-artikoloj fariĝis plen-tekst-serĉeblaj. Tio ebligas plian esploradon, ĉar la tekstoj nun estas alireblaj por analizoj uzante ciferecajn metodojn. Fine, ni kompletigis la kolekton kreante el simplaj skanaĵoj bildojn kun tekstaj dosieroj kaj metadatenoj ĉio en unu loko.

2.4 *Superrigardo pri la dukto*

Kadre de la projekto estis kreita dukto, per kiu plenaj tekstoj estis ĉerpitaj el la originalaj bildoj. Tiu dukto konsistas el kvar ŝtupoj:

1. Segmentado de la bildoj apartenantaj al artikolo en unuopaj tekstkestoj
2. Turnado de la tekstkestoj, por ke la teksto estu horizontala
3. Aplikado de Tesseract OCR al ĉiu tekstkesto por teksta rekono
4. Kreado de IIIF-metadatuma dosiero po artikolo surbaze de la generitaj tekstdosieroj

En la venonta parto ni pli detale pritraktos la unuopajn paŝojn, por ke ili povu servi kiel inspiro por projektoj kun simila historia materialo. Por la analizado de la aranĝo, ni uzas la modelon YOLOv8, kiu estas potenca modelo por kutimaj taskoj kiel objektorekono, bilda klasifiko kaj segmentado. Por plibonigi la kvaliton de aranĝrekono, fajnagordado estis farita per mane komentitaj bildoj. La modelo tiam estis aplikita al ĉiuj bildoj en la datumaro kaj ĉiuj sekcioj

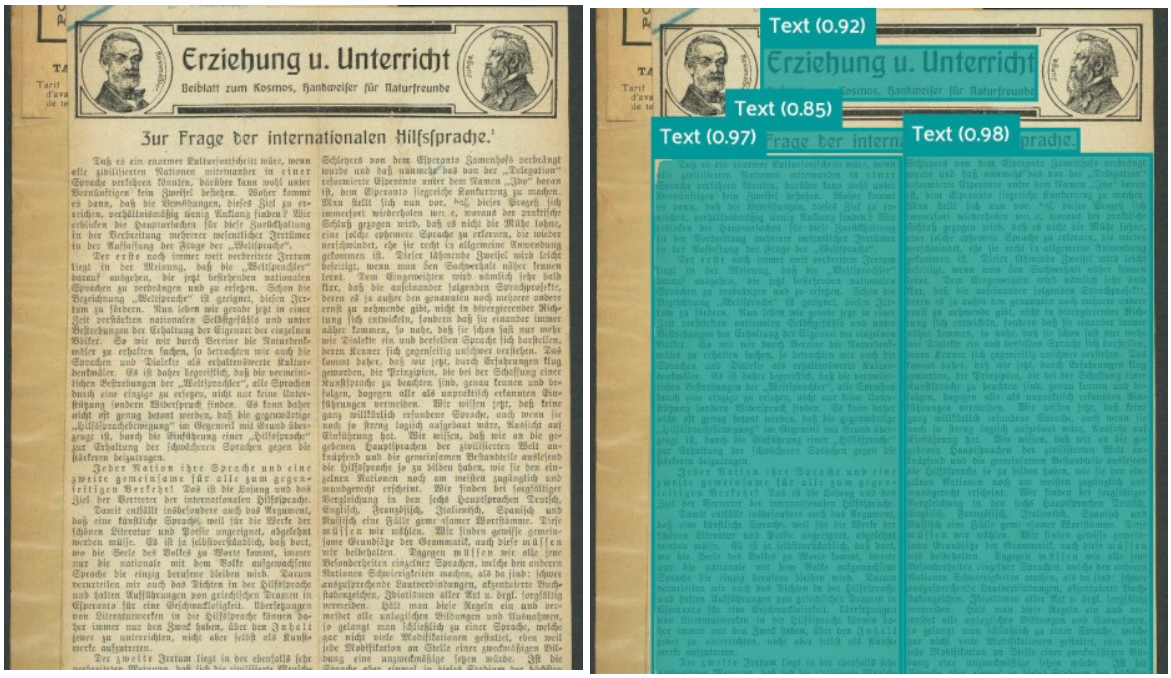

ILUSTRAĴO 2.2 Aplikado de la YOLOv8-reto al sekcio de du-kolumna artikolo en la datumaro. Maldekstre: originala bildo, dekstre: supermetado de la originala bildo kaj la generitaj tekstaj komentarioj

komentitaj kun «teksto» estis pludonitaj al la sekva etapo. Rigardu Ilustraĵon 2.2 por bildigo de la datumoj generitaj en tiu paŝo.

Tipa defio pri la gazeteltondaĵoj en tiu kolekto estas, ke ili ne estas gluitaj paralele al la randoj de la papero. La rezultkvalito de la plenaj tekstoj generitaj per tipa OCR-softvaro malpliiĝas signife, se la enigaj tekstoj ne estas plene horizontalaj. Tial ni evoluigis Python-skripton bazitan sur la malfermita biblioteko OpenCV, kiu rekonas la direkton de tekstbloko kaj poste turnas la bildon per la necesa angulo. Rigardu Ikustraĵon 2.3 por vidi la aplikaĵon de la skripto al du specimenaj bildoj.

Ni uzis la malfermitkodan programaron Tesseract OCR por tekstrekono, ĉar Esperanto kaj 21 aliaj lingvoj en la datumaro estas rekte subtenataj. En la kvara kaj lasta paŝo, la tekstdosieroj

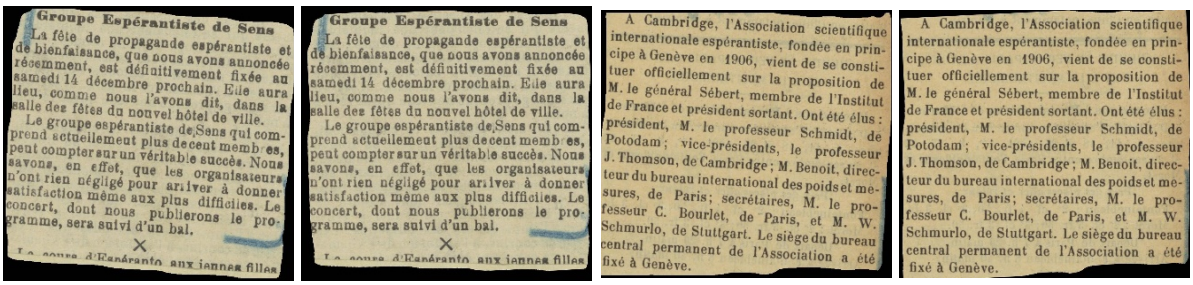

ILUSTRAĴO 2.3 Apliko de la evoluinta Python-skripto al ĉerpitaj tekstkestoj. La rezulto de la kalkulo estas rotacio maldekstren de 3,36° (por la unua bildo de maldekstre) kaj 2,75° (por la tria bildo de maldekstre

apartenantaj al ĉiuj tekstkestoj sur unu paĝo estas kombinitaj en ununura dosiero, kiu estas konvertita al IIIF-konformaj komentarioj. Tiam IIIF metadatena dosiero estas kreita por ĉiu artikolo kun unu aŭ pluraj bildoj, el kiuj ĉiu enhavas la koncernajn tekstkomentariojn.

2.5 *Rezultoj: ONB-katalogeroj, plenteksta serĉado kaj IIIF-datumaro*

Kiel parto de la projekto la metadatenoj menciitaj supre estis integritaj en la katalogsistemon de ONB. Ili estas alireblaj per la termino «Sammlung Hachette». Tio ebligas serĉojn uzante la kutimajn filtrajn metodojn de la katalogo kaj inkludas ligilon al la koncernaj ciferecigitaj tekstoj. La ĉefa celo de la projekto estis igi la plenajn tekstojn de la gazetartikoloj serĉeblaj. Tio sukcesis per la helpo de Solr kaj ni ofertas plentekstan serĉon en la kolekto per la ONB-laboratorioj. Fakte, la elektita realigo permesas kombinitan serĉon en ĉiuj metadatenoj (titolo, aŭtoro, ĵurnalo, dato, loko, lingvo, ŝlosilvortoj) same kiel en la plenaj tekstoj, inkluzive de la kutima similecserĉo de Solr. Ni ofertas la generitajn datumojn kiel pakitan datumaron ĉi tie. Krom la projektrezultoj kiel elŝutaĵo, pliaj informoj pri la amplekso kaj enhavo de la datumaro estas tie alireblaj. Ekzistas ankaŭ informoj pri rajtoj, citproponoj kaj la ebleco foliumi la datumaron. En la spirito de kunfunkcipovo kaj reuzebleco, kiuj estis deziritaj en la alvoko por proponoj, ni kreis IIIF-kolekton, kiu enhavas ĉiujn IIIF-datumarojn generitajn en la projekto kaj tiel permesas aliron al ĉiuj bildoj, metadatenoj kaj plenaj tekstoj. Tiu kolekto estas alirebla ĉi tie.

2.6 *Ligiloj, financiga informo kaj komunumo*

Tiu projekto estis subtenata de CLARIAH-AT. La retejo de la projekto ĉe la financa subtenanto troveblas ĉi tie. Koresponda artikolo por tiu projekto inkluzive de pli teknikaj detaloj aperis en la retejo de ONB Labs. La fontkodo, same kiel la trejna datumaro kaj la generita modelo por aranĝa analizo troveblas en la Gitlab-deponejo de la projekto. Ni volonte respondas demandojn pri la projekto kaj antaŭĝojas konektiĝi kun la Esperanto-komunumo. Sendu al ni retmesaĝon al labs@onb.ac.at.

Simon Mayer

IV PERSONOJ

V BIBLIOGRAFIAĴOJ

1 Disertacioj kaj diplomlaboraĵoj

2 Fakrevuaj artikoloj

3 Libroj

Koutny, Ilona, Yu Jianchao [于建超] kaj Zhang Changsheng [张常生] (2024). *English-Esperanto-Chinese mini-dictionary on Education & Work / Angla-esperanta-ĉina etvortaro pri lernado kaj laboro /* 英语–世界语–汉语小词典学习与工作, Poznań: Wydawnictwo Rys. ISBN: 978-83-68006-38-4.

Szerdahelyi, István (2024). *Elektitaj artikoloj*, redaktis Ilona Koutny. Interlingvistikaj studoj 4. Poznań: Wydawnictwo Rys. ISBN: 978-83-68006-44-5. DOI: doi.org/10.48226/978-83-68006-44-5.

14 artikoloj pri iinterlingvistiko, esperantologio kaj pedagogio de la fama hungara esperantisto, kiu fariĝus 100-jaraĝa tiu ĉi jaro

4 Libroĉapitroj

Libert, Alan (2021). «The letter X in artificial auxiliary languages», en: *EUROASIA: Congress on scientific research and recent trends – VIII*. Redaktis Froilan D. Mobo kaj Merve Kidiryuz. Zambales: IKSAD Global Publications: 18–22. ISBN: 978-625-7464-03-1.

En la angla kaj iuj aliaj lingvoj la litero x relative maloftas kaj povus esti vidita kiel ekzotika. Fakte, ĝi tute ne okazas, aŭ nur en fremdaj vortoj, en kelkaj lingvoj, ekzemple en la turka. Aliflanke, ekzistas lingvoj kiel la franca kaj la somala en kiuj x pli oftas, kvankam ankoraŭ ne estas unu el la plej oftaj literoj de la alfabeto. Oni ankaŭ rimarku, ke x reprezentas malsamajn sonojn en malsamaj lingvoj, aŭ eĉ en la sama lingvo; ekzemple, en la angla ĝi kutime reprezentas [ks], sed ĝi povas ankaŭ reprezenti [z]. Ĉi tiuj estas faktoj pri naturaj lingvoj; la nuna artikolo priparolas tion en artefaritaj lingvoj, t.e. lingvoj kiuj estis konscie kreitaj, speciale en tiuj desegnitaj por internacia komunikado. La plej konata tia lingvo estas Esperanto.
La ĉefaj demandoj estos, ĉu x okazas en la lingvo, kaj, se jes, kian(j)n sono(j)n ĝi reprezentas. Ankaŭ, kvankam literfrekvencstatistikoj ne ekzistas por la plej multaj artefaritaj helplingvoj,

oni povus havigi ideon pri la ofteco de x ekzamenante ĉu ĝi okazas en oftaj vortoj kaj/aŭ afiksoj. En kelkaj artefaritaj helplingvoj, ekzemple Kah kaj Uropi, mankas x. Aliaj lingvoj, ekzemple Neo, havas x en sia alfabeto, kaj ĝi signifas la sinsekvon de la sonoj ks. En ankoraŭ aliaj lingvoj, kiel Ardano kaj Atlas, x elparoliĝas kiel sh en la angla. En Latino Moderne x havas la samajn du prononcomanierojn kiel en la angla. Ni tiel vidas diversecon en la funkcio de ĉi tiu litero en artefaritaj lingvoj, same kiel en naturaj lingvoj.

5 REVU-NUMEROJ

5.1 *Jahrbuch der Gesellschaft für Interlinguistik*

5.1.1 Jahrbuch der Gesellschaft für Interlinguistik, 2024. ISBN: 978-3-96023-577-4.

5.1.1.1 *Enhavo*

- Redaktoroj: Cyril Robert Brosch kaj Sabine Fiedler: Einführung: Plansprachen und Typologie (Enkonduko: Planlingvoj kaj tipologio)

- Věra Barandovská-Frank: Kann man Plansprachen typologisieren? (Ĉu tipologio de planlingvoj eblas?)

  En la interlingvistikaj kursoj en Poznano miaj studentoj intense okupiĝis pri la tipologio de planlingvoj kun la espero, ke eblos kompleta aŭ almenaŭ superrigardebla kategoriigo. Ni, precipe Szilva Szabolcz, kies tezon mi uzis en la lernolibro «Interlingvistiko», venis al la konkludo, ke tio ne eblas. La esprimoj «tipologio» kaj «klasifikado» ofte estas reciproke konfuzataj/interŝanĝataj. Klasifikado estas la plej alta nivelo de tipologio, kie la klasoj estas strikte limigitaj, elĉerpigaj kaj reciproke ekskluzivaj, t. e. ili devus esti tute malsamaj. Ĉi tio apenaŭ eblas ĉe planlingvoj. En tipologio, aliflanke, la transiro inter individuaj tipoj estas sufiĉe kontinua kaj kelkajn elementojn oni ne povas tipologie enordigi. Tiel okazas ĉe planlingvoj, kiuj ja estas priskribataj laŭ diversaj kriterioj pri konstruado, celo, realigo, sociiĝo ktp. Ĉi tie mi provos kapti la ĉefajn tendencojn en la tipologio de planlingvoj sen eniri grandajn detalojn.

- Cyril Robert Brosch: Warum sind internationale Plansprachen typologisch so, wie sie sind? (Kial internaciaj planlingvoj estas tipologie kiel ili estas?)

  La artikolo esploras, kiel la kvin plej gravaj planlingvoj rilatas al la plimulto de la lingvoj de la mondo rilate al 42 elektitaj tipologiaj trajtoj. Evidentiĝas, ke Esperanto, Ido, Okcidentalo kaj Interlingvao (multe malpli Volapuko) tipologie plejparte estas konformaj al la plimulto. Komunaj devioj de tio ofte estas klarigeblaj pro la influo de eŭropaj lingvoj, parte ankaŭ pro la malsama komunika funkcio de planlingvo kompare al etnolingvo. La artikolo defendas la vidpunkton, ke tia devio ne nepre estas io negativa. Tamen pliaj esploroj estas necesaj.

- Bernd Krause: Die Plansprache Ygyde – ein Portrait (La planlingvo Ygyde – portreto)

  Ygyde estas artefarita lingvo, inventita en la unuaj jaroj de la 21-a jarcento. La kontribuo intencas informi pri Ygyde, kiel ĝi funkcias kaj kio estas speciala pri ĝi. La lingvo

povas esti skribata per latinaj literoj kaj ankaŭ per propra skribo. Ĝi uzas alfabeton kun nekutima ordo de literoj, aranĝante la konsonantojn duope. Vortoj estas konstruataj per kombinado de du-literaj silaboj (konsonanto + vokalo), kun komenca litero determinanta la vortklason. Kelkaj vortoj estas konstruataj helpe de tabeloj, ekzemple koloroj, geografiaj terminoj aŭ nomoj kaj ankaŭ nombroj, kiuj povas esti uzataj en dekuma aŭ okuma sistemo. La inventintoj de Ygyde ankaŭ disponigas sistemon de «mnemonikaj sugestoj», kiuj helpas parkerigi vortojn. Pro neklaraĵoj kaj kelkaj multe tro malsimplaj konstruoj, Ygyde estis forte kritikata. Krome, ĉar ĝi povas esti parolata laŭ minimume du alternativaj manieroj, Ygyde montriĝas preskaŭ nepraktigebla.

- Cornelia Mannewitz: Russisch und Ukrainisch im Sprachvergleich (La rusa kaj la ukraina – komparo de du lingvoj)

  La rusa kaj la ukraina estas du lingvoj, kiujn oni ofte opinias tre similaj. Tiu ĉi artikulo okupiĝas pri precipe rimarkindaj diferencoj sur pluraj niveloj de iliaj lingvosistemoj.

- Graciela Morgado Rodriguez: Das Amindaj-Projekt (La projekto «Amindaj»)

  «Amindaj» estas kuba muzikgrupo, kiu de pluraj jaroj faras tradician kuban muzikon en Esperanto, kun ŝanĝiĝantaj anaro kaj amplekso. Intertempe aperis jam du albumoj kun kantoj, kaj «Amindaj» elpaŝis en pluraj internaciaj Esperanto-kongresoj.

- Klaus Schubert: Interlinguistik und Esperantologie – eine neue Bestandsaufnahme (Interlingvistiko kaj esperantologio: nova inventarado)

  Lastatempe oni proponis diverĝajn difinojn de interlingvistiko kaj esperantologio. Krome ofte publikiĝas sugestoj inkluzivi en la interlingvistikon novajn temojn. Ĵus aperis la ideo liberigi la esperantologion de la interlingvistiko. La artikolo tial inventaras kelkajn el la aktualaj perspektivoj al ambaŭ disciplinoj. La esperantologion oni difinu tiel larĝe, kiel Tonkin sugestas, do kiel lingvistikon, literatursciencon, kultursciencon, sociologion kaj politikologion pri Esperanto. La interlingvistiko esploru ĉiujn lingvajn kaj nelingvajn fenomenojn, kiuj rilatas al konscia stiro de lingvo kaj komunikado kaj samtempe al internacia aŭ interetna komunikado.

5.2 *Language Problems and Language Planning*

5.2.1 Language Problems and Language Planning, 48:1, 2024. ISSN: 0272-2690. E-ISSN: 1569-9889.

5.2.1.1 *Enhavo*

- Igor Ivašković: The role of identification criteria in language: The Croation case

  La artikolo prezentas la kriteriojn uzatajn por distingi lingvojn kaj, en la kadro de strukturistaj kaj socilingvistikaj perspektivoj, esploras la rolon de identigaj kriterioj kuntekste de la kroata lingvo. Per kritika analizo de interpretado de diversaj kriterioj en kroata lingvistiko, la artikolo esploras la demandon de arbitreco en lingva diferencigo. La aŭtoro asertas, ke, pro tio, ke ĝi estas socia produkto, lingvo ne povas ekzisti ekster sia specifa kultura kunteksto; kaj, sekve, la aŭtoro konsentas kun la tezo, ke lingvo estas neeviteble influata de politiko. Ene de la limoj de la kroata lingvo, la artikolo ekzamenas plurajn

diferencigajn kriteriojn, inkluzive tiujn pri strukturo, genetiko, normigo, reciproka kompreneblo, kaj, notinde, identigo. Ĉi-lasta ŝajnas esti la plej neambigua ĉar ĝi kongruas kun la principo, ke lingvo apartenas al la tuta komunumo de siaj parolantoj. Tamen praktika aplikado estas iom defia.

- Cecilia Gialdini: Language-based capabilities to conceptualise linguistic justice

  La nuna artikolo proponas aplikadon de la kapableca aliro (CA) ene de lingva justeco, utiligante aliron bazitan je kapableco. La celita vojo estas disdividi la koncepton en lingve bazitajn kapablojn asociitajn kun publikaj varoj kaj takseblajn laŭ kvalitaj aŭ kvantaj metodoj, kongrue kun politikociklaj modeloj. La fina celo estas malkonstrui la abstraktan nocion de lingva justeco en trakteblajn komponentojn, nome lingve bazitajn kapablojn – tiel taŭgigante ĝin al ekzame- nado pere de politika analizo. Lingve bazitaj kapabloj estas kapabloj ligitaj al lingvaj varoj kaj servoj kiuj en si mem bezonas lingvon por ke ili entute funkciu. La ŝtato ludas esencan rolon kiel transformilo per justaj kaj efikaj lingvaj politikoj. Tiu dismeto en lingve bazitajn kapablojn faciligas identigon de unuopaj strategioj, tiel apogante la taksadon de lingvaj politikoj. Tia aliro ebligas ekzamenadon de la politikofara procedo, inkluzive ĝiajn efikecon, mankojn, kaj okazojn por plibonigo. La finfina celo estas traduki tre normecan aliron en operacian difinon, plue divi- dante ĝin en mezureblajn indikilojn kaj tiel antaŭenigante la fakon.

- Andreea S. Calude, Eline Zenner, Laura Rosseel kaj Hēmi Whaanga: Māori loanwords in New Zealand English: What can a picture-naming task reveal for language planning?

  La Indiĝena lingvo de Aotearoa-Novzelando, la maoria (Māori), spertas signifan revivigon, post severa perdo de vivokapablo fare de anglalingva koloniismo. Unu dimensio de tiu revivigo estas normigo de pruntoj el la maoria en novzelandan anglan (NZE). Tamen, nuntempe mankas empiriaj studoj de la nomadaj skemoj de plenaĝuloj koncerne konceptojn kiujn oni povas leksikigi en NZE pere de maoriaj vortoj. Ni raportas pri bildonomada eksperimento en kiu 48 partoprenantoj estas petataj nomi kompleton de celaj kaj kontrolaj bildoj de ĉiutagaj konceptoj el tri semantikaj kategorioj ligitaj al pruntoj el la maoria: floroj/bestoj, homoj/lokoj, materia kulturo. Sekve de fona demandaro, ni grupigas partoprenantojn en tri kategoriojn, depende de ilia orientiĝo al maoriaj lingvo kaj kulturo. La rezultoj sugestas klaran asociiĝon inter la orientiĝo de partoprenantoj kaj ilia nomado de maoriaj pruntvortoj. Ni pridiskutas alternativajn interpretojn, inkluzive demandojn por estonta esplorado pri la rilato inter leksika vario en NZE kaj pri lingvoplanado.

- Nicko Enrique L. Manalastas kaj Sean Virgil J. Auxtero: Legalities of language use in linguistic landscaping: Examining English linguistic imperialism in the Philippines

  Lingvaj pejzaĝoj, laŭ Backhaus (2009: 170), estas «konscie fasonataj kaj regataj de oficialaj reguloj kaj reguligoj». Tamen, al la aktuala korpuso de filipina esplorado pri lingvaj pejzaĝoj – temo jam subesplorata – mankas deproksima esplorado de naciaj filipinaj leĝoj rilate (re)produktadon de ŝildoj. La nuna referaĵo do ekzamenas elektitajn naciajn leĝojn pri afiŝoj, lokante tiujn leĝojn ne nur kuntekste de iliaj juraj precedencoj, mandatoj kaj historio, sed ankaŭ per ekzameno de 600 publikaj ŝildoj kolektitaj el ses diversaj regionaj centroj en Filipinoj. Ĝi ekzamenas kiel naciaj leĝoj daŭrigas tion, kion Phillipson (1992)

nomas «anglalingva imperiismo», kaj akrigas en Filipinoj la neegalan potencodinamikon inter tiuj kiuj parolas la anglan kaj tiuj kiuj ne parolas ĝin.

- Michael Hornsby: Recenzo de MacLeod & Smith-Christmas (2018): «Gaelic in contemporary Scotland: the revitalisation of an endangered language»
- Alice Leal: Recenzo de Ringe (2022): «The Language(s) of politics: Multilingual policy-making in the European Union»
- Robert Phillipson: Recenzo de Fidahić (2021): «Linguistic justice at the international criminal tribunal for the former Yugoslavia»
- Jeffrey Gil: Recenzo de Li (2019): «Language management and its impact: The policies and practices of Confucius Institutes»

5.3 *Beletra Almanako*

5.4 *Esperantologio / Esperanto Studies*

5.5 *Investigationes Linguisticae*

6 Novaĵleteroj

IpI estas eldonaĵo de la Centro de Esploro kaj Dokumentado pri Mondaj Lingvaj Problemoj (CED) ĉe Universala Esperanto-Asocio (UEA), Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, Nederlando. ISSN 1385-2191.

Por ricevi informon pri estontaj numeroj, aŭ por sendi eldonotajn informojn, retmesaĝu al ipi@esperantic.org. Limdatoj por numero de sekva monato estas: 28-a de februaro, 31-a de majo, 30-a de aŭgusto kaj 30-a de novembro. Kontribuaĵoj el ĉiuj mondaj regionoj estas bonvenaj. Ni akceptas materialon en Esperanto aŭ en alia lingvo.

Estraro de CED

Mark FETTES (direktoro) ♦ Guilherme FIANS ♦ Klaus SCHUBERT
Humphrey TONKIN ♦ Michele GAZZOLA.